

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI**

**PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA**

Katedra geografie

Bc. Jan ŠMÍD

**MLÁDEŽNICKÝ SPORT V ČR:  
PROSTOROVÉ ROZLOŽENÍ A IMPLEMENTACE  
SPORTOVců DO PROFESIONÁLNÍCH SOUTĚŽÍ**

Diplomová práce

Vedoucí práce: doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D.

Olomouc 2015

## **Bibliografický záznam**

**Autor (osobní číslo):** Bc. Jan ŠMÍD (R120227)

**Studijní obor:** Regionální geografie

**Název práce:** Mládežnický sport v ČR: prostorové rozložení a implementace sportovců do profesionálních soutěží

**Title of thesis:** Sport of the youth in the Czech Republic: spatial distribution and implementation of athletes in professional competitions

**Vedoucí práce:** doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D.

**Rozsah práce:** 99 stran, 17 vázaných příloh

**Abstrakt:** Práce primárně poskytuje prostorovou a věcnou analýzu mládežnického fotbalu na úrovni 1. ligy staršího dorostu. Jejím cílem je pomocí kvantitativních metod vyhodnocení nejúspěšnějších center mládeže a regionů v České republice. Úspěšnost je zkoumána v období let 1998 – 2013.

**Klíčová slova:** mládežnický fotbal, první liga, kvantitativní analýza, úspěšnost, Česká republika, město, kraj

**Abstract:** This thesis primarily provides spatial and substantive analysis of youth football at the 1st league of older juniors. The main aim of this thesis is to evaluate the most successful youth centers and regions in the Czech Republic by using quantitative methods. The success rate is examined in the period 1998 - 2013.

**Key words:** youth football, first league, quantitative method, success, Czech Republic, city, Region

Prohlašuji, že jsem zadanou diplomovou práci vypracoval samostatně pod vedením doc.  
RNDr. Marián Halás, Ph.D. a v seznamu jsem uvedl veškerou použitou literaturu a zdroje.

V Olomouci, dne 24. dubna 2015

.....

Podpis

Na tomto místě bych rád poděkoval panu doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D. za příkladně vstřícný přístup po celou dobu vypracovávání diplomové práce, cenné rady a projevenou trpělivost. Dále bych rád poděkoval celé své rodině za podporu, kterou mi během studia poskytla.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI  
Přirodovědecká fakulta  
Akademický rok: 2012/2013

## ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Jan ŠMÍD**  
Osobní číslo: **R120227**  
Studijní program: **N1301 Geografie**  
Studijní obor: **Regionální geografie**  
Název tématu: **Mládežnický sport v ČR: prostorové rozložení a implementace sportovců do profesionálních soutěží**  
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

---

### Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem diplomové práce je zpracování základní věcné a prostorové analýzy mládežnického sportu v České republice. Významná část práce bude věnována změnám, ke kterým došlo po roce 1989 (vliv tržních mechanismů, rušení mládežnických středisek, transformace a adaptace na nové podmínky atd.). Na příkladech konkrétních sportů a klubů budou zdokumentovány úspěšné i méně úspěšné implementace sportovců z mládežnických kategorií do profesionálních mužských soutěží.

Rozsah grafických prací: Podle potřeb zadání

Rozsah pracovní zprávy: 20 000 - 24 000 slov

Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- AUGUSTIN, J. P. 2008. *Geographie des sports en France*. Paris, Vuibert.
- BALE, J. 2003. *Sports geography*. London and New York, Routledge.
- JELÍNEK, R., JENŠÍK, M. (2005): *Atlas českého fotbalu od roku 1890*. Praha.
- SLEPIČKA, P. 2010. *Divácká reflexe sportu*. Praha, Karolinum.
- ŠICHAN, J. 2011. *Časoprostorový vývoj kolektivních sportů v České republice (Diplomová práce)*. Univerzita Palackého v Olomouci, Katedra geografie.
- WAYLEN, P.R., SNOOK, A.M. (1990). Patterns of regional success in the football league, 1921 to 1987. *Area*, 22(4), 353-367.
- YETMAN, N.R., EITZEN, D.S. (1973). Some social and demographic correlates of football productivity. *Geographical Review*, 63(4), 553-557.
- ZUBRICZKÝ, G. 1996. Príspevok k analýze regionálnej diferenciacie Slovenska na príklade profesionálneho športu. *Acta facultatis rerum naturalium Universitatis Comenianae - Geographica*, č. 39, s. 247-253.
- Geografické rozhledy - číslo se zaměřením na geografii sportu (4/2012).

Vedoucí diplomové práce: **Doc. RNDr. Marián Halás, Ph.D.**  
Katedra geografie

Datum zadání diplomové práce: **17. prosince 2012**

Termín odevzdání diplomové práce: **10. dubna 2014**

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.  
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.  
vedoucí katedry

V Olomouci dne 17. prosince 2012

# OBSAH

<b>1 ÚVOD</b> .....	9
<b>2 CÍLE PRÁCE</b> .....	10
<b>3 REŠERŠE LITERATURY</b> .....	11
<b>4 METODIKA VÝZKUMU</b> .....	14
4.1 Výběr sportu a soutěže .....	14
4.2 Výběr časového období.....	14
4.3 Vymezení zkoumaného území.....	14
4.4 Sběr a zpracování dat .....	15
<b>5 VÝVOJ ČESKÉHO FOTBALU A VÝCHOVY MLÁDEŽE</b> .....	17
5.1 Období porevolučních změn 1989 – 1993.....	17
5.2 Období sezón 1993/1994 – 1997/1998 .....	20
5.3 Období sezón 1998/1999 – 2002/2003 .....	24
5.4 Období sezón 2003/2004 – 2007/2008 .....	27
5.5 Období sezón 2008/2009 – 2012/2013 .....	31
5.6 Prvoligová mapa klubů za dvacet sezón (1993/1994-2012/2013).....	34
<b>6 PRVNÍ LIGA MUŽŮ VE MĚSTECH, OBCÍCH A KRAJÍCH</b> .....	37
6.1 Úspěšnost měst a obcí za dvacet sezón (1993/1994-2012/2013) .....	37
6.2 Úspěšnost krajů za dvacet sezón (1993/1994-2012/2013).....	42
<b>7 MLÁDEŽNICKÝ FOTBAL V ČR: PRVNÍ LIGA STARŠÍHO DOROSTU VE MĚSTECH, OBCÍCH A KRAJÍCH</b> .....	44
7.1 Období sezón 1998/1999-2002/2003 .....	44
7.1.1 Úspěšnost měst a obcí.....	44
7.1.2 Úspěšnost krajů .....	47
7.2 Období sezón 2003/2004-2007/2008 .....	48
7.2.1 Úspěšnost měst a obcí.....	48
7.2.2 Úspěšnost krajů .....	52
7.3 Období sezón 2008/2009-2012/2013 .....	53
7.3.1 Úspěšnost měst a obcí.....	53
7.3.2 Úspěšnost krajů .....	57
7.4 Úspěšnost za patnáct sezón (1998/1999-2012/2013).....	58
7.4.1 Úspěšnost měst a obcí.....	58
7.4.2 Úspěšnost krajů .....	64
<b>8 IMPLEMENTACE MLÁDEŽE DO 1. LIGY MUŽŮ</b> .....	66
8.1 Úspěšné příklady implementace hráčů do 21 let .....	66
8.1.1 Baník Ostrava v sezónách 1998/1999 – 2003/2004 .....	66

8.1.2 Sigma Olomouc v sezónách 2006/2007 – 2008/2009 .....	68
8.1.3 1. FK Příbram v sezónách 2008/09-2011/12.....	70
8.2 Příklad méně úspěšné implementace hráčů do 21 let .....	71
8.2.1 AC Sparta Praha v sezónách 1998/1999 – 2007/2008.....	71
9 ZÁVĚR.....	73
10 SUMMARY .....	75
11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ .....	76
12 SEZNAM PŘÍLOH.....	81



# 1 ÚVOD

Je to fenomén, který každý týden doslova hýbe světem. Zraky všech věkových skupin o víkendu směřují na další utkání plné výborných výkonů, krásných branek, emocí a příběhů. Řeč je o fotbale. Fanoušci, jak ti menší, co sní o tom, že se také stanou Messim či Ronaldem, tak ti větší, pro které už je to rutina, mají své oblíbené týmy a fotbalové hvězdy. Nejsledovanější jsou pochopitelně ty nejlepší a nejslavnější týmy. V Česku jsou to Sparta Praha, Slavia Praha či Baník Ostrava, v zahraničí Real Madrid, Barcelona nebo Bayern Mnichov. Fotbal na nejvyšší úrovni se těší velkému zájmu médií, firem a je rozebírán dennodenně.

V tom ale zůstává v pozadí jeho důležitá součást. Mládež. Vždyť právě v náctiletých letech se rodí budoucí hvězdy a radosti fanoušků. Zde trenéři odvádí velké úsilí, aby si kluci splnili své sny. Jak je přitom ale mládež prezentována, jak se staví různé žebříčky podobně jako ve fotbale, jak je v týdnu rozebírána? Určitě ne tak jako profesionální fotbal.

Právě to autora práce přivedlo na myšlenku alespoň určitým dílem situaci změnit. Spojení se svou druhou vášní – geografíí, přitom představovalo nejlepší možný způsob. Autor se snažil uplatnit své rozsáhlé znalosti fotbalového prostředí v České republice, dovednosti v geografickém oboru nabyté studiem a vznikla práce, která prezentuje úspěšnost klubů, potažmo měst, obcí a regionů v nejvyšší mládežnické fotbalové soutěži ve sportovních a prostorových souvislostech. Účelem je, aby výsledné poznatky byly podnětem pro další rozbor mládežnického fotbalu, aby znázorněné územní rozložení poskytlo mnohdy skryté souvislosti a aby geografie sportu v České republice získala hodnotný příspěvek.

## 2 CÍLE PRÁCE

Záměrem diplomové práce je zpracování základní věcné a prostorové analýzy mládežnického fotbalu v období samostatné České republiky. Šetření bude probíhat u měst a regionů zastoupených v nejvyšší dorostenecké soutěži a na základě bodů družstev získaných za výsledky. Hlavním cílem práce je pak pomocí kvantitativních metod vyhodnocení nejúspěšnějších měst a regionů. Výsledkem budou kartografické výstupy znázorňující úspěšnost měst a obcí v geografickém prostoru.

Na základě výsledků v nejvyšší dorostenecké soutěži a šetření fotbalistů do 21 let objevujících se v nejvyšší mužské soutěži budou v práci také uvedeny příklady úspěšné a méně úspěšné implementace mládeže z dorostenecké kategorie do profesionální ligy.

Všemu bude předcházet významná část práce zaznamenávající hlavní události ve vývoji českého fotbalu a výchově mládeže po roce 1989.

### 3 REŠERŠE LITERATURY

V české literatuře je geografie sportu značně opomíjena. Sportu se věnují především geografové na univerzitách. Témata z geografie sportu jsou tak použita především v bakalářských a diplomových pracích jako součást výzkumu kvality života obyvatel na daném území. V této souvislosti lze uvést diplomovou práci Tomáše Vintra na Univerzitě Palackého v Olomouci pod vedením doc. RNDr. Václava Touška, CSc. „Město Liberec a sport: geografická studie“ (2014), jejíž zhodnocení sportovní odvětví kvality života obyvatel Liberce mělo posloužit ke komparaci s diplomovou prací „Sport a město Olomouc: příspěvek ke geografii sportu“ (2012) od Marka Čermáka. Na Univerzitě Palackého dále stojí za pozornost diplomová práce Jana Šichana pod vedením doc. RNDr. Mariána Haláse „Časoprostorový vývoj kolektivních sportů v České republice“ (2011), v níž autor za pomoci kvantitativních metod analyzuje prostorové rozložení vybraných kolektivních sportů na území České republiky v různých časových průřezech za posledních 50 let. Nejvýznamnějším vědeckým pojednáním je však v České republice čtvrté číslo časopisu Geografické rozhledy z roku 2012. Zde doktor Jiří Tomeš z Univerzity Karlovy v Praze v článku „Sport a geografie I.“ poukazuje právě na to, že sport je stále opomíjeným tématem v geografii a interpretuje témata hodící se pro geografické studie (rozšíření sportů, geograficky diferencovaná popularita sportů, ekonomické aspekty sportů, původ a úspěšnost sportovců).

Oproti České republice je v zahraničí geografie sportu samostatnou disciplínou a je jí věnováno daleko více prostoru. Její počátky sice spadají již do 2. poloviny 19. století, kdy byla roku 1879 sepsána publikace *Geographie Universelle* s první zmínkou o propojení geografie a sportu, ovšem nejvýznamnější díla jsou záležitostmi posledních desítek let.

Za průkopníka geografie sportu je považován profesor John Bale z Keele University ve Velké Británii. Zmínka o tomto britském vědci by neměla chybět snad v žádné sportovně-geografické práci. Za jeho vrcholné dílo je považována kniha „*Sports Geography*“ z roku 1989 a její druhé vydání z roku 2003. Bale zde popisuje, čím se konkrétně sportovní geografie má zabývat, definuje předmět studia, metody atd. Věnuje se relacím mezi sportem a hospodářským rozvojem, místem realizace, prostředím, atd. Podle Balea má geografie sportu objasnit a) prostorové rozmístění sportovních činností, b) relaci mezi ekonomickými, environmentálními nebo společenskými aspekty sportování, c) povahu a podobu sportu vzhledem k prostředí, kde se realizuje. Nicméně tato definice by se dala

rozšířit: Geografie by měla mít ambici zkoumat i d) přírodní a ekologické, historické, socio-ekonomické vazby, které determinují územní diferenciaci sportovních aktivit populace, e) demografickou charakteristiku populace spojené se sportováním, f) systémy, které v různých územích fungují (vzhledem k hierarchizaci soutěží apod.), g) vztah sportovních odvětví a jejich financování i vzhledem k národnímu hospodářství, h) významu sportu jakožto jevu, který determinuje společenské vztahy apod. i) mezinárodní ale i národní nebo lokální sportovní vazby, j) rajonizace sportu, jakožto jeden z příkladů socio-ekonomické rajonizace, k) historicko-geografická studia věnovaná geografii sportu, vývoji jednotlivých odvětví, sportovní infrastruktury atd. Dále zkoumá všechny pohybové aktivity populace na daném území a jejich prostorové rozložení měnící se v čase. Dílo lze také v obecném kontextu chápat za zdroj pro veškeré sportovně-geografické studie, protože soustředí množství teorií a studií o vlivu sportu na život populace. Bale také uvádí, že by sportovní geografové měli spolupracovat i s ostatními odborníky napříč obory (sociologie, ekonomie), což by zkvalitnilo celou oblast geografie sportu.

V publikaci „Sport, space and city“ z roku 1993 John Bale upozorňuje na měnící se povahu fotbalového prostoru, na rostoucí racionalizaci a modernizaci britského fotbalového prostředí a vlivu fotbalu na městské prostředí. Připomíná, že zpočátku se fotbal hrál v otevřeném prostoru a nyní probíhá ve vysoce uzavřených prostorech. Při zkoumání postupné lokalizace fotbalu v čase se Bale zastává tradiční fotbalové krajiny, která podle něj pomohla vytvořit smysluplné místo, na které byli hrdí jak fanoušci, tak místní občané. Naproti tomu stadion podle autora zastává zdroj zlosti či strachu. Dále kritizuje nové ekonomické požadavky, zvyšující tlak na kluby za účelem situovat stadiony do více lukrativních příměstských komplexů. Závěrem dodává, že prosté potěšení ze hry bylo transformováno do politického aktivismu.

Další z důležitých studií je „Patterns of regional success in the Football League, 1921 to 1987“ dvojice autorů Peter Waylen a Andrew Snook z University of Florida. Zabývají se úspěšností jednotlivých regionů a měst v rámci anglického fotbalu v letech 1921 – 1987. Nejprve popisují vývoj fotbalových soutěží v Anglii, kde vysvětlují jejich dělení do jednotlivých geografických divizí v závislosti na aktuálním počtu týmů. Následně přistupují ke zvoleným metodickým krokům, vedoucích k výsledné analýze úspěšnosti měst a regionů. Období je rozděleno na intervaly po dvaceti sezonách, které slouží jako reprezentativní vzorky šetření. Ke zmíněné analýze jsou použity centroidní metody, jež znázorňují rozložení úspěšnosti fotbalových měst v prostoru a čase. Centriody (tj.

průměry geografických souřadnic fotbalových měst) jsou po každé sezoně přepočítávány, aby byly schopny reflektovat měnící se zastoupení měst v anglickém fotbale. Stejně tomu je i v případě vážených centroidů, odrážejících umístění týmu v závěrečné tabulce.

Výsledky analýzy ukazují postupem času viditelný posun křivky centroidů směrem na jih až jihovýchod, který autoři označují jako „index jižnosti“. Tento fakt je interpretován i skrze ekonomické a sociální poměry v Anglii ve 20. století. Poukazují na postupný úpadek severních oblastí a naopak rozvoj jihovýchodu především v okolí Londýna. Mobilita a urbanizace populace zapříčinily úpadek klubů v menších městech a naopak vznik a rychlý růst nových klubů zejména v okolí Londýna (Watford, Crystal Palace).

Dalším významným sportovním geografem je Švéd Hans Aldskogius, zabírající se vlivem ledního hokeje na obyvatele ve městě Leksand. Z francouzských geografů je to pak například Jean-Pierre Augustin a jeho *Géographie des sport en France*. Jak už jsme zmínili, sport patří k fenoménům ovlivňujícím společnost, ekonomiku apod. a tak vybrané problémy řeší urbanisté, sociologové nebo ekonomové. Například celosvětově známý „případ Bosman“ a jeho dopady na restrukturalizaci belgické fotbalové ligy řeší ekonom Trudo Dejonghe. Výstavbu nových stadionů v Nizozemí, jejich vlastní lokalizaci nebo re-lokaci, studuje Frank van Dam z Urban Research Centre v Utrechtu.

## **4 METODIKA VÝZKUMU**

### **4.1 Výběr sportu a soutěže**

Na základě vlastního uvážení, popularity, širší mládežnické základny a dostupnosti dat byl pro téma mládežnického sportu vybrán fotbal. Za soutěž byla zvolena 1. liga staršího dorostu, tedy určená hráčům do 19 let, neboť se jedná o nejvyšší kategorii v mládežnickém fotbale, dalším stupněm už je mužský fotbal a výsledky zde podávají nejhodnotnější obraz o úrovni mládeže v klubech.

### **4.2 Výběr časového období**

Na základě vlastního uvážení bylo primárním účelem zmapovat historii českého fotbalu včetně toho mládežnického v rámci samostatné České republiky a podat komplexní obraz o vývoji. Takhle je vedena kapitola číslo pět „Vývoj českého fotbalu a výchovy mládeže“, kde je přidáno ještě období porevolučních změn po roce 1989 ovlivňující zásadně fotbal. Od roku 1993 byla stanovena čtyři pětiletá období pro lepší přehlednost a zachycení změn, přičemž se tak děje v rámci fotbalového kalendáře, to znamená na úrovni sezón. Pro následnou kapitolu „První liga mužů ve městech, obcích a krajích,“ jež zkoumá úspěšnost územních jednotek v první české lize, bylo zvoleno jen souhrnné, dvacetileté období, neboť se jedná jen o mezistupeň práce pro smysluplnější strukturu a pochopení více souvislostí. Stěžejní kapitola týkající se mládežnického fotbalu v České republice měla kopírovat popisnou kapitolu o vývoji českého fotbalu včetně rozdělení do čtyř pět sezónních intervalů. Vzhledem k tomu, že se ovšem soutěž hraje na celostátní úrovni až od ročníku 1997/1998 a tabulky za předchozí období nejsou dostupné, byl výzkum zahájen u sezóny 1998/1999, aby byla zachována pět sezónní období. Úspěšnost měst, obcí a krajů je pak tedy vyhodnocena za patnáctileté období.

### **4.3 Vymezení zkoumaného území**

Výzkum byl prováděn na území České republiky a to v rámci současného administrativního členění, respektive v rámci současných regionů a měst. Při vzetí v potaz bývalého regionálního členění by výsledky byly nepřehledné.

## 4.4 Sběr a zpracování dat

První významná část práce – kapitola „Vývoj českého fotbalu a výchovy mládeže“ byla zpracována za pomoci literatury týkající se tématu. Oporou byla zejména „Kronika českého fotbalu: II. díl – od roku 1945“ (Jenšík, Macků, 1998), v níž autoři zachycují nástup fotbalových kapitalistů do prostředí českého fotbalu. Poznatky přinesl také „Atlas českého fotbalu od roku 1890“ (Jelínek, Jenšík, 2006), jenž probírá vývoj českého fotbalu napříč všemi tématy. Další zdroje pro kapitolu byly z médií, ke sledování vývoje 1. české ligy potom sloužily tabulky z oficiálního webu soutěže (Synot liga, 2015). Výchova mládeže ovšem není v české literatuře probíraným tématem a tak informace byly zjišťovány od odborníků na mládež, jakými jsou trenéři Bohumil Páník, Zdeněk Psotka a Jan Somberg. Cenné příspěvky přinesl také ředitel Základní škola Komenského II Zlín Mgr. Milan Alex.

Kapitola vyhodnocující úspěšnost měst, obcí a regionů ve dvacetiletém období nejvyšší české soutěže byla zpracována na základě historické tabulky v magazínu Hattrick (Hattrick Speciál 2010) za osmnáct let soutěže, za dva ročníky (2011/12 a 2012/13) byly potom u klubů dopočítány body získané za výsledky v lize z tabulek na oficiálním webu soutěže (Synot liga, 2015). Dle lokalizace klubů byl vytvořen přehled měst a obcí, které byly zastoupeny prvoligovým fotbalem. K nim byly připočítané body klubů. Pokud v jednom městě působilo více klubů, body byly celkem sečteny. Autor práce považuje body v tabulce za výsledky za relevantnější měřítko úspěšnosti než přepočtení bodů za umístění. Při relativním vyjádření, jež hodnotí úspěšnost s ohledem na počet obyvatel střediska, byly absolutní body u města vyděleny počtem obyvatel a vynásobeny deseti tisíci. Veškeré populační údaje byly aplikovány ze Statistického lexikonu obcí – 2013 (ČSÚ, 2013). Lze to považovat za korektní, neboť během dvacetiletého, respektive patnáctiletého období se údaje rapidně neměnily. Tabulky byly zpracovány v programu MS Excel 2013 a poté přeneseny do programu ArcGIS 10.0, kde byly vytvořeny mapové výstupy. Kartodiagramy pro absolutní body, kartogramy pro relativní. Při stejném principu jako u relativní úspěšnosti měst byla užita relativní metoda i pro větší územní kraje. Rozdíl spočíval jen v přepočtu vzhledem k větší populaci krajů, který činil na 100 000 obyvatel.

Stejným způsobem byla zpracovávána i úspěšnost měst, obcí a krajů v 1. lize staršího dorostu. Body mužstev byly získány z tabulek dostupných na webu českého fotbalu (Fotbal.cz, 2000 – 2012).

Poslední kapitola zaměřená na dokumentaci úspěšných i méně úspěšných implementací mládeže do mužského týmu byla zpracovávána na základě úspěšnosti klubů v 1. lize staršího dorostu a prostudování statistik hráčů v klubech v jednotlivých sezónách 1. ligy mužů. Nakonec byly posouzeny tři nejúspěšnější kluby v celostátní dorostenecké lize a jeden neúspěšný, který však zaznamenal úspěch v implementaci mládeže do A-týmu. Šetřeny byly období, kdy kluby dokázaly profitovat z úspěšné mládeže či naopak. Jedná se o prvotní vklad do tématu, které si zaslouží další šetření. Při studiu zpracovávání fotbalistů v mužstvech do 1. ligy byli počítáni jen fotbalisté do 21 let, kteří nastoupili do nejvyšší soutěže poprvé, a byly přitom hledány situace, aby se jednalo v co nejvyšší míře o odchovance klubu. Kategorie hráčů do 21 let představuje na mezinárodní úrovni poslední mládežnickou, respektive juniorskou kategorii. Statistické údaje o fotbalistech byly získány z oficiálního webu nejvyšší české fotbalové soutěže (Synot liga, 2015), jejich kariéra byla dohledána ve speciálních číslech magazínu Hattrick, která vycházejí vždy na startu fotbalové sezóny.



## 5 VÝVOJ ČESKÉHO FOTBALU A VÝCHOVY MLÁDEŽE

### 5.1 Období porevolučních změn 1989 – 1993

Nové společensko-ekonomické podmínky po listopadu 1989 se promítly také do sportu, velký zlom tím pádem nastal i ve fotbale. Nejdříve dopadly na vojenské oddíly. Vojákům se začala zkracovat základní vojenská služba, oddíly tedy nestačily kvalitně obměňovat hráčské kádry a tím šla kvalita mužstev dolů (SK Dynamo České Budějovice, 2003-2015). Zcela odlišné postavení ozbrojených složek v demokratické společnosti vedlo k útlumu jejich působení na poli sportu a jejich někdejší fotbalová sláva patřila historii (Jelínek, Jenšík, 2006: 106). Další značná změna přišla ve financování oddílů. Sport přestal být notně podporovaný státem, mnohé oddíly tak přišly o jediný zdroj příjmu z dotací sportovního svazu. Peníze na svou činnost musely oddíly začít shánět sami od podnikatelů a podniků výměnou za reklamu, kterou mohly poskytnout tím, že nosily dresy s logy svých sponzorů atd. Toto mohlo v mnoha případech zapříčinit vzestup i malých vesnických oddílů a naopak sestup velkých městských oddílů, které nesehnaly na svou činnost tolik potřebné sponzory (SK Dynamo České Budějovice, 2003-2015).

V první fázi se však podpora získávala velmi těžce a profesionalizovaný fotbal se samosprávním Českomoravským fotbalovým svazem zažíval těžké období přerodu. Na rozdíl od zemí s rozvinutou tržní ekonomikou v Československu – až na výjimky – prakticky neexistovaly bohaté domácí podniky a navíc daňový systém nebyl nakloněn sponzorování sportu. Nebýt zahraničních sponzorů, mnohé kluby by stěží přežily (Macho, 2009: 533). Další problém, který nastal, byl odchod kvalitních hráčů za lukrativními podmínkami do zahraničí poté, co se otevřely hranice státu. Liga v Československu přišla o největší hvězdy a úroveň soutěže se tak snížila. Na druhou stranu také tímto způsobem kluby získávaly důležitý zdroj příjmu.

Novou dimenzi nabralo tuzemské fotbalové prostředí poté, co do něj vstoupili samotní podnikatelé jako vlastníci klubů a zakladatelé akciových společností nebo společností s ručením omezeným. Ve fotbale začaly působit tržní mechanismy. Za průkopníka tržního hospodářství v československém fotbale je považován Čechoameričan Boris Korbel. Multimilionář měl v roce 1990 zájem o vlastnictví Sparty, ale její vedení kličkovalo. V roce 1991 tak vstoupil do konkurenční Slavie Praha se snem vytvořit silný český klub. Jeho údajný vklad činil 40 milionů dolarů. Investoval do posil,

podepsal smlouvu na oblečení a obutí s italskou firmou Diadora, vybuřoval první hřiště s umělým povrchem a koupil luxusní klubový autobus (Jenčík, Macků, 1998: 466).

K dalším známým fotbalovým kapitalistům patřili movitý chirurg Jan Voda v Hradci Králové, bývalý zápasník a poté majitel mnoha podniků Alexander Komanický v Unionu Cheb, Petr Mach ve Spartě Praha, Miroslav Švarc v Benešově, Vratislav Čekan na Žižkově, Jan Gottvald v Drnovicích nebo Lubomír Hrstka v Brně.

Všichni tito podnikatelé zpočátku podleli vábivé, avšak scestné představě, že si fotbalem vydělají. Ale Česká republika není Německo, Anglie nebo Itálie. Museli fotbal později dotovat z jiných prostředků. I proto se mnozí při svém podnikání dostali do křížku se zákony. Například Švarc, Mach a Hrstka byli odsouzeni k nepodmíněným trestům nikoli za činy při podnikání ve fotbale, ale v jiných podnikatelských aktivitách – za neplacení odvodů státu, za daňový podvod, za poškozování věřitele. Jednotlivec si v českých podmínkách nemohl dovolit vlastnit špičkový fotbalový klub (Macho, 2009: 534). Některé kluby pak v důsledku toho končily rozkladem.

Vláda podnikatelů determinovala nové trendy ve fotbalovém prostředí. Koncepti, výchovu a plánování majitelé zavrhovali, coby pozůstatky minula a nahradili je bezhlavým nakupováním hráčů. Chtěli co nejrychleji získat atraktivní, kvalitní fotbalisty a docílit úspěchu. Jenže často za ně zaplatili neodpovídající částky. A když posily nenaplňovaly očekávání, odešly a místo nich přišly jiné. Velká fluktuace hráčů patřila k typickým znakům nového období. Ve svém úsilí získat hráče přitom klub musel často bojovat s klubem jiným. První rekordní souboj proběhl v létě roku 1992, když Sparta Praha nabízela 17 milionů za ostravského Radima Nečase, ale Slavia ji obratem přeplatila dalšími sedmi miliony. Šlo i o prestiž. Tyto souboje ovšem zahaly fotbal na půdu tržní ekonomiky mnohem dřív, než bylo v našich podmínkách zdravé (Jenšík, Macků 1998).

Výše popsané naznačuje, že změny po roce 1989 a nově vytvářené fotbalové prostředí upozadily práci s mládeží. Oslaben byl výchovný systém, jenž měl do roku 1991 podporu státu.

Od roku 1984 se na základě celorepublikového podnětu oficiálně zřizovaly na základních školách sportovní třídy se zaměřením na fotbal<sup>1</sup>. V této souvislosti došlo

---

<sup>1</sup> Zahájení činnosti sportovních tříd sebou neslo řešení organizačních záležitostí. Jedna z nich je na příkladu Gottwaldova zdokumentována v příloze (Příloha 1). Týká se zřízení přípravy jakožto předstupu sportovní třídy.

k vytvoření vztahu fotbalový oddíl - škola. Oddíl se staral o výběr talentů ze spádové oblasti, kteří poté procházeli sportovními třídami, o tréninkový proces, zápasovou činnost atd. Naproti tomu vedení školy zabezpečovalo pedagogickou a výchovnou činnost včetně části sportovně-technických předpokladů, zejména v rámci zvýšeného počtu hodin tělesné výchovy. Sportovní třídy byly na základních školách založeny od 5. ročníku. Přidané hodiny tělesné výchovy byly zásadním přínosem sportovních tříd, podporovaly značný pohybový rozvoj mládeže a celkově fyzickou kondici. Navíc učitelé tělocviku byli trenéři z fotbalového oddílu, kteří na hodiny ve škole navazovali v tréninkovém procesu. Díky sportovním třídám spolu působili nejlepší mladí fotbalisté, což prospívalo jejich vývoji a také kolektivnosti, neboť spolu trávili čas ve škole a poté i na trénincích. V souvislosti se sportovními třídami je pak ještě nutné podotknout, že mládež byla vychovávána sportovně i lidsky.

Sportovní třídy se týkaly žakovských kategorií, v dorostech pak existovala Tělovýchovná střediska mládeže, v rámci kterých oddíly rovněž spolupracovaly se školami. Pokud fotbalisté chyběli ve škole kvůli fotbalu, absence se jim nepočítaly. Na chodu těchto středisek mládeže se finančně podílel stát. Peníze do nich putovaly přes Československý svaz tělesné výchovy a sportu z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Vedle propojení se školou byl systém propracovaný i v dalších ohledech. Budovala se hřiště, prováděly se pravidelné lékařské prohlídky mládeže atd. Díky tomuto produktu socialismu český fotbal v 90. letech disponoval výbornými hráči. Kdo neprošel středisky mládeže, neměl pak prakticky šanci prosadit se do vrcholové kopané.

Výchovný systém v Československu byl jedinečný a začaly se od něj učit západoevropské země. Například východní Německo jej následně dotáhlo k dokonalosti. Děti tam na základě růstu a tělesné typologie hned v šesti letech rozlišili na fotbalisty, atlety, plavce atd. Následně je vztáhli do center mládeže, kde jim vytvořili skvělé podmínky, přičemž do oblasti stěhovali celé rodiny. Když viděli super talentovaného sportovce, rodičům dítěte dali i byt a práci. Systém se pak snažilo praktikovat i Rusko, ale u něj to bylo složitější vzhledem k rozlehlosti země. To, co již tehdy dělalo východní Německo, praktikují dnes vyspělé západní kluby. Jako příklad lze uvést Barcelonu, která přivedla z Argentiny Lionela Messiho i s celou jeho rodinou.

V Československu stav změnil počátek 90. let, kdy byla střediska mládeže označena jako nepotřebná a přestala být podporována. Tradiční a strategicky uvažující

kluby si je ponechaly neoficiálně dále, převážně však mládežnický fotbal v následujících letech zažíval těžké časy a systematická práce v této oblasti se objevovala jen ojediněle. Kluby se o mládež měly postarat sami včetně financování, jenže nově příchozí majitelé výchově mládeže nepřikládali dostatečný význam. Jejich zájem směřoval k prvoligovému mužstvu.

## **5.2 Období sezón 1993/1994 – 1997/1998**

Od sezóny 1993/94 se porevoluční změny projevovaly v samostatném českém fotbale. Rozdělením federace na dva státy – Českou a Slovenskou republiku k 1. lednu 1993 totiž došlo také k rozdělení organizace československého fotbalu. Vrcholovým orgánem v České republice se stal Českomoravský fotbalový svaz (ČMFS), jehož prvním předsedou byl podnikatel a funkcionář z Blšan František Chvalovský, na Slovensku Slovenský fotbalový zväz (SFZ). Ve společné nejvyšší 1. lize byl dohrán ještě ročník 1992/93, na úrovni národního mužstva působil i po rozdělení federace v rozjeté kvalifikaci na mistrovství světa 1994 společný tým pod názvem Reprezentace Čech a Slovenska. Název ustanovila hlavní řídicí organizace světového fotbalu (FIFA).

Nová struktura fotbalových soutěží v České republice vstoupila tedy v platnost ročníkem 1993/94. Do 1. ligy přešlo devět účastníků z Čech a Moravy z poslední sezóny federální 1. ligy, šest týmů z Českomoravské fotbalové ligy (druhé nejvyšší soutěže) a o šestnácté místo byla sehrána kvalifikace mezi posledním, desátým týmem z českých zemí ve federální 1. lize a sedmým týmem ČMFL. Do 2. ligy bylo zařazeno deset zbylých týmů z ČMFL a první tři týmy z České fotbalové ligy a Moravskoslezské fotbalové ligy (třetí nejvyšší soutěže). Dvě nejvyšší soutěže tak vytvořilo šestnáct účastníků (Horák, Král, 1997: 601). Každou sezónu sestupovaly z 1. ligy dva týmy a nahradila je dvě mužstva z 2. ligy.

V prvním ročníku 1. ligy 1993/94 figurovalo všech šest klubů, které v období 1945/46-1992/93 odehrály více než polovinu sezón ve federální lize, tedy nejméně 24, a jež byly zároveň neúspěšnějšími českými oddíly. Jednalo se o Spartu, Duklu, Slavii a Bohemians Praha, Baník Ostrava a Brno. Přehled dvaceti nejlepších českých klubů za předchozích 47 ročníků je uveden v příloze (Příloha 4). Další devět účastníků představovaly kluby také převážně s velmi dlouholetou tradicí, avšak nepatřící

v československé nejvyšší soutěži mezi stabilní účastníky. Šlo o Plzeň, Vítkovice, Hradec Králové, Cheb, Olomouc, Zlín (dříve Gottwaldov), České Budějovice, Žižkov a Liberec. Z těchto oddílů se jen Viktoria Žižkov a Slovan Liberec<sup>2</sup> nevměstnali mezi nejlepší dvacítku z předchozího období. Úplně nově se pak na prvoligové scéně představily Drnovice, o kterých je psáno v jiném odstavci.

S počátkem samostatné české ligy nastaly ve fotbalovém prostředí první potíže a odchody fotbalových kapitalistů. Všechny aktivity náhle v červnu roku 1993 ukončil ve Slavii Praha Boris Korbel. Na vině bylo zřejmě neprůhledné hospodaření s jeho penězi. „Chtěl jsem s velkou slávou vyrazit do Evropy a předpokládal jsem, že ostatní se mnou půjdou v jednom šiku. Jenže jsem na té cestě netrval čas bojem s velkými fotbalovými protivníky, ale nekonečnými třenicemi s vlastními lidmi,“ uvedl Boris Korbel, který opustil český fotbal, přičemž nad svými pohledávkami ve výši přes čtvrt miliardy jenom mávl rukou (Jenšík, Macků, 1998: 482). Každopádně svými financemi pomohl sešíváním po pádu komunistického režimu k návratu na výsluní československého a později českého fotbalu.

Na sny podnikatelů o úspěšném klubu naopak doplatili Cheb a Benešov. Spasitelem chebského fotbalu, potažmo vojenského oddílu, který zaznamenal pád z nejvyšší soutěže v sezoně 1991/92, se měl stát Alexandr Komanický. Ten za 380 000 korun koupil klub, jehož celková hodnota byla kolem 60 milionů. Ovšem poté, co mu chebská radnice nepovolila nefotbalové aktivity jako jednomu z největších dlužníků Fondu národního majetku s více než 70 miliony korun, o svou společnost s ručením omezeným FC Union přestal mít zájem (Jenšík, Macků, 1998: 516). Cheb a fotbal opustil koncem září roku 1994. Vystřídal ho kolega podnikatel Ivo Mlátilík, ale i v jeho případě narazily naivní představy o řízení klubu na nesmlouvavou ekonomickou realitu. V říjnu 1995 dostal Union výpověď ze hřiště Lokomotivy, na podzim hrál v Tachově a nakonec dokončil své působení na prvoligové mapě v Blšanech. Dva týdny před začátkem sezóny 1996/97 majitel Unionu Ivo Mlátilík oznámil nejen odchod z nejvyšší soutěže, ale zrušení fotbalového klubu vůbec (Jenšík, Macků, 1998). Epizoda Chebu v nejvyšší české soutěži trvala tři sezony. Po 4. místě v ročníku 1993/94 následovala dvě 13. místa.

---

<sup>2</sup> Klub vznikl v roce 1958 při sloučení Jiskry Liberec se Slavojem Liberec. Oba oddíly předtím působilý jeden ročník v nejvyšší soutěži, na základě čehož je v práci počítána Slovanu účast ve federální lize.

Benešov se po revoluci během tří let proboujel ze třetí ligy až do první díky fotbalovému nadšenci Miroslavu Švarcovi. Jenže v ní vydržel jen jeden rok v rámci sezóny 1994/95. V říjnu 1994 byl podnikatel zatčen a obviněn za zpronevěry milionových částek (Jenšík, Macků, 1998). FK Švarc Benešov obsadil v 1. lize beznadějně poslední místo. Pád klubu se ovšem nezastavil ani o soutěž níž. Následoval odchod hráčů a vše nakonec vyvrcholilo v roce 1997, kdy se Benešov po sestupu z druhé ligy nepřihlásil do dalších soutěží. Fungovala pouze mládežnická kopaná pod názvem FK Benešov (SK Benešov, 2012).

Na nejvyšší soutěž se adekvátní podmínky nepodařilo zajistit ani dalším menším klubům bez prvoligové tradice. Lázně Bohdaneč z třítisícového městečka u Pardubic, Uherské Hradiště i Karviná tak rovněž prožili jen roční epizodu v 1. lize. Jeden zázrak se však v českém fotbale zrodil. K nejlepším týmům vystoupaly Drnovice, celek z dvoutisícové obce v sousedství Vyškova.

Klub založený v roce 1932 prožil půl století v okresních a krajských soutěžích. Na počátku 50. let se načas rozpadl, když jádro týmu muselo přejít do mužstva zaměstnavatele. Obratníkem vzestupu se stal rok 1982 – do Drnovic se vrátil odchovanec Jan Gottvald a stal se strůjcem evropské rarity. Listopad 1989 zastihl klub ve 2. České národní lize, na jaře 1990 dokráčel k vítězství a za tři roky už slavil postup do nejvyšší soutěže (Jelínek, Jenšík, 2006: 104). Jan Gottvald, bohatý podnikatel, který přišel k velkému jmění při privatizaci a prodeji akcií, si mohl dovolit dotovat klub miliony korun ročně. Po postupu do ligy přitom nemusel platit chod klubu ze svého, podařilo se mu totiž dojednat spolupráci s tehdejším gigantem české ekonomiky Chemapolem. Firma dokonce nechala v Drnovicích postavit nový stadion pro více než devět tisíc diváků za sto 160 milionů korun (Deník.cz, 2005 – 2015). FC Petra Drnovice se v tomto období pevně zabydlela v 1. lize, pohybovala se ve středu tabulky.

Pozornost pak vzbudil na počátku samostatného českého fotbalu také podnikatel Petr Mach. V roce 1992 ve svých 26 letech vstoupil do nejlepšího klubu v zemi – do Sparty Praha. V prosinci 1993 založil firmu AC Sparta Praha-fotbal, a. s. a za pět milionů získal 93 % akcií a neomezenou moc (Jenšík, Macků, 1998: 510). Po třech letech klub za necelých 900 milionů prodal slovenskému bossovi z Východoslovenských železáren a navíc se šikovně oblepil různými úvěry. Bez stavebního povolení zmodernizoval, přebudoval a bezpochyby vylepšil spartánský stadion (Čech, Snětivý, 2009: 59).

O jiný slavný klub česká nejvyšší soutěž v sezoně 1997/98 přišla. Převrat v roce 1989 značně oslabil armádní Duklu Praha, jíž se poté nepodařilo zajistit takové ekonomické podmínky, aby nadále patřila ke špičkovým tuzemským klubům. Naopak v sezoně 1993/94 poprvé ve své historii sestoupila z 1. ligy. Ekonomická situace Dukly byla tak špatná, že prvně nehrála ani 2. ligu. Tu pak získala až fúzí s FC Portál Příbram. V ročníku 1996/1997 soutěž hned vyhrála a po třech letech se vrátila do 1. ligy. Nezačala ji však hrát na Julisce, ale v Příbrami. Vedení klubu v čele s prezidentem Ďuričkem a sportovním ředitelem Starkou přemístilo ligové A-mužstvo na stadion Na Litavce. Z názvu klubu vymizelo i jméno hlavního města a tým startoval pod názvem FC Dukla a. s. Nicméně v Praze zůstalo všech osm mládežnických celků, které nesly stále tradiční název Dukla Praha. Vedení mládeže pak na jaře roku 1998 založilo občanské sdružení FK Dukla Praha a prostřednictvím delimitační smlouvy se oddělilo od FC Dukla a. s. V Příbrami se od sezóny 1998/99 objevilo v názvu klubu jméno města, ve kterém ligové mužstvo hrálo svá utkání, a poté se změnil také název příbramského klubu, zatímco v Praze působily bez přerušení mládežnické týmy FK Dukla Praha (FK Dukla Praha, 2015).

Ligu opustily hned v první sezoně také Vítkovice a těžké časy zažíval i další slavný pražský tým – Bohemians. V první pětiletce dvakrát sestoupil. Naopak cestu k elitě započaly ambiciózní kluby Jablonce a Teplic. Nově se od roku 1945 do nejvyšší soutěže probojovala Opava.

Dominantní postavení v českém fotbale zaujímal Sparta Praha. Získala čtyři mistrovské tituly, její kádr tvořili reprezentanti a na přestupovém trhu byla pojítkem mezi českou ligou a zahraničím. Nejtalentovanější fotbalisté v jiných klubech nejdříve přestupovali do Sparty a poté se posunovali do evropských soutěží. Čelit dokázala jen konkurenční Slavia Praha, která přerušila nadvládu Sparty v sezoně 1995/96. V ostatních ročnících skončila druhá. Zbylé kluby na prvoligové mapě zaznamenávaly střídavé umístění.

Celkem se v sezónách 1993/1994-1997/1998 objevilo v 1. lize 24 klubů. Všech pět ročníků odehrálo 11 celků (Sparta Praha, Slavia Praha, Žižkov, Liberec, České Budějovice, Hradec Králové, Plzeň, Boby Brno, Olomouc, Drnovice a Baník Ostrava). Naopak šest týmů spadlo z nejvyšší soutěže hned po prvním roce (Vítkovice, Dukla Praha, Švarc Benešov, Uherské Hradiště, Karviná, Lázně Bohdaneč). Příbram svou éru

v ročníku 1997/1998 teprve zahajovala. Přehled účastníků a jejich umístění v jednotlivých sezonách je uveden v příloze (Příloha 5).

Temné časy českého fotbalu, kdy klubům přetrvávaly ekonomické starosti, kde sehnat movitého sponzora, jak koho nejvýhodněji prodat a jak koho nejlevněji koupit, ozářil úspěch na reprezentační úrovni. Na mistrovství Evropy v Anglii v roce 1996 získal národní tým pod vedením trenéra Dušana Uhrina staršího stříbrnou medaili, když ve finále ve Wembley podlehl Německu 1:2 až po prodloužení. Hodnotu výsledku umocnila skutečnost, že výběr mužstva tvořili hráči výhradně z domácí ligy, kteří se dokázali vyrovnat největším evropským hvězdám. Na šampionátu se blýskli perspektivní fotbalisté Pavel Nedvěd (23 let), Karel Poborský (24 let), Radek Bejbl (23 let) a Vladimír Šmicer (23 let), u kterých se plně projevil aspekt výchovy mládeže před rokem 1989. Po Euru přestoupili z české ligy, ze dvou nejlepších klubů Sparty a Slavie Praha, do špičkových týmů ve Španělsku, Itálii, Francii a Anglii a po další roky se stali oporami reprezentace a významnými fotbalovými osobnostmi. Pro samostatnou Českou republiku představoval šampionát historický mezník. Země byla nebývalou měrou zviditelněna na celém světě a českým fotbalistům byla značně otevřena cesta do zahraničních soutěží.

### **5.3 Období sezón 1998/1999 – 2002/2003**

Ve druhé pětiletce českého fotbalu došlo k prvnímu střídání na postu předsedy Českomoravského fotbalového svazu. Respektovaného šéfa Františka Chvalovského, jenž mimo jiné přivedl do fotbalu peníze sponzorů a obchody s televizními právy, což profesionálním klubům tenkrát zajistilo příjem přibližně 200 milionů korun (IDnes.cz, 1999-2015), nahradil v roce 2001 úředník Jan Obst.

Na přelomu tisíciletí nastalo stabilnější období než v letech 1993-1998. V sezonách 1998/99-2002/03 v 1. lize působilo celkem 20 klubů, tedy o čtyři méně než v předchozí pětiletce, a z toho hned 17 jich odehrálo minimálně tři sezony. Všech pět ročníků pak znovu zaznamenalo 11 celků (Sparta, Slavia, Žižkov, Liberec, Teplice, Jablonec, Příbram, Blšany, Olomouc, Brno a Baník Ostrava). Četné sestupy po ročním účinkování v nejvyšší soutěži se nyní neopakovaly, postihlo to jen Karvinou. Přehled účastníků a jejich umístění je uveden v příloze (Příloha 5).



Ve druhém pětiletém období se další naivní fotbaloví kapitalisté neobjevovali, situace už byla jiná než na počátku 90. let. Na druhou stranu jeden pád zaznamenán byl. O tom, že profesionální fotbal na nejvyšší úrovni v malé obci je jen stěží udržitelný, se přesvědčily Drnovice. V roce 2000 zažily svůj vrchol – 3. místo v 1. lize, ale krach generálního sponzoru Chemapolu, rapidní snížení rozpočtu z původních 62 na 39 milionů korun (Jelínek, Jenšík, 2006: 92) a problémy bosse Jana Gottvalda kvůli údajnému podvodu za 400 milionů v ústecké Setuze vedly jihomoravskou vísku k opuštění prvoligové mapy. V roce 2002 Jan Gottvald prodal devět hráčů do konkurenční Příbrami, aby jim zajistil pokračování profesionálních smluv a na konci ročníku 2001/2002 klub sestoupil do 2. ligy. Finanční problémy klubu však byly tak silné, že spadl až do 3. ligy (Deník, 2005 – 2015).

Oproti tomu se na vzestup dostaly nově dva prvoligové kluby, rovněž z malých obcí, avšak s velmi ambiciózním zázemím. Prvním se staly Blšany, jež vedl František Chvalovský, a které s necelými tisíci obyvateli převzaly po Drnovicích pozici nejmenší obce v nejvyšší české soutěži. Hned ve své první sezóně 1998/99 ukázal Chmel své možnosti a skončil šestý. Jenže postupem času se klub také dostával do potíží a v ročnících 2001/02 a 2002/03 se 14. místem dvakrát jen těsně zachránil.

Druhého nováčka představoval 1. FC SYNOT, jenž začal v 1. lize účinkovat v sezóně 2000/01. Klub vznikl nově sloučením dvou odvěkých rivalů FC SYNOTU Staré Město a Slovácké Slavie Uherského Hradiště. Podporován byl místními mecenáši - otcem a synem Valentovými, kteří si uvědomovali, že je potřeba vytvořit jeden regionální celek, aby klub z provinční oblasti mohl stabilně figurovat na nejvyšší úrovni. Postup do 1. ligy přitom vybojovalo Staré Město po třech sezónách ve 2. lize a zde se začaly i hrát utkání SYNOTU s nejlepšími českými týmy. Uherské Hradiště bylo úspěšnější v první polovině 90. let a v sezóně 1995/96 jeden rok hrálo i 1. ligu. Jenže po finančních problémech se klub následně propadal až do divize. Nejvyšší soutěž se do města vrátila v roce 2003, když tam majitelé SYNOTU nechali postavit nový, moderní stadion a klub se na něj přesunul ze sousedního Starého Města. V prvních letech po postupu do 1. ligy si SYNOT začal budovat silnou pozici. Po dvou 11. místech obsadil v sezóně 2002/03 8. pozici a pomalu se blížil české fotbalové špičce.

Na té se i ve druhém pětiletém období držela Sparta Praha. Avšak ani nejlépešímu českému klubu se nevyhnuly finanční potíže a v roce 1999 v něm došlo

ke změně majitele. Pro společnost Passauer Neue Presse koupil klub Vlastimil Košťál, jenž vybudoval v České republice vydavatelství Vltava-Labe-Press. Magnát košických železáren Alexander Rezeš prodal Spartu asi za 300 milionů korun, přičemž nová společnost přebírala ještě dluh zhruba 600 milionů na nesplacených úvěrech. (Aktuálně.cz, 1999 – 2015). Vlastimil Košťál se stal prezidentem Sparty Praha.

Ve Spartě nadále působili kvalitní hráči, přičemž v letech 1998-2003 dostalo šanci mnoho talentovaných fotbalistů, kteří se vypracovali do zahraničních soutěží. Mezi nimi byl i odchovanec Sparty Praha Tomáš Rosický, jenž v lednu roku 2001 ve svých 21 letech přestoupil do německé Borussia Dortmund za nejvyšší částku v historii českého klubového fotbalu – 485 milionů korun<sup>3</sup> (Jelínek, Jenšík, 2006: 90). V tomto období Sparta zaznamenala dvakrát úspěch i na mezinárodní úrovni, když v sezónách 1999/00 a 2001/02 jako první tuzemský celek dokráčela do osmičlenné skupiny Ligy mistrů. To jí také pomohlo v načerpání značných finančních prostředků. V 1. lize se znovu čtyřikrát radovala ze zisku mistrovského titulu. Její nadvládu přerušil v ročníku 2001/02 jen Slovan Liberec.

Druhá nejúspěšnější byla v 1. lize Slavia Praha s třemi druhými místy, jedním třetím a jedním pátým místem. Na počátku nového tisíciletí se ke špičce ještě zařadila Viktoria Žižkov, která potvrdila nejsilnější pozici fotbalu v Praze. Z tradičních týmů dochází k úpadku v Plzni, Českých Budějovicích a dvakrát sestoupil Hradec Králové. Umístění dalších týmů byly střídavé (Příloha 5).

Na reprezentační úrovni se českému týmu nepodařilo zopakovat úspěch z Eura 1996. Na mistrovství Evropy v Nizozemsku a Belgii v roce 2000 se nekvalifikoval do vyřazovacích zápasů ze základní skupiny. A stejně jako na mistrovství světa ve Francii v roce 1998 reprezentace nepostoupila na světový šampionát v Jižní Koreji a Japonsku v roce 2002. Ovšem velké úspěchy zaznamenal národní tým do 21 let. Na ME 2000 na Slovensku získal stříbro po porážce 1:2 ve finále s Itálií, na ME 2002 ve Švýcarsku již vyhrál zlatou medaili po úspěšném finálovém penaltovém rozstřelu s Francií. V České republice vyrostli výjimečně talentovaní fotbalisté, u kterých se rovněž projevila činnost středisek mládeže, a z nichž se pak mnozí výrazně prosadili i v zahraničí a seniorské

---

<sup>3</sup> Pro srovnání: v roce 1990, kdy nejlepší čeští hráči opouštěli domácí ligu, přestoupil Tomáš Skuhravý ze Sparty Praha do Janova za 233 milionů. V roce 1996 odcházeli do zahraničí úspěšní reprezentanti z Eura, Slavia Praha inkasovala za Karla Poborského od Manchesteru United 201 milionů a Sparta Praha za Pavla Nedvěda 194 milionů. Částky jsou očištěny od inflace, byly přepočítány na hodnotu Kč v lednu 2005 (Jelínek, Jenšík 2006: 90).

reprezentaci. Patřili zde například Marek Jankulovski, Tomáš Ujfaluši, Libor Sionko, Milan Baroš, Petr Čech, Zdeněk Grygera, David Rozehnal, David Jarolím nebo Tomáš Hübschman.

De facto ve stejném období pak přišel náznak toho, že Česká republika ve výchově mládeže naváže na dobré časy. V roce 1999 se totiž stát navrátil k podpoře sportovních tříd v rámci projektu „Intenzifikace činnosti sportovních tříd na základních školách“. Projekt spočíval ve finanční podpoře zabezpečení sportovní přípravy /tréninku/ žáků zařazených do sportovních tříd, především v oblasti pokrytí nákladů na mzdy trenérů.

V této souvislosti zpracovaly vybrané olympijské svazy síť sportovních tříd. Při výběru míst sportovní svazy zohlednily vybavenost a kvalitu tělovýchovného zařízení školy i sportovního klubu, kvalifikaci trenérů, úroveň spolupráce škola – klub, úroveň účasti klubu ve sportovních soutěžích a také zda třídy na škole dlouhodobě existují. Finanční prostředky vyhrazené na mládež poskytovalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) zásadně příslušným sportovním svazům a ty je poté přerozdělovaly klubům.

Vybraným základním školám došlo oznámení z MŠMT o zařazení do projektu „Intenzifikace“. Jeho znění je uvedeno v příloze (Příloha 2). Opětovná podpora mládežnického sportu státem je spojena se jménem toho času náměstka MŠMT Ladislava Malého. Do projektu bylo zahrnuto 50 sportovních tříd se zaměřením na fotbal, jejich přehled je uveden v příloze (Příloha 3). Od znovu udělení statutu se sportovní třídy týkají 6. - 9. ročníku základní školy, přičemž hlavní princip je stejný jako před rokem 1989.

Na sportovní třídy, v jejichž návaznosti a po splnění dalších kritérií kluby po čase získávaly licenci Sportovního střediska mládeže (SpSM), navázala Sportovní centra mládeže (SCM) vychovávající fotbalisty v dorosteneckých kategoriích. Zpočátku jimi disponovala jen tradiční mládežnická střediska.

## **5.4 Období sezón 2003/2004 – 2007/2008**

Děni ve třetím pětiletém období v rámci samostatného českého fotbalu bylo bouřlivé. Mimo jiné došlo ke změně předsedy Českomoravské fotbalové asociace. Jan

Obsta vystřídal v roce 2005 bývalý rozhodčí, policista a člen výkonného výboru už za vlády Chvalovského Pavel Mokrý.

Výrazný dopad měla na fotbal největší korupční aféra v české historii, jež byla odhalena pomocí telefonních odposlechů v roce 2004. Týkala se rozhodčích, delegátů a klubových činovníků. V 1. lize postihla 1. FC SYNOT, Viktorii Žižkov, kterým bylo odečteno do sezóny 2004/05 12 bodů, a Opavu, jež přišla o šest bodů. Všechny tři kluby pak dostaly půlmilionovou pokutu. Zákaz činnosti ve fotbale na dva roky a vysokou pokutu dostali od disciplinární komise i samotní činovníci klubů Ivo Valenta, Jaroslav Hastík z 1. FC SYNOT a Ivan Horník z Viktorie Žižkov (Macho, 2009: 549). Všechny tři kluby korupční aféra poznamenala a nasměrovala k pádu do 2. ligy.

Žižkov sestoupil o soutěž níž hned v sezóně 2003/04. Tři ročníky předtím přitom skončil do 5. místa. Pražskému celku se ovšem po třech letech podařilo probojovat zpět do 1. ligy a v sezóně 2007/08 obsadil 10. místo. 1. FC SYNOT zastavila aféra cestu na vrchol české soutěže. Klub se sídlem v Uherském Hradišti vybudoval silný tým, jenž se v ročníku 2003/04 umístil pátý, a v následujících letech se chtěl kvalifikovat do evropských pohárů. SYNOTU<sup>4</sup> se po odpočtu bodů sice podařilo zachránit, neboť mu zprvu zůstalo kvalitní mužstvo, ovšem po odchodu majitelů Valentových z fotbalu a rozkladu klubu za působení nového vlastníka Jana Řezníka rovněž kleslo o soutěž níž, a to v sezóně 2006/07. Opava obsadila poslední místo v lize v odpočtovém ročníku 2004/05. Kromě dopadu na sportovní stránku fotbalu nabourala korupční aféra také důvěru a přízeň veřejnosti, ocitla se pod tlakem médií a po další léta ztrácela na zájmu.

Fotbalové prostředí se celkově začalo měnit. V tomto období 1. ligu opustily zbylé vesnické kluby Blšany a Drnovice. Blšany neměly patřičné podmínky bez podpory Františka Chvalovského a Drnovice nebyl schopný už sám vést Jan Gottvald. Bez podpory více subjektů, města, kraje či podnikového giganta již nebylo prakticky možné finančně zajistit působení klubu v nejvyšší soutěži. Blšany vydržely v 1. lize souvisle osm sezón (1998/99-2005/06), Drnovice spadly po devíti letech v sezóně 2001/02, za dva roky se vrátily zpět a i když v ročníku 2004/05 skončily osmé, pro nesplnění podmínek k udělení prvoligové licence musely jít do 2. ligy. Oba kluby pak v dalších letech sestupovaly ještě do nižších soutěží. V českém fotbale však zanechaly silnou upomínku.

---

<sup>4</sup> Po konci éry otce a syna Valentových (firmy SYNOT) se klub v létě roku 2004 přejmenoval z 1. FC SYNOT na 1. FC Slovácko a nadále se prezentoval jako regionální celek.

I v mezinárodním měřítku se jednalo o unikátní celky. V sezóně 2004/05 v evropských 1. ligách měl pouze lucemburský Rosport méně obyvatel než Blšany. Třetí a čtvrté místo zaujímaly velšský Llansantffraid a lucemburské Hesperange. Páté Drnovice pak s 2 200 obyvateli byly stále menší než nejmenší obec v 1. maltské lize (Jelínek, Jenšík, 2006: 104).

Nově se naopak na prvoligové mapě objevili Mladá Boleslav, Most, Jihlava a Kladno, jenž jako jediné působilo v nejvyšší soutěži v období Československa. Most s Jihlavou ovšem v daném období sestoupily a Kladno hrálo o záchranu. Zato Mladá Boleslav se silnou podporou města a firmy Škoda Auto měla vysoké ambice a hned ve druhé a třetí sezóně po postupu skončila druhá a třetí a kvalifikovala se do evropských pohárů. Velmi brzy se tedy zařadila mezi přední české týmy.

Samotná 1. liga však zažívala nevlídné období. Její ekonomická pozice se v polovině nultých let zhoršovala a k tomu nastal kvalitativní zlom. Nejlepší hráči začali rychle odcházet do zahraničí a stejně tak talentovaní fotbalisté. Systematické budování týmu s dlouhodobou perspektivou tak prakticky nebylo možné. K dalším změnám patřilo oslabení pozice Sparty Praha, kterou v roce 2004 za 554 milionů koupila finanční společnost J&T od pasovského tiskárenského a mediálního podnikatele Axela Diekmanna. Klubu začal šéfovat úspěšný podnikatel Daniel Křetínský. Nicméně v dalších letech Sparta vykazovala roční finanční ztráty, přičemž k 30. červnu 2008 činila historicky rekordních 156 milionů korun (IDnes.cz, 1999 – 2015). Přestalo platit, že Sparta byla v Česku dominantním klubem a přestupní stanicí do evropských soutěží. Odchozí hráče jako Tomáš Hübschman, Zdeněk Grygera, Radoslav Kováč, Libor Sionko, Lukáš Zelenka, Tomáš Jun či Marek Kincl se vedení klubu už nedařilo kompenzovat dostatečně kvalitními náhradníky a Sparta nebyla schopná navázat na úspěchy z přelomu tisíciletí v Lize mistrů. Vedle toho klub v domácí soutěži ani jednou neobhájil mistrovský titul. Dvě 1. místa doplnila dvě 2. místa, a dokonce jedno 5. místo v sezóně 2005/06, jež znamenalo nejhorší pozici klubu v historii české 1. ligy.

Ve třetím pětiletém období samostatného českého fotbalu v 1. lize působilo celkem 22 klubů, to znamená o dva více ve srovnání s předchozím obdobím a o dva méně oproti rozmezí sezón 1993/94-1997/98. Přehled účastníků a jejich umístění je uveden v příloze (Příloha 7). Situace na předních pozicích v tabulce byla mnohem vyrovnanější než v předchozích letech. Vedle Sparty zde patřili stabilně Slavia Praha a Liberec, kteří

získali své druhé tituly, Baník Ostrava, jenž poprvé oslavil mistrovskou trofej v ročníku 2003/04 a do popředí pronikaly již zmíněná Mladá Boleslav a opět také Teplice. Všechny tyto kluby se v daném období řadily v české 1. lize k ekonomicky nejsilnějším, což dokázaly potvrdit výsledky. Počáteční úspěchy Olomouce vystřídal boj o záchranu, u dalšího moravského zástupce Brna proběhla situace opačně. Jablonec se Zlínem, jenž od sezóny 2002/03 znovu působil v 1. lize, drželi klidné pozice ve středu tabulky. Ze zbylých klubů ani jeden neodehrál všech pět sezón a týmy se pohybovaly výhradně v dolní polovině tabulky. V tomto období měla nejvyšší česká soutěž devět mužstev, které v ní figurovali pět ročníků (Sparta, Slavia, Liberec, Teplice, Jablonec, Olomouc, Brno, Zlín a Baník Ostrava), tedy o dva méně než v předchozích pětiletkách, avšak dalších pět týmů absolvovalo čtyři sezóny. Jednu sezónu figurovaly v 1. lize tři kluby (Bohemians Praha, Jihlava, Drnovice).

Zatímco na klubové úrovni se českým zástupcům v evropských soutěžích nepodařilo zaznamenat výraznější výsledky, na té reprezentační přišel další velký úspěch. Silnou generaci hráčů z juniorských národních výběrů v letech 1998 - 2002 dokázal trenér Karel Brückner zapracovat i do seniorského týmu a ve spojení se zkušenými fotbalisty jako Pavel Nedvěd, Karel Poborský, Vladimír Šmicer, Jan Koller či Tomáš Galásek se vytvořilo špičkové mužstvo, které mělo nejvyšší ambice. Svou sílu ukázalo na mistrovství Evropy v Portugalsku v roce 2004, kde udivovalo celý svět pohledným fotbalem a získalo bronzovou medaili. Pouť reprezentace šampionátem skončila v semifinále, když v prodloužení pozdější vítěz Eura - Řecko - vstřelil šťastně gól a vyhrál 1:0.

Ovšem v dalších cyklech už národní tým tak nezazářil. Sice se poprvé v rámci samostatné České republiky kvalifikoval na mistrovství světa, konkrétně do Německa v roce 2006, avšak zde „zlatá“ generace nenaplnila roli jednoho z favoritů turnaje a vypadla v základní skupině. Poté se reprezentace začala pomalu obměňovat, především dres se lvíčkem na prsou svlékli Pavel Nedvěd, Vladimír Šmicer a Karel Poborský. Stále však disponovala kvalitou a pod vedením pokračujícího kouče Karla Brücknera se probojovala i na Euro 2008 v Rakousku a Švýcarsku. Jenže zde opět nepostoupila ze skupiny do vyřazovacích bojů. Na závěr národní výběr pokazil utkání s Tureckem a problémy českého fotbalu se začaly prohlubovat.

Nicméně jednoho úspěchu se Česká republika v daném období ještě dočkala, a to v kategorii do 20 let. V roce 2007 mladí reprezentanti získali stříbrnou medaili na

mistrovství světa v Kanadě. Jejich tažení šampionátem zastavila až ve finále Argentina, jež zvítězila 2:1. V týmu působili perspektivní fotbalisté jako Martin Fenin, Luboš Kalouda, Ondřej Mazuch, Jan Šimůnek, Marek Suchý, Radek Petr či Marek Střeštík, kteří byli po turnaji na trhu žádaným zbožím, a kteří v dalších měsících a letech přestoupili do evropských celků, ovšem nedokázali se v nich zdaleka prosadit takovým způsobem jako generace talentovaných reprezentantů na přelomu tisíciletí.

## **5.5 Období sezón 2008/2009 – 2012/2013**

Řady změn doznalo české fotbalové prostředí ve čtvrtém pětiletém období. Patřila k nim i dvě střídání předsedy Českomoravského fotbalového svazu. Nejprve v červnu roku 2009 vystřídal Pavla Mokrého úspěšný hráč i trenér Ivan Hašek, jenž byl považován za osobu, která pozvedne stagnující úroveň českého fotbalu. Na pozici ovšem vydržel jen dva roky, načež jej v listopadu 2011 vystřídal podnikatel, dlouholetý funkcionář a majitel Jablonce Miroslav Pelta. Zároveň došlo ke změně názvu nejvyššího orgánu českého fotbalu na Fotbalovou asociaci České republiky.

Značný zlom nastal v klubovém fotbale. Zcela se změnila filozofie majitelů a sportovní vedení klubů. Prioritami se celoplošně staly práce s vlastní mládeží a začleňování odchovanců do prvoligového týmu. Nákladné nákupy se vyskytovaly jen ojediněle, hotové fotbalisty kluby případně hledaly mezi volnými hráči. Převrat způsobily jednak ekonomické hledisko klubu, které umocnilo ekonomické oslabení majitelů a dalších partnerů po roce 2008, jednak inspirace z druhé poloviny nultých let, kdy perspektivní fotbalisté zamířili do zahraničí za vysoké částky i z řady dalších klubů než jen ze Sparty či Slavie Praha. Jako příklady lze uvést Martina Fenina z Teplic (přestup do německého Frankfurtu), Jana Lecjakse z Plzně (belgický Anderlecht Brusel), Milana Mišůna z Příbrami (skotský Celtic Glasgow), Radka Petra z Ostravy (italská Parma), Libora Kozáka z Opavy (italské Lazio Řím) nebo brněnské hráče Ondřeje Mazucha (německý Leverkusen, italská Fiorentina), Luboše Kaloudu (ruské CSKA Moskva) a Maria Holka (ukrajinský Dněpropetrovsk). Kluby se přesvědčily, že mohou dospět k mnohem výhodnějším podmínkám než při prodeji hráčů do nejbohatších českých celků. Na bázi prodeje talentovaných a nejlepších hráčů a nahrazováním jich dalšími mladými fotbalisty většina klubů fungovala.

Kluby tímto způsobem získávaly zdroj příjmu, na druhou stranu jejich A-tým neměl koncepci a vybudování silného mužstva bylo nadále nemožné. Na kvalitě tak logicky ztrácela i samotná domácí liga, když přicházela rychle o nejzajímavější hráče a nebyly v ní podmínky na to, aby naopak přicházeli silní zahraniční fotbalisté. Žádný klub nedisponoval prostředky, aby vytvořil bezkonkurenční mužstvo, mnohem více než v minulosti tak rozhodovala práce v klubu, respektive stěžejní byly schopnosti lidí.

Z velké části právě zmíněný aspekt stál u zrození výjimečného klubu na české fotbalové scéně po roce 2008. K vrcholu se prodrala Viktoria Plzeň. Majitel klubu Tomáš Paclík, generální ředitel Adolf Šádek a trenér Pavel Vrba se stali ústředními osobami při vybudování celku, který se vyšvihl k dvěma titulům v 1. lize a v sezoně 2011/2012 dokonce dokázal čelit špičkovým evropským týmům v Lize mistrů. Západočeši nerozprodávali úspěšné mužstvo, a když jen přece někdo odešel, podařilo se jim zapracovat adekvátní náhradu. Finance Viktoria vydělávala sportovní cestou v evropských pohárech, nikoliv fotbalovým byznysem.

Protipól Plzně představovaly Slavia Praha, Baník Ostrava a Brno. Tyto slavné české kluby zaznamenaly na sklonku roku 2010 ohromný propad. Slavia se po dvou titulech v sezónách 2007/08 a 2008/09 propadla až ke 12. místu v ročníku 2011/12, Ostrava po třetí pozici v sezóně 2009/10 skončila následně třikrát čtrnáctá a Brno dokonce sestoupilo do 2. ligy v ročníku 2010/11. Všechny tři kluby se potýkaly s ekonomickými problémy a měnily majitele klubu.

Ve čtvrtém pětiletém období samostatného českého fotbalu se ocitlo v 1. lize celkem 22 klubů. Jejich přehled s umístěními je uveden v příloze (Příloha 8). Všech pět sezón odehrálo 11 celků (Sparta, Slavia, Liberec, Jablonec, Teplice, Plzeň, Mladá Boleslav, Příbram, České Budějovice, Olomouc a Ostrava), tedy stejný počet jako v prvních dvou pětiletkách a o dva více oproti předchozímu období. Vedle Plzně k nejlepším týmům patřila Sparta, která se nedokázala navrátit k pozicím v 90. letech uplynulého století a jen jednou získala titul, v dalších sezónách obsadila 2. místo, a přední příčky zaujímali i Liberec, Jablonec, Mladá Boleslav a Olomouc. Sezonu po sezoně se zlepšovalo Slovácko, které se vrátilo administrativní cestou do 1. ligy v roce 2009 a zastoupilo Zlín v nejvyšší soutěži, naopak Hradec Králové a Bohemians 1905 se po návratu do 1. ligy trvale v lize neusadili. Jen jeden rok pak figurovalo na prvoligové mapě Ústí nad Labem, které se skromnými podmínkami a bez vlastního stadionu nemělo šanci



uspět. Za takřka identických okolností vydržel v nejvyšší soutěži jen o sezonu déle Střížkov, jenž oficiálně působil pod názvem FK Bohemians Praha, a po dvou návratech do ligy se nedařilo ani Žižkovu, který následně hned sestoupil. V tomto období se pak liga vrátila na Vysočinu, do Jihlavy, a novou éru začala psát Dukla Praha. Slavný český klub z dob federální ligy začal hrát v roce 2001 mužskou soutěž, v sezóně 2007/08 získal druholigovou licenci od Jakubčovic a za další čtyři roky postoupil do elitní tuzemské ligy. V ní hned skončil dvakrát na velmi dobrém 6. místě.

Temné časy prožívala po roce 2008 reprezentace. Český fotbal přestal produkovat špičkové hráče parametrů Jana Kollera, Pavla Nedvěda, Vladimíra Šmicera, Karla Poborského, Marka Jankulovského či Tomáše Ujfalušihho a obměněný národní tým si nedokázal poradit ani s mužstvy druhé výkonnostní kategorie. V konkurenci Slovenska, Slovinsko, Severního Irska, Polska a San Marina se reprezentace nekvalifikovala na mistrovství světa 2010 v Jihoafrické republice.

Výchova mládeže se v tomto období stala intenzivně diskutovaným tématem českého fotbalu. Zatímco Španělsko, Nizozemsko či Rusko profitovaly z fotbalových akademií a systematické práce, kdy na všechny kategorie byl nastaven stejný herní styl apod. a hráči plynule procházeli až do mužského fotbalu, ve kterém ihned prokázali kvalitu, tuzemsko na dospělé úrovni naráželo. Fotbaloví odborníci to v této souvislosti přičítali špatné sportovní výchově, že se v mládeži klade důraz na taktiku a výsledky, v důsledku čehož pak hráčům v profesionálním fotbale chybí herní dovednosti. To se potvrdilo i u úspěchu národního týmu do 19 let v roce 2011 na mistrovství Evropy v Rumunsku. Česká republika skončila druhá díky takticky výborným výkonům, ale z hráčů v nejbližší době na seniorské úrovni žádný výrazněji neupoutal.

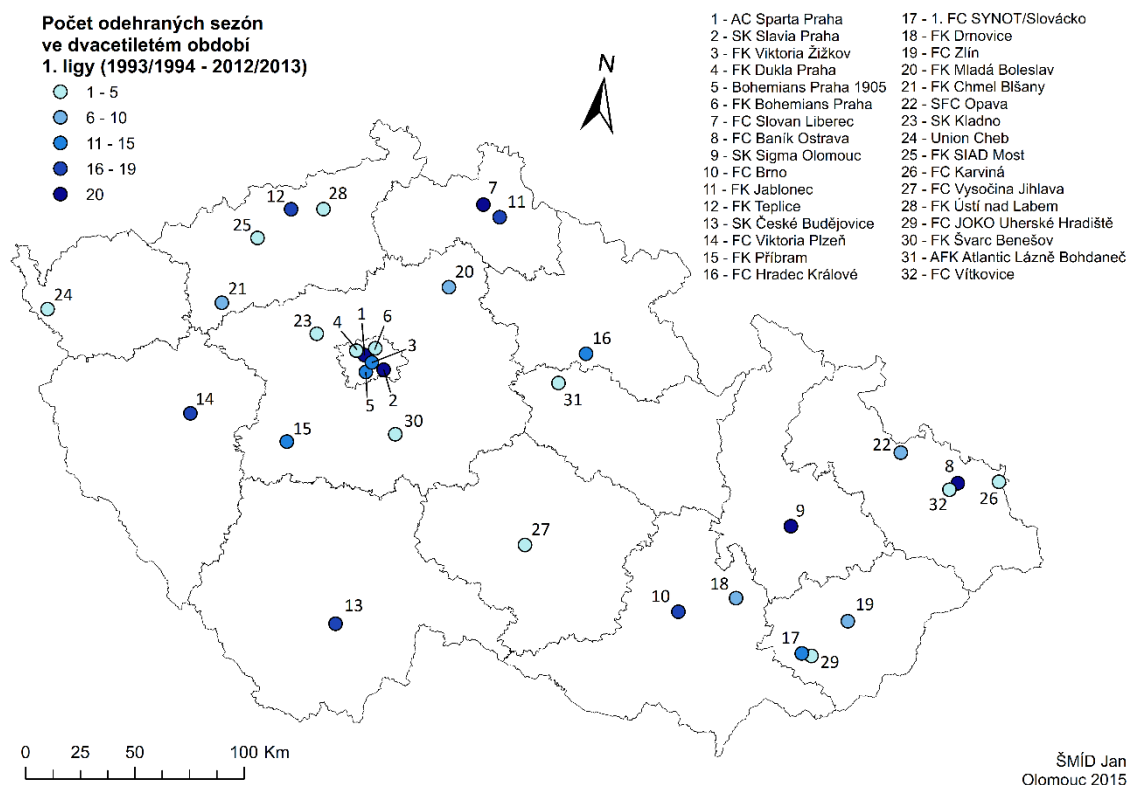
Nicméně neúspěchy nelze řadit jen do sportovní roviny, projevila se také jiná doba. Před rokem 1989 mladí fotbalisté zpočátku nedostávali šanci, protože v týmech se dlouhou dobu drželi starší hráči. Měli však dva roky vojny, byť někdy i v nižší soutěži, kde dostali prostor, nabrali zkušenosti, vyprofilovali se ti nejlepší a pak byli zařazení do nejvyšší soutěže, už byli ověřeni. Hráči během tohoto vývoje získali odolnost. Navíc takřka celý čas věnovali pohybovým aktivitám. O dvacet let později dostala mládež v klubech přednost vzhledem k ekonomické situaci, je potenciálním zdrojem příjmu, tím má však situaci snadnější a hráči nejsou tolik odolní. Navíc pohyb a tvrdou práci nahradil pohodlnější způsob života.

Problematické je to také s efektivností středisek mládeže, především se Sportovními centry mládeže. Jejich počet se totiž po roce 2008 značně rozšířil, až na 42. Talentovaní hráči jsou tak rozptýlení v regionu, už je nevztahuje jedno centrum, a stejně tak jsou rozptýlené finance. To je zásadní rozdíl oproti minulosti. Na SCM v klubu putuje dle úrovně státní dotace ve výši od 35 tisíc Kč do 75 tisíc Kč. Rozvíjí se sice sportovní infrastruktura, pro mládež jsou vytvořeny perfektní podmínky, ale SCM nejsou symbolem koncentrace kvality. Fotbaloví odborníci jsou si toho vědomi a diskutují o střediscích mládeže na jiné bázi.

Ke konci dvacetiletého období samostatného českého fotbalu ale jen přece přišel ještě jeden radostnější moment. V roce 2012 se česká reprezentace na Euru v Polsku a na Ukrajině probojovala do čtvrtfinále, kde podlehla Portugalsku 0:1. Vzhledem k těžkostem v kvalifikaci a předešlým neúspěchům se jednalo o kladný výsledek. Velký podíl na něm měli fotbalisté Plzně, jenž s klubem působili úspěšně v domácí soutěži i v Lize mistrů a svou výkonnost přenesli i do národního týmu.

## **5.6 Prvoligová mapa klubů za dvacet sezón (1993/1994-2012/2013)**

Během dvacetiletého období samostatného českého fotbalu docházelo ke změnám v obsazení účastníků nejvyšší mužské soutěže. Celkem se na prvoligovou mapu zapsalo 32 klubů, z nichž některé patřily ke stálým účastníkům a odehrály větší počet sezon, některé naopak v 1. lize působily jen krátce. Jejich znázornění poskytuje obrázek (Obr. 1).



**Obr. 1:** Prvoligová mapa klubů za dvacet sezón samostatného českého fotbalu (1993/1994–2012/2013)<sup>5</sup>

Zdroj: Synot liga, 2015. Tabulky 1993/1994 - 2012/2013; vlastní zpracování

Na obrázku 1 lze zaznamenat, že všech dvacet prvoligových sezón absolvovalo pět klubů. V Čechách to jsou Sparta Praha, Slavia Praha a Slovan Liberec, na Moravě jde o Sigma Olomouc a Slezsko hájil celou dobu Baník Ostrava. I tyto stálice českého fotbalu ovšem během vývoje zasáhly ekonomické či sportovní potíže. Sparta měla vysoké dluhy v roce 1999 před vstupem společnosti Passauer Neue Presse, Slavia se potýkala se sportovním úpadkem a finančními problémy po svých titulech v letech 2008 a 2009, Liberec v polovině roku 1996 zvažoval žádost o přeřazení do nižší soutěže, zachránil jej až vstup Preciosy (Jelínek, Jenšík, 2006: 92), Ostrava přežila první složité období na přelomu tisíciletí, kdy ji po velkých ekonomických problémech stabilizovali noví majitelé Alois Hadamczik a Petr Lamich, druhé pak nastalo od roku 2010, kdy se Baník znovu

<sup>5</sup> Názvy klubů na obrázku (Obr. 1) pocházejí z jejich poslední prvoligové sezóny v daném období. Názvy některých klubů se však například na základě jiných sponzorů měnily, v takovém případě je uvedeno jen město. Specifický případ představuje 1. FC SYNOT, respektive 1. FC Slovácko, jenž se prezentuje jako regionální celek a město v názvu nemá. Sídlí v Uherském Hradišti.

ocitl ve finančních potížích, třikrát obsadil 14. místo, a dokonce mu hrozil zánik. Odvrátili jej 20. května 2013 ostravští zastupitelé když schválili odkup nemovitostí a pozemků na stadionu Bazaly (FCB, 2014). Olomouc zasáhlo v roce 2010 obvinění z korupce, přičemž bezprostřední časy v zájmovém období Sigma ještě zvládla.

Mezi další stabilní účastníky 1. ligy lze dále zařadit Jablonec a Brno s 19 sezónami, České Budějovice a Teplice s 17 sezónami a Viktorii Plzeň s 16 ročníky. Tímto je uzavřena desítka klubů s nejvíce odehranými sezónami v nejvyšší české fotbalové soutěži. Sedm je jich z Čech, dva z Moravy a jeden ze Slezska.

Své místo má na prvoligové mapě také Příbram, která absolvovala 15 sezón a hodnotných 14 ročníků zvládl i menší pražský klub Viktoria Žižkov, zejména díky úspěšným časům před korupční aférou v roce 2004. Následuje skupina klubů, které se v 1. lize objevily proměnlivě. Řadí se sem celky, které zažily nejvyšší soutěž i ve federální lize – Hradec Králové (12 sezón), Bohemians Praha 1905 (11), Zlín (10), a pak nové kluby na úrovni 1. ligy – 1. FC SYNOT/Slovácko (11), Drnovice (10), Mladá Boleslav (9), Blšany a Opava (8). Zde končí výčet dvaceti nejčastěji účinkujících klubů v 1. lize. Třináct je jich z Čech, pět z Moravy a dva ze Slezska.

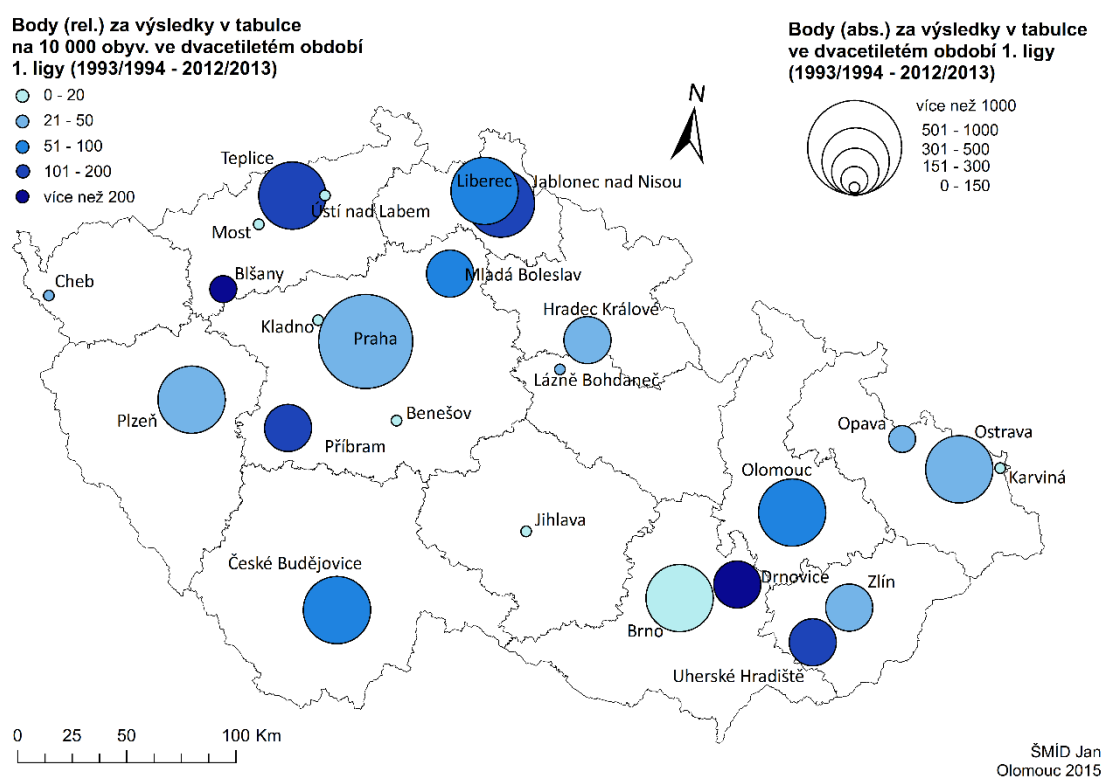
Ze zbylých dvanácti celků ani jeden nepůsobil v nejvyšší soutěži déle než čtyři sezóny. Jejich epizoda byla jen krátkodobá zejména kvůli slabé ekonomické situaci, přičemž mnohdy hrála roli i absence prvoligové tradice. Vymezit však lze Duklu Praha a Jihlavu, jež účinkovaly v 1. lize na konci zájmového období a mají příležitost rozvinout svou pozici na prvoligové mapě.

Z geografického hlediska lze z obrázku (Obr. 1) zaznamenat, že prvoligoví účastníci ve dvacetiletém období českého fotbalu pokrývají celé území České republiky. Největší koncentrace klubů je přitom na úrovni krajů spojena s Prahou, Středočeským krajem, Ústeckým a Moravskoslezským. Naopak hned v sedmi krajích působil za celou dobu jen jeden prvoligový klub, přičemž zástupce u kraje Vysočina a Karlovarského a Pardubického kraje účinkoval v 1. lize jen krátkodobě.

## 6 PRVNÍ LIGA MUŽŮ VE MĚSTECH, OBCÍCH A KRAJÍCH

### 6.1 Úspěšnost měst a obcí za dvacet sezón (1993/1994-2012/2013)

V souvislosti s charakterem fotbalového prostředí se formovala také úspěšnost měst a obcí. Za dvacet sezón samostatného českého fotbalu se 1. liga objevila celkem v 25 městech a obcích. Znázornění jejich absolutní a relativní úspěšnosti poskytuje obrázek (Obr. 2).



**Obr. 2:** Absolutní a relativní úspěšnost měst a obcí ve dvacetiletém období 1. ligy (1993/1994–2012/2013)

Zdroj: Hattrick, 2010, Synot liga, 2015. Tabulky 2011/12, 2012/13, ČSÚ, 2013; vlastní zpracování

Z obrázku 2 je patrné, že z hlediska absolutních bodů<sup>6</sup> za výsledky v tabulce v jednotlivých ročnících je v historii samostatného českého fotbalu nejúspěšnější Praha. Její pozice je v tuzemsku naprosto dominantní, pořadí ovládla s 3158 body. Podloženo to je hned několika faktory. Zatímco ve 22 městech a obcích zasáhl do dění v 1. lize jen jeden klub, ve dvou dva kluby, tak na úspěšnosti Prahy se podílelo hned šest zástupců. Navíc dva z nich jsou na klubové úrovni absolutně nejlepší – Sparta a Slavia. Jejich nejdelší tradice, sláva, divácký zájem, lokalizace v ekonomicky silném hlavním městě, atraktivnost pro sponzory a reálně nejvyšší rozpočty jim vytvořily sportovní potenciál, který tyto kluby v celkovém součtu naplnily. Sparta ve dvaceti sezónách slavila 11 titulů, sedmkrát byla druhá a s 1163 body vévodí pořadí klubů. Bezkonkurenční byla v 90. letech minulého století, poté však ztratila zřetelnou sportovní převahu a od sezóny 2000/01 nedokázala trofej pro vítěze ani jednou obhájit. Nejvíce ji po celou dobu pronásledoval rival ze Slavie. Sešívání sbírali výhradně druhé příčky, k titulům se propracovali třikrát. Nejsilnější pozici měli v sezónách 2007/08 a 2008/09, ale následný rozprodej úspěšného kádru, neefektivně investované prostředky, ekonomické problémy a nejasné fungování klubu je naopak katapultovaly k nejhorším umístěním za dobu samostatného českého fotbalu. Přesto Slavii patří mezi kluby druhé místo za zisk 1 035 bodů. K pozici Prahy dále přispěli Viktoria Žižkov (526 bodů), Bohemians 1905 (301 bodů), Dukla Praha (98 bodů) a FK Bohemians (dřívější název Střížkov, 35 bodů).

Druhé místo neohroženě zaujmul Liberec s 917 body dílem místního Slovanu, na klubové úrovni bronzového, jenž se vyjma dvou sezón trvale pohyboval v horní polovině tabulky a třikrát vystoupal až na 1. místo. Změny po roce 1989 tak evidentně byly ku prospěchu Liberce, neboť ve federální lize Severočeši od založení v roce 1958 nepůsobili. Třetí nejvyšší absolutní úspěšnost mezi městy vykazala Olomouc s 818 body, jejíž zástupce Sigma ve dvacetiletém období střídala přední pozice s umístěními ve druhé polovině pořadí. V závěsu figuruje Ostrava s 805 body, kde 792 bodů Baníku doplnilo 13 bodů Vítkovic. Po některých složitých sezónách v 90. letech 20. století zažil Baník úspěšné časy v prvním desetiletí nového století, v němž získal i jeden titul, po roce 2010 ovšem Slezany postihly opět problémy a slavný klub se třikrát jen těsně zachránil. Vítkovice se řadily ke špičce v 80. letech, kdy se v roce 1986 staly i mistry Československa a hrály v evropských pohárech, poté však začal přicházet úpadek, který

---

<sup>6</sup> Body sečtené za sportovní výsledky klubů. V první sezóně 1993/94 týmy za výhru získávaly dva body, za remízu jeden bod, od sezóny 1994/95 se za výhru udělují tři body, za remízu stále bod jeden.

po roce 1989 vrcholil rozprodejem hráčů, ekonomickou krizí a vyústěním situace byl sestup celku z Ostravy v první sezóně samostatné ligy.

Na pořadí absolutní úspěšnosti měst navazují pátý Jablonec se 754 body a na děleném šestém a sedmém místě Brno s Teplicemi se 705 body. S odstupem patří mezi stále velmi úspěšná města Plzeň, která byť figurovala v 1. lize o sezónu méně než České Budějovice, s 585 body překonala 540 bodů Jihočechů. Zapříčinil to ohromný vzestup plzeňského fotbalu po roce 2008.

Všech devět nejúspěšnějších měst v absolutním vyjádření bodů se stabilně zařadilo na prvoligovou mapu. Z toho sedm z nich představuje krajské centrum s minimálně 90 000 obyvateli. Přehled měst a obcí v 1. lize a jejich počet obyvatel je uveden v příloze (Příloha 12). Jde o Prahu, Brno, Ostravu, Plzeň, Olomouc, Liberec a České Budějovice. Pro kluby je zde vytvořeno celkově silnější zázemí pro profesionální fotbal na nejvyšší úrovni, což se pak reálně odráží na výsledcích. Na druhou stranu značnou roli hraje také tradice daného odvětví na území. Například Pardubice jsou rovněž devadesátitisícovým krajským střediskem, ale tradici zde má hokej a fotbal měl po většinu historie amatérskou úroveň. Téměř padesátitisícová města Jablonec a Teplice přečkala těžké období přerodu po roce 1989, kdy v Jablonci skomíral národní podnik LIAZ (FK Baumeit Jablonec, 2014) a v Teplicích nový majitel, podnikatel Frydrych neplnil sliby a smluvní závazky (FK Teplice, 2008 – 2012), od poloviny 90. let už ale místní kluby profitovaly z podpory silných sponzorů. Vzestup Jablonce je spojen s Miroslavem Peltou, Teplicím výborné podmínky vytvořila sklářská společnost Glavunion, současný AGC Flat Glass Czech.

V dalším pořadí stojí za zmínku desátá Příbram s 475 body a dvanácté Uherské Hradiště s 375 body<sup>7</sup>. V těchto provinčních městech se fotbal nadále drží na vysoké úrovni i bez významnější podpory více subjektů. Hodnotných výsledků pak dosáhly fotbalové vesnice Drnovice (11. místo s 396 body) a Blšany (16. místo s 264 body). V sezóně 2004/05 započala cestu mezi nejúspěšnější města Mladá Boleslav, kde místní fotbalový klub nastřádal 358 bodů a zařadil se na třinácté místo. V rámci absolutních čísel zaznamenala nezanedbatelný bodový zisk ještě krajská města Zlín (14. místo s 329 body) a Hradec Králové (15. místo s 326 body). Po sedmnácté Opavě s 247 body následuje

---

<sup>7</sup> Pro Uherské Hradiště byly započítány body 1. FC SYNOT/Slovácko i JOKA Uherského Hradiště jakožto klubu, který byl připojen k regionálním celku 1: FC SYNOT.

propast. Ve zbylých městech a obcích se kluby objevily v 1. lize jen ojediněle vinou nedostatečné sportovní i materiální stránky.

V rámci prostorového rozmístění lze na obrázku (Obr- 2) zaregistrovat vysokou koncentraci absolutní úspěšnosti na moravském území, v pomyslném trojúhelníku Olomouc – Brno – Zlín. Krajská města hodnotně doplňují Drnovice a Uherské Hradiště. Jedná se však o souhrnný záznam minulosti. Po roce 2008 zaznamenal fotbal na Moravě propad. Po Drnovicích sestoupil i Zlín a na jednu sezónu opustilo soutěž i Brno. To se pak hned vrátilo ze čtvrté pozice ve druhé lize, díky tomu, že celky umístěné před ním nesplňovaly prvoligové parametry. Prapor Moravy v závěrečné pětiletce tak držela Olomouc a na vzestupu bylo Slovácko, které přežilo kritické období po korupční aféře, vrátilo se do 1. ligy po sezóně 2008/09 a ve vlastnictví podnikatele a regionálního patriota Zdeňka Zemka zlepšovalo postupně svou pozici. Nejúspěšnější časy Moravy se datují do prvního pětiletého období, kdy Olomouc, Brno a Drnovice atakovaly přední příčky v tabulce. Prostředí ve střední a jižní Moravě postrádá ekonomickou sílu a podporu sportu v takové míře, aby zde v rámci tří krajů mohlo působit současně pět prvoligových fotbalových klubů. Ekonomické podmínky tento stav dovolují v jiném trojúhelníku, v Čechách, kde figurují Praha, Mladá Boleslav, Liberec, Jablonec a Teplice.

Ve Slezsku fotbalu jasně dominuje Ostrava zásluhou Baníku. V Čechách takřka pravidelné rozložení měst s vysokou absolutní úspěšností narušuje východní část, kde figuruje jen průměrný Hradec Králové. V Pardubickém kraji a kraji Vysočina silný zástupce chybí. Je to dáno sídelní strukturou a absencí fotbalové tradice. Tím je zároveň vymezen volný prostor mezi Moravou a Čechy a dochází k přerušení kontinuálního pokrytí území České republiky městy a obcemi s vysokou absolutní úspěšností. Úspěšný klub schází také v Karlovarském kraji, kde počáteční ambice Chebu vystřídal dočasný zánik klubu. Naopak silný region v rámci absolutní úspěšnosti představuje Liberecký kraj, kde vedle sebe sídlí dva kluby s podobným historickým vývojem – Slovan Liberec a FK Jablonec.

Výsledky jiného charakteru přináší vyjádření relativní úspěšnosti měst a obcí, respektive přepočítání absolutních bodů na 10 000 obyvatel. Do popředí se dostávají střediska s méně než 50 000 obyvateli, přičemž pořadí zásluhou místních klubů zcela ovládají Blšany s 2 823 body a Drnovice s 1706 body. Působení malých celků v nejvyšší soutěži korespondovalo s možnostmi po roce 1993 a díky jejím bossům zažívala 1. liga



skutečnou raritu. Financování z jednoho zdroje a navíc v obci s tak nízkými populacemi ovšem nebylo trvale udržitelné a kluby dospěly ke krachu. Po roce 2000 nebylo účinkování klubu v 1. lize bez vlastníka v podobě celé společnosti, podpory generálního partnera a dalších partnerů, podpory města a kraje de facto možné. Zdravou ekonomiku u menších klubů mohly vytvářet snad jen koncepční práce s mládeží, prodej fotbalistů do movitých klubů, reinvestice příjmů a zapracování dalších odchovanců do mužského výběru. U toho však nastává pro změnu problematika kvality.

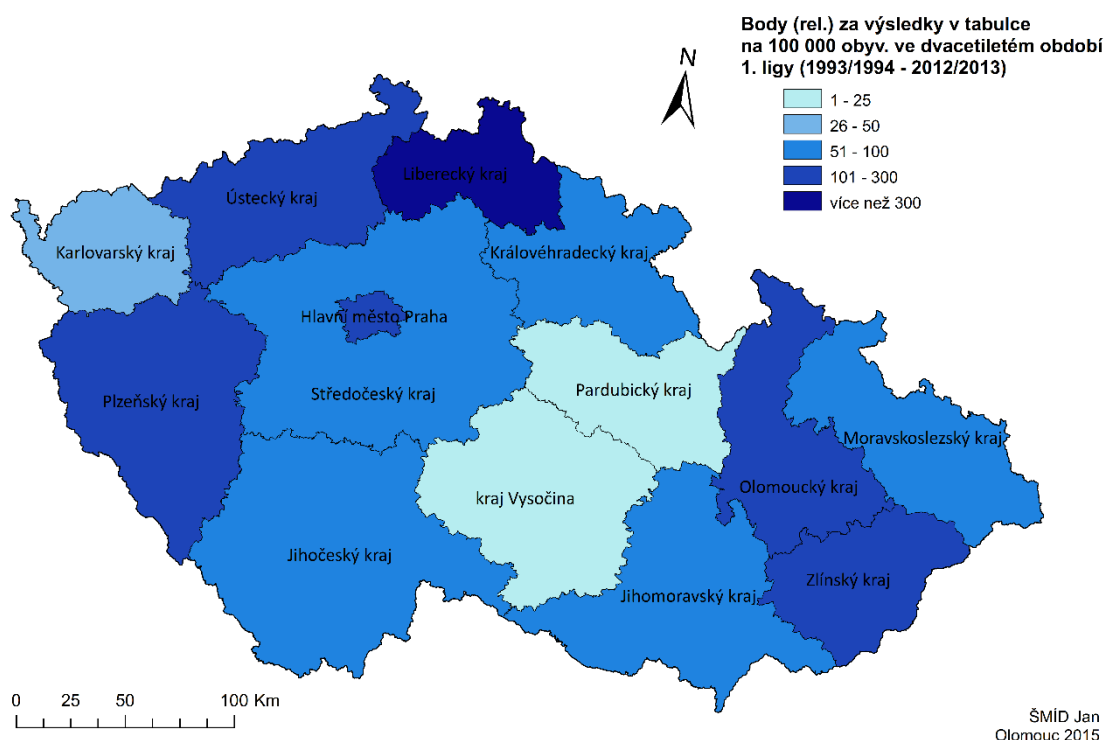
Vyrovnané pořadí následovalo na dalších čtyřech pozicích. V poměru k počtu obyvatel vykazali vysokou úspěšnost i Jablonec se 169 body, Uherské Hradiště se 145 body, Příbram se 144 body a Teplice se 142 body. Menší města – Uherské Hradiště, Příbram – se tak při tomto vyjádření dokázala dotáhnout na špičkové české celky – Jablonec a Teplice.

Z dalších obcí zaznamenávají značný posun i Lázně Bohdaneč, jejichž třítisícová populace zapříčinila posun z posledního 25. místa v absolutní úspěšnosti na 15. pozici v relativní úspěšnosti. Naopak propad se týká čtyř největších měst České republiky. Plzeň se 34 body obsadila 14. místo, Ostrava s 27 body 17. místo, Praha s 25 body a nejhůře dopadlo Brno, jenž se s 18 body zařadilo na 19. pozici. Vzhledem k potenciálu, jaký velké středisko skýtá, měly kluby teoreticky získat ve dvacetiletém období fotbalové 1. ligy více bodů. Na druhou stranu v centrálních městech mnohdy figuruje více profesionálních klubů v různých sportech, což může potenciál snižovat.

Úplně na konci pořadí s relativními hodnotami se ocitli Benešov se sedmi body a Ústí nad Labem s dvěma body. Mezi krajskými městy, které mají místo na mapě 1. ligy mužů, je Ústí nad Labem nejméně úspěšným. Pozici fotbalového centra v Ústeckém kraji obstarávají Teplice.

Ke změnám v porovnání s absolutní úspěšností dochází i na regionální úrovni. V Ústeckém kraji malé Blšany dvacetinásobně převyšují Teplice, zároveň však obě města vytvářejí sílu regionu v celorepublikovém měřítku. Ve Středních Čechách se stává nejúspěšnějším městem Příbram, v Libereckém kraji si sousední města vyměňují pozici vzhledem k nižšímu počtu obyvatel Jablonce a přitom velmi dobrému absolutnímu zisku bodů a ve Zlínském kraji fotbalové Uherské Hradiště výrazněji odskočilo Zlínu, kde je sportem číslo jedna hokej. Propad v relativním vyjádření zaznamenal Moravskoslezský kraj, kde nižší úspěšnost Ostravy nevykompenzovala ani Karviná, ani Opava.

## 6.2 Úspěšnost krajů za dvacet sezón (1993/1994-2012/2013)



**Obr. 3:** Relativní úspěšnost krajů ve dvacetiletém období 1. ligy (1993/1994–2012/2013)

Zdroj: Hattrick, 2010, Synot liga, 2015. Tabulky 2011/12, 2012/13, ČSÚ, 2013; vlastní zpracování

V každém kraji se během dvaceti sezón vyskytlo alespoň jedno město či jedna obec, kde se nejméně v jednom ročníku hrála 1. ligy. V relativním přepočtu na 100 000 obyvatel, aby byla vzata v potaz velikost populace a úspěšnost regionu měla adekvátní parametry, zvítězil Liberecký kraj s 386 body. Je to patrné i na obrázku (Obr. 3). Roli sehrály výborné výsledky silných fotbalových center Liberce a Jablonce a druhá nejmenší velikost regionu z hlediska počtu obyvatel. Kraje s počty obyvatel jsou uvedeny v příloze (Příloha 13). Druhé místo patří Praze za 249, u níž zůstal počet obyvatel stejný jako u údaje pro relativní úspěšnost měst. Šest klubů a jimi nastřádané body dělají Prahu v tomto měřítku vysoce úspěšnou. S velkým odstupem figurují v dalším pořadí poměrně vyrovnaně čtyři kraje, dva na Moravě a dva v Čechách. Jsou jimi Ústecký kraj se 133 body, Olomoucký se 130 body, Zlínský se 121 body a Plzeňský kraj se 103 body. V Ústeckém kraji se na úspěšnosti podílela čtyři města a obce, která tak vyvážila nejvyšší

počet obyvatel mezi zmíněnými regiony, úspěšnost Zlínského kraje podpořila dvě města, výsledek Plzeňského a Olomouckého kraje je dán úspěšností jednoho zástupce v poměru k počtu obyvatel regionu.

V další skupině pořadí jsou tři regiony s více než milionem obyvatel – Jihomoravský s 95 body, Moravskoslezský s 91 body, Středočeský se 75 body, a oproti nim populačně menší Jihočeský kraj s 86 body. U prvních tří jmenovaných krajů se na relativním počtu bodů podílel více než jeden zástupce, článkem k výsledku Jihočeského kraje bylo právě jedno město. Dále pak následuje Královéhradecký kraj s 59 body a nejhoršími regiony jsou Karlovarský kraj s 34 body, kraj Vysočina s 13 body a Pardubický kraj s dvěma body, u nichž se projevila absence alespoň průměrného fotbalového centra. Kraj Vysočina a Pardubický kraj tak generují fotbalově neúspěšnou centrální část České republiky, Karlovarský kraj pro změnu narušuje vysokou relativní úspěšnost pohraničních regionů v Čechách, konkrétně Libereckého, Ústeckého a Plzeňského kraje.

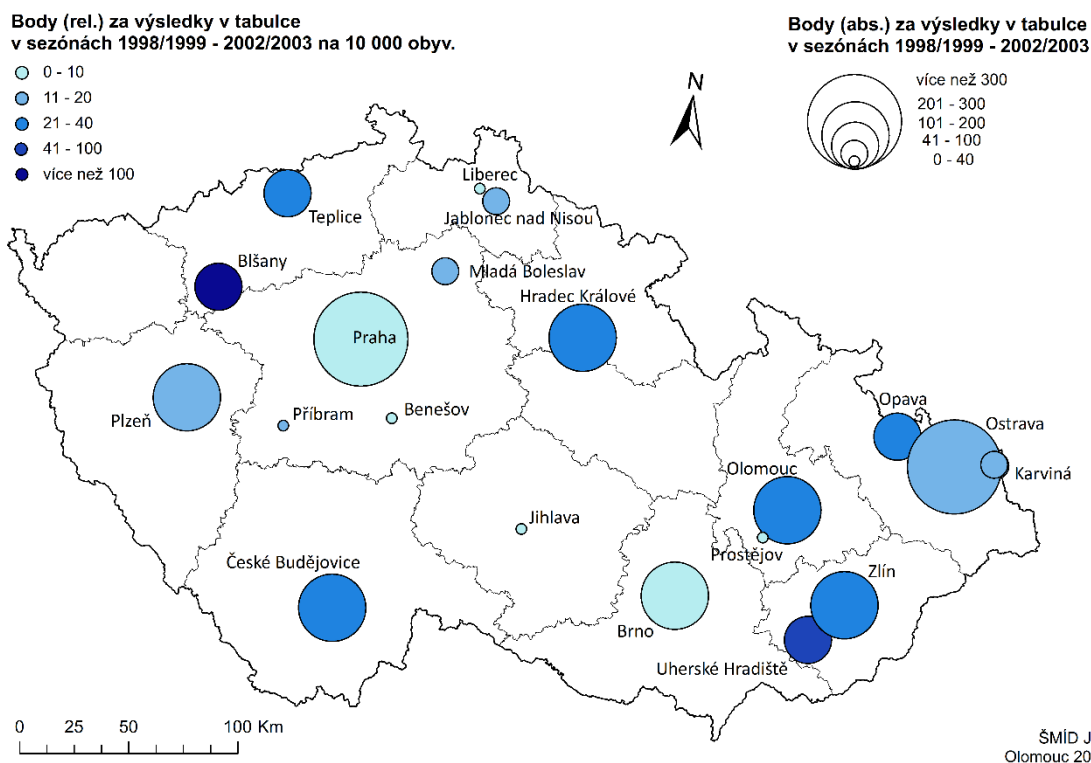
## **7 MLÁDEŽNICKÝ FOTBAL V ČR: PRVNÍ LIGA STARŠÍHO DOROSTU VE MĚSTECH, OBCÍCH A KRAJÍCH**

Hlavní vizitkou klubu je úspěšnost na profesionální úrovni. Vypovídající hodnotu ovšem má, a o charakteru klubu vypovídá, také úroveň mládeže. Vrcholnou soutěží pro mládež je 1. liga staršího dorostu, v níž nastupují fotbalisté do 19 let. Soutěž se v České republice hraje celostátně od sezóny 1997/1998 a účinkují v ní nejsilnější mládežnické výběry. Výsledky v posledním stupni mládežnického procesu značně reflektují práci klubů se svou mládeží, neboť zde vyúsťuje několikaletá činnost. Její intenzitu přitom mnohdy determinuje ekonomické hledisko klubu, na nějž mají vliv i geografické aspekty. Tato kapitola po sportovně-geografické stránce vyhodnocuje města a obce a kraje, ve kterých je úspěšnost mládežnického fotbalu, v kategorii staršího dorostu, nejvyšší. A to v rámci tří pět sezónních období, počínaje obdobím sezón 1998/99-2002/03, a poté i souhrnně.

### **7.1 Období sezón 1998/1999-2002/2003**

#### **7.1.1 Úspěšnost měst a obcí**

V prvním zájmovém pětiletém období zasáhlo do celostátní ligy starších dorostenců 25 družstev, jejich přehled s umístěními v jednotlivých sezónách je uveden v příloze (Příloha 9). Tato družstva byla lokalizována v 20 městech a obcích. Absolutní a relativní úspěšnost měst a obcí je zobrazena na obrázku (Obr. 4).



**Obr. 4:** Absolutní a relativní úspěšnost měst a obcí v 1. lize staršího dorostu v období sezón 1998/1999–2002/2003

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu, ČSÚ, 2013; vlastní zpracování

Z obrázku (Obr. 4) je patrné, že v absolutních bodech sečtených za výsledky v soutěži se staly nejúspěšnějšími městy Praha a Ostrava. Prvenství přitom patří Praze za zisk 622 bodů. Zásahu na tom mají v pořadí klubů třetí Sparta s 280 body, čtvrtá Slavia s 235 body a dalšími 107 body přispěli ještě čtrnáctí Bohemians. Ostravu zastupovala rovněž tři družstva, avšak její zisk byl podstatně nižší – 473 bodů, což způsobilo hlavně jen 17 bodů NH Ostravy. Tento klub pracoval tradičně dobře s mládeží, jeho základnou prošel například reprezentant Marek Jankulovski, ale po ztrátě sponzora v sezóně 1999/00 zaznamenal úpadek, sestoupil z 2. ligy mužů i z 1. ligy staršího dorostu. Lépe si vedli jedenácté Vítkovice, jež připsaly 148 bodů, a nejvíce vytvořil silnou pozici Ostravy Baník.

Zatímco na mužské úrovni měl slavný klub na přelomu tisíciletí potíže a v sezóně 2000/01 odvracel těsně sestup, ve starším dorostu ve stejném čase slavil druhou vítěznou trofej v řadě. 1. místo přidal ještě na závěr období, k tomu skončil druhý a pátý a s 308

body se stal vůbec nejlepším družstvem v prvním zkoumaném období. K úspěchům v mládeži pomohlo Baníku bezpochyby personální obsazení. Trenér Verner Lička aplikoval v klubu poznatky z působení ve Francii, k tomu se u mládeže angažovali další výborní koučové Bohumil Páník, Pavel Malura či Pavel Vrba a progresivní práci tohoto kolektivu reflektovaly sportovní výsledky.

Třetí místo obsadila Olomouc, jejímuž zástupci Sigmě patřila na úrovni klubů s 282 body třetí pozice. Velmi dobrý počet bodů, více jak 200, si připsali ještě čtvrté Brno (230), páté České Budějovice (229), šestá Plzeň (223), sedmý Hradec Králové (216) a osmý Zlín (208). Kromě Brna, kde dominantní Boby/Stavo Artikel<sup>8</sup> (212) doplnil 18 body Zeman Brno, měla města jednoho účastníka. Úspěšnost osmi nejvýše postavených měst je dílem zástupců, kteří odehráli všech pět sezón, u Prahy se jedná hned o dva (Příloha 10). Všechna města se řadí k velkým střediskům s tradicí center mládeže u daných klubů. Byť České Budějovice, Plzeň, Hradec Králové a Zlín nepatřili v tomto období v 1. lize mužů ke stálým účastníkům, jejich dorostenecké týmy do 19 let dosahovali kvalitních výsledků.

S odstupem za první osmičkou následuje průměrná skupina měst a obcí, do které patří Teplice (153 bodů), Opava (126), Uherské Hradiště (115) a Blšany (105). Zbylá střediska byla zastoupena 1. ligou staršího dorostu jen krátce. Kontrast s mužskou soutěží byl zejména u severočeských měst Jablonce a Liberce.

Z hlediska prostorového rozložení si lze na obrázku všimnout velmi dobré absolutní úspěšnosti měst na Moravě a ve Slezsku. Šest z devíti měst získalo více než 100 bodů, zatímco v Čechách je tato úspěšnost z jedenácti měst a obcí. Na základě toho a také vzhledem k menší rozloze území Moravy a Slezska je zde absolutní úspěšnost koncentrovanější, v Čechách je více rozptýlená, přičemž jádrová oblast – Praha – je téměř radiálně obklopená. Nepokrytý je centrální prostor, kde jediný zástupce z kraje Vysočina a Pardubického kraje – Jihlava – byl s 12 body nejhorším střediskem v absolutní úspěšnosti.

Jiné výsledky přináší bodový zisk přepočítaný na 10 000 obyvatel. V relativním vyjádření úspěšnosti byly bezkonkurenčně nejlepší Blšany s 1 123 body. Vzhledem k nízké populaci nejmenší obce na fotbalové mapě a tím pádem například potenciálně

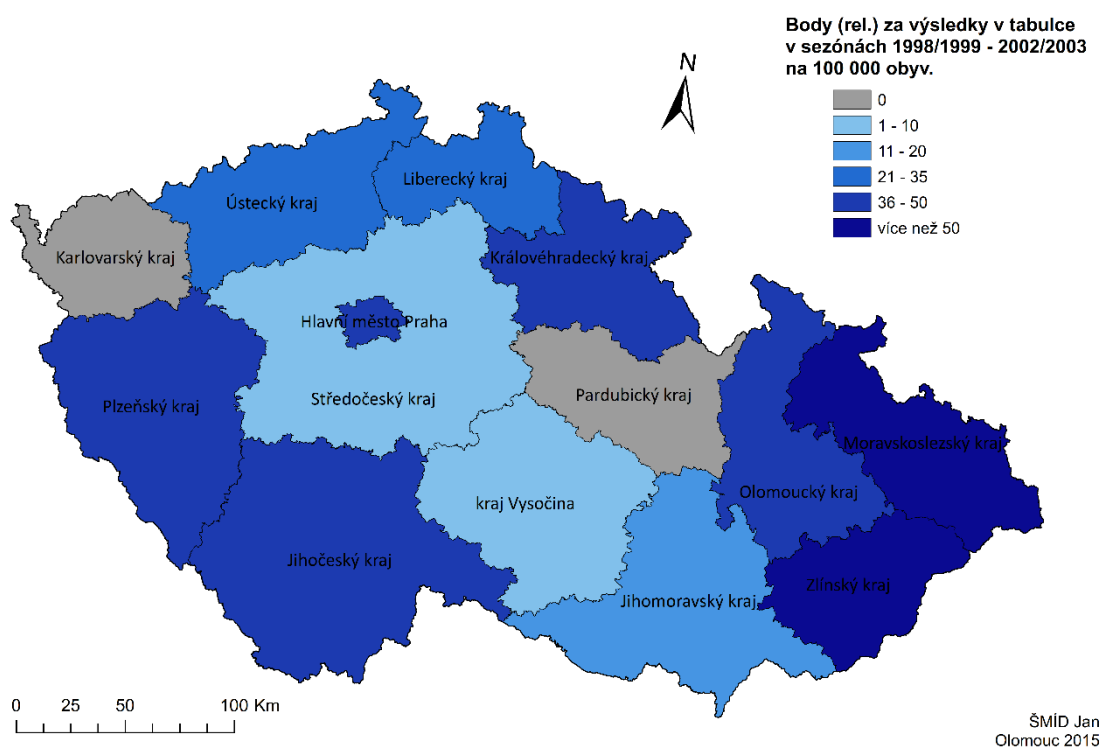
---

<sup>8</sup> V roce 2000 se Stavo Artikel stal novým hlavním sponzorem Brna. Vydržel však jen dva roky, poté se klub přejmenoval na 1. FC Brno.

složitějšímu nalezení talentovaných hráčů a poskládání silného družstva je působnost Blšan velmi hodnotná. Druhé místo obsadilo periferní Uherské Hradiště, reprezentované 1. FC SYNOTEM, se 45 body. Družstva z obou středisek postoupila do celostátní ligy staršího dorostu v sezóně 2000/01, v soutěži se udržela a v tomto období odehrála tři ročníky. Třetí pozice připadla v absolutní úspěšnosti průměrným Teplicím, a to s 31 body.

Oproti tomu v relativním vyjádření úspěšnosti zaznamenávají propad největší města. Ostrava se umístila devátá s 16 body, Plzeň jedenáctá s 13 body, Brno zaujmul šestnáctou pozici s šesti body a v absolutní úspěšnosti nejlepší Praha skončila s pěti body sedmnáctá. Pozice dalších středisek se výrazně nezměnila. Nejhůře vyšel relativní přepočít pro Liberec, který skončil s třemi body předposlední, a pro Jihlavu, jež s dvěma body uzavřela dvacetičlenné pořadí. Jejich absolutní bodový zisk byl příliš nízký v poměru k počtu obyvatel.

### 7.1.2 Úspěšnost krajů



**Obr. 5:** Relativní úspěšnost krajů v 1. lize staršího dorostu v období sezón 1998/1999–2002/2003

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu, ČSÚ, 2013; vlastní zpracování

Na úrovni krajů se v období sezón 1998/1999-2002/2003 hrála 1. liga staršího dorostu v 12 regionech. Z obrázku (Obr. 5) vyplývá, že největší relativní úspěšnost byla dosažena na východě České republiky, respektive v Moravskoslezském a Zlínském kraji. Oba regiony se o první pozici dělí, neboť obdržely 56 bodů. Rozdíl je jen v tom, že zatímco v Moravskoslezském kraji se na výsledku podílela tři města – Ostrava, Opava, Karviná – která v populačně velkém regionu nahromadila vysoký počet absolutní bodů, ve Zlínském kraji se o vysokou relativní úspěšnost zasloužila města dvě – Zlín a Uherské Hradiště. Úspěšnost Moravy a Slezska v daném mládežnickém fotbale v tomto období, potažmo východní oblasti země, podtrhuje Olomoucký kraj, který se 48 body skončil čtvrtý. K dominantní Olomouci se zde drobným dílem přidal Prostějov. Slabou relativní úspěšnost vykázal na Moravě tak jen Jihomoravský kraj, který s 20 body obsadil až desáté místo.

Mezi nejúspěšnější kraje na Moravě a ve Slezsku se vměstnala Praha, jež s 49 body zaujmula třetí příčku. Na straně družstev její výsledek generovaly Sparta, Slavia a Bohemians. Další tři příčky za Prahou a Olomoucí jsou vyrovnané. Na pátém místě společně figurují Plzeňský a Královéhradecký kraj se 39 body a za nimi sedmá pozice připadla Jihočeskému kraji za 36 bodů. Nevalná relativní úspěšnost připadá na severní Čechy, v rámci regionů týkající se osmého Ústeckého kraje (32 bodů) a devátého Libereckého kraje (25 bodů). V bodovaných krajích nejhorší úrovně výsledků v 1. lize staršího dorostu vyjádřených relativně dosáhly Středočeský kraj (8 bodů) a kraj Vysočina (2 body). Ve Středočeském kraji se sice na mapu dorostenecké soutěže dostala tři družstva (Mladá Boleslav, Příbram a Benešov), ale v poměru k počtu obyvatel v regionu vyzněl jejich bodový příspěvek jako velmi slabý. V kraji Vysočina pro změnu neúspěšně působila Jihlava a další města v nejvyšší soutěži se na tomto území neobjevila. Ani jedno město pak nezastupovalo Karlovarský a Pardubický kraj.

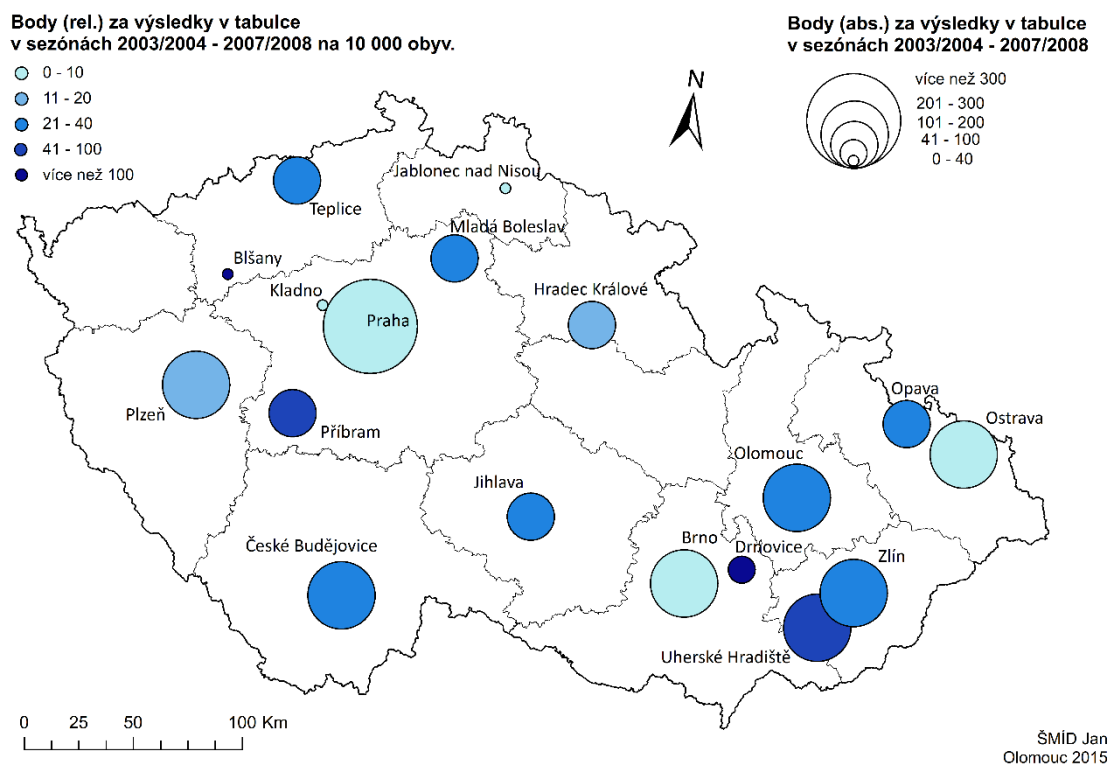
## **7.2 Období sezón 2003/2004-2007/2008**

### **7.2.1 Úspěšnost měst a obcí**

Ve druhém pět sezónním období bylo zastoupení v 1. lize staršího dorostu stabilnější. Do dění promluvílo 21 družstev, tedy o čtyři méně než v předchozí pětiletce.



Přehled účastníků s umístěními v jednotlivých sezónách poskytuje příloha (Příloha 10). Mapu mládežnického fotbalu z hlediska měst a obcí tvoří v tomto období 18 jednotek. Jejich absolutní a relativní úspěšnost zobrazuje obrázek (Obr. 6).



**Obr. 6:** Absolutní a relativní úspěšnost měst a obcí v 1. lize staršího dorostu v období sezón 2003/2004–2007/2008

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu, ČSÚ, 2013; vlastní zpracování

Z obrázku (Obr. 6) je zřejmé, že na základě absolutních bodů se hlavním centrem mládežnického fotbalu v zájmovém období stala Praha. Pořadí ovládla s 631 body. Nasměřovali ji k tomu v klubové tabulce šestnáctí Bohemians, jenž získali 80 bodů, a především třetí Slavia s 258 body a první Sparta s 293 body. Oba celky tak vylepšily předchozí pozice. Sparta v cestě za prvenstvím vyhrála dva tituly v ročnících 2004/05 a 2005/06, jednou byla druhá, jednou třetí a nejhůře skončila čtvrtá v sezóně 2003/04.

To už její mládežnické výběry hrály v nově otevřeném moderním tréninkovém centru na Strahově, které je v českém a středoevropském fotbalovém prostředí unikátním

zařízením. K jeho vybudování byla zapotřebí investice ve výši 256 milionů korun. Projektanti centra čerpali inspiraci v podobných areálech Bayernu Mnichov a FC Liverpool. Na osmi hřištích s umělým osvětlením je celoroční provoz umožňující špičkovou kvalitu tréninkového procesu. Ve dvoupodlažním provozním objektu jsou k dispozici šatny, rehabilitace, posilovna, videosál, dvě restaurace, provoz a údržba centra (AC Sparta Praha, 2014). Výborné podmínky bezpochyby patřily ke stěžejním faktorům úspěšnosti mládežnických družstev Sparty. Zatímco mužský tým slavného klubu ztrácel dominantní pozici v 1. lize, starší dorostenci v tomto období výsledky zlepšili.

Co se týče dalšího pořadí absolutní úspěšnosti měst a obcí, tak druhou příčku obsadila Ostrava s 298 body. Podíleli se na tom v klubovém pořadí čtvrtý Baník, jenž připsal 237 bodů a sedmnácté Vítkovice s 61 body, které se na dvě sezóny ještě dokázaly vrátit do celostátní soutěže staršího dorostu, ale v obou případech hned sestoupily a v ročníku 2006/07 to bylo definitivní.

Pozici třetího nejúspěšnějšího města zopakovala Olomouc při zisku 268 bodů díky místní Sigmě, která mezi družstvy zaujmula druhé místo. V klubovém pořadí se tak na prvních čtyřech místech objevily stejné celky, jen s prohozenými příčkami.

Více než 200 bodů pak získali ještě Plzeň (231), Uherské Hradiště (209), Brno (208), Zlín (204) a České Budějovice (203). Na úspěšnosti všech těchto měst se podílel jeden dorostenecký celek, který odehrál maximálně možných pět sezón. V první osmičce dochází k jediné změně oproti předchozímu období. Vměstnalo se do ní z jedenácté pozice Uherské Hradiště zásluhou úspěšnosti 1. FC SYNOT/Slovácko, naopak z ní vypadl Hradec Králové, jenž rovněž figuroval v 1. lize staršího dorostu pět ročníků, avšak vinou slabších výsledků a zisku 185 bodů obsadil na úrovni měst a obcí 10. místo. Východočeši v sezóně 2002/03 neudrželi 1. ligu mužů a v následných ročnících si mírně pohoršila i jejich mládež.

Pátá pozice dvaceti pěti tisícového Uherského Hradiště mezi několikanásobně většími městy a šestá pozice místních starších dorostenců na klubové úrovni stojí za pozornost. SYNOTU/Slovácku (dále Slovácko) se rychle vyplatil toho času jedinečný projekt Fotbalové akademie 1. FC SYNOT, kterou klub otevřel v roce 2001 a již vytvořil mládežnickým výběrům výborné podmínky. Inspiraci pro ní získal jeden z majitelů Ivo Valenta v místě své rezidence, v monackém Monte Carlu. Zde, ale i v celé Francii byl systém práce s fotbalovou mládeží dokonale propracován a stal se vzorem pro model,

který byl realizován na Slovácku. Fotbalová akademie byla koncipována s cílem podchytit největší fotbalové talenty ze širokého regionu už v žákovském věku, přičemž pro mládež bylo zajištěny i ubytovací kapacity a pro talentované fotbalisty dorosteneckého věku akademie nabízela studium na některé ze středních škol či v učilištích v Uherském Hradišti, potažmo sousedním Starém Městě. Důležitým článkem pro řádnou a efektivní činnost Fotbalové akademie 1. FC SYNOT bylo i tréninkové a materiální zázemí (FK Staré Město o. s., 2007). Mládež využívala čtyři tréninková centra rovněž v Uherském Hradišti a Starém Městě.

Dále si v absolutní úspěšnosti zdatně vedla i Příbram, která také zaznamenala velký posun ve srovnání s předchozí pětiletkou. 38 bodů vylepšil místní celek na 200 a z 16. místa zajistil městu s 33 tisíci obyvateli posun na devátou příčku. S počátkem v sezóně 1997/98 se klub začal zabydlovat v nejvyšší soutěži mužů a postupem času začal zaměřovat svou práci i na mládež. Progresu dosáhla také Jihlava. V minulém období poslední město s 12 body postoupilo na 11. pozici s hodnotou 178 bodů.

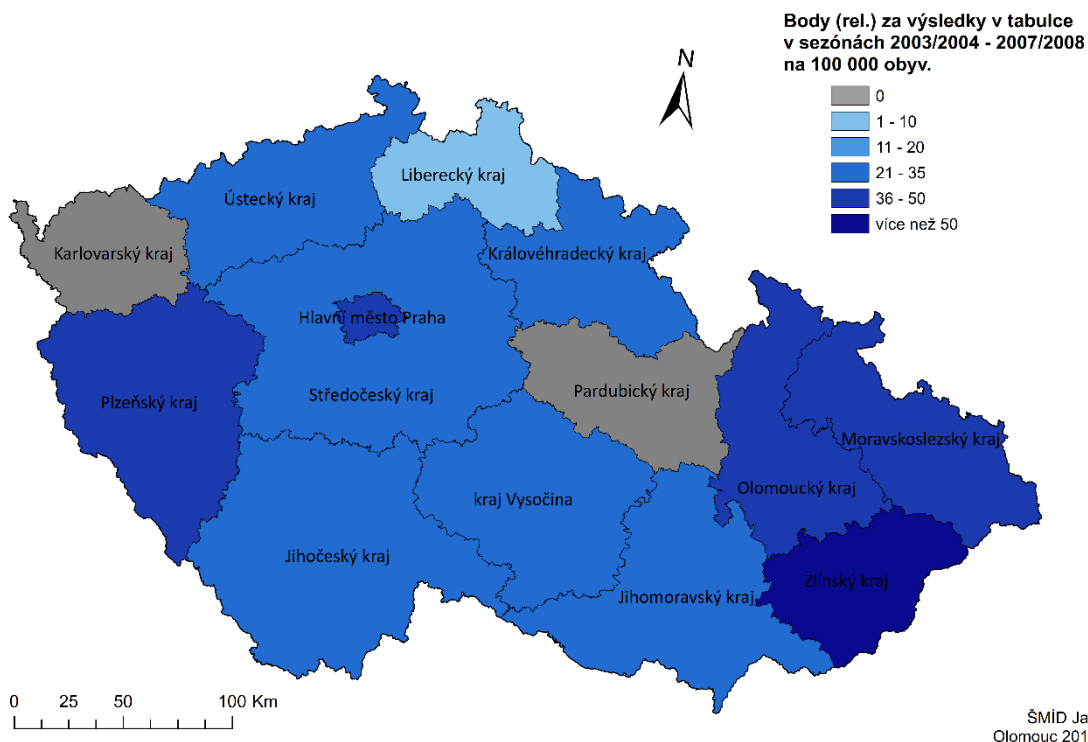
Více jak sto bodů si připsali ještě Teplice (158), Opava (137) a Mladá Boleslav (104). K nejméně úspěšným městům a obcím v absolutním vyjádření bodů patřili Drnovice (47), Kladno (26), Jablonec (24) a Blšany (18), jenž figurovali v celostátní lize dorostu velmi nestabilně. Zároveň se stejně jako u Vítkovic jednalo o poslední účast těchto družstev v nejvyšší mládežnické soutěži.

Změny v absolutní úspěšnosti se promítly do prostorového rozložení. Vysoká úspěšnost je opět znatelná na území Moravy a Slezska, kde sedm středisek z osmi vykazalo hodnotné výsledky – nejhorší Opava měla na kontě 137 bodů. Sice došlo k oslabení slezské Ostravy, na druhou stranu se zintenzivnil prostor Moravy na ose krajských měst Olomouc – Brno – Zlín, a to díky lepším výsledkům Uherského Hradiště a příspěvku Drnovic. Nárůst zaznamenala Jihlava, která je vzhledem ke geografické poloze odpojena od silných center a na hranici Moravy a Čech tvoří samostatné středisko. Nicméně přičinila se k takřka souvislému pokrytí území České republiky za zmínku stojícími městy v rámci absolutních výsledků. Dále tak došlo k pravidelnějšímu obklopení Prahy, jádrové oblasti v Čechách. Krajská města Plzeň, České Budějovice, Jihlava a Hradec Králové vytvořila tvar písmene U, na severozápadě figurují Teplice a v rámci Středních Čech více vystoupily Příbram a Mladá Boleslav. Fotbalové centrum mládeže naopak chybělo v Libereckém kraji, kde jen zanedbatelný počet bodů získal Jablonec.

Málo významnými jednotkami se v absolutní úspěšnosti stali i Kladno s Blšany. Úplně bez zástupce zůstal Karlovarský a Pardubický kraj.

Změny v pořadí měst a obcí nastávají opět při přepočtu bodů na deset tisíc obyvatel. Čelní pozice opanovaly čtyři nejmenší města a obce. S 202 body byly relativně nejúspěšnější Drnovice, které na dvě sezóny pronikly do soutěže, o deset bodů zpět zůstaly Blšany, Uherské Hradiště skončilo s 81 body třetí a Příbram se 60 body čtvrtá. Po páté Jihlavě s 36 body, šestých Teplicích s 32 body a následném vyrovnaném pořadí se na spodních příčkách relativní úspěšnosti objevila města s nejvyšším počtem obyvatel. Třináctá Plzeň se 14 body, čtrnáctá Ostrava s 10 body a na děleném patnáctém až sedmnáctém místě s pěti body Praha a Brno, které spadly na stejnou úroveň k absolutně neúspěšnému Jablonci. Osmnáctičlenné pořadí uzavřelo Kladno.

## 7.2.2 Úspěšnost krajů



**Obr. 7:** Relativní úspěšnost krajů v 1. lize staršího dorostu v období sezón 2003/2004–2007/2008

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu, ČSÚ, 2013; vlastní zpracování

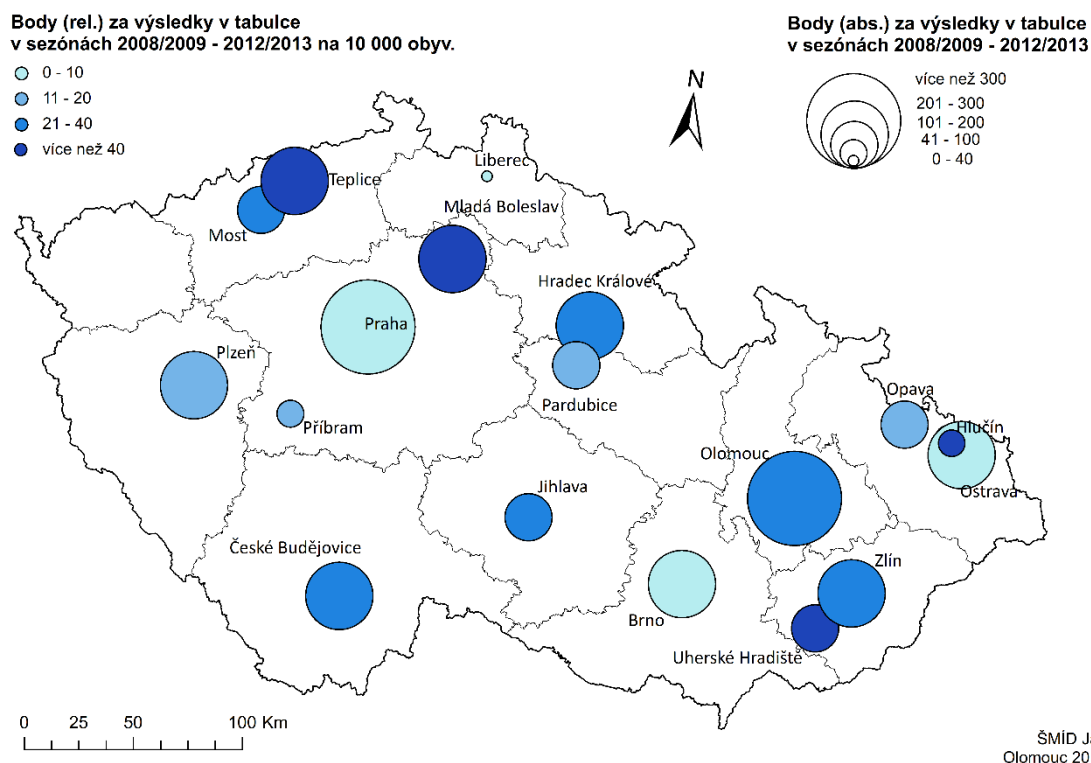
Na úrovni krajů se v období sezón 2003/2004-2007/2008 hrála 1. liga staršího dorostu opět ve 12 regionech. Z úspěšnosti měst v mládežnickém fotbale ve východní části České republiky pramení i úspěšnost větších prostorových jednotek - krajů. Ta je zřejmá z obrázku (Obr. 7), přepočten bodů na 100 000 obyvatel tuto oblast neoslabil. Zlínský kraj vykázal nejvyšší relativní úspěšnost při hodnotě 71 bodů, Olomoucký kraj zaujmul třetí pozici s 43 body a Moravskoslezskému kraji připadla pátá příčka za 36 bodů. Mezi ně se vklínila druhá Praha s 50 body a pátý Plzeňský kraj se 40 body.

Od šesté pozice nastalo vyrovnané pořadí, po kterém zůstal Liberecký kraj jako nejméně úspěšný mezi bodovanými regiony. V mužské 1. lize ambiciózní celky Liberce a Jablonce v celostátní soutěži staršího dorostu propadaly. Bez zástupců byl znovu Pardubický a Karlovarský kraj. Ve srovnání s předchozím obdobím se snížila regionální diference, neboť došlo k posílení relativní úspěšnosti v krajích Vysočina (zásluhou Jihlavy) a Středočeském kraji (díky Mladé Boleslavi, Příbrami), a naopak k oslabení v Královéhradeckém regionu (na základě poklesu Hradce Králové) a v Jihočeském regionu (dílem menšího zisku bodů Českých Budějovic). V silném bloku na východě České republiky zaznamenal pokles Moravskoslezský kraj, neboť bodové konto Ostravy již nebylo tak vysoké jako v minulé pět sezónním období. Družstva Baníku i Vítkovic získala méně absolutních bodů.

## **7.3 Období sezón 2008/2009-2012/2013**

### **7.3.1 Úspěšnost měst a obcí**

V posledním pětiletém zájmovém období bylo obsazení v 1. lize staršího dorostu velmi stabilní. Výsledky zaznamenalo 20 družstev, tedy ještě o jedno méně než v předchozí etapě, situovaných v 18 městech. Z toho 12 týmů odehrálo všech pět sezón, a další čtyři celky působili v soutěži čtyři ročníky. V prvním období bylo celků s nejméně čtyřmi sezónami dvanáct, ve druhém čtrnáct. Přehled družstev v celostátní lize staršího dorostu ve třetím období je k dispozici v příloze (Příloha 11). Absolutní a relativní úspěšnost pak zobrazuje obrázek (Obr. 8).



**Obr. 8:** Absolutní a relativní úspěšnost měst a obcí v 1. lize staršího dorostu v období sezón 2008/2009–2012/2013

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu, ČSÚ, 2013; vlastní zpracování

Po roce 2008 nabral mládežnický fotbal novou dimenzi a změny nastaly i v samotné 1. lize staršího dorostu. Účinkovat v něj mohly jen kluby se statutem SCM a v sezóně 2011/12 byl navýšen počet účastníků na osmnáct. Některá družstva, potažmo města tak mohla na závěr získat více bodů. Z obrázku (Obr. 8) je zřejmé, že absolutně nejúspěšnějšími městy se staly Praha a Olomouc. Prvenství patří znovu Praze za 718 bodů, Olomouc si připsala 316 bodů. Značný rozdíl způsobila skutečnost, že zatímco na výsledku hlavního města se podílela tři družstva – v klubovém pořadí druhá Sparta s 308 body, třetí Slavia s 264 body a čtrnáctí Bohemians s 146 body, tak v Olomouci působila jen Sigma, která však s 316 body byla nejúspěšnějším celkem. Nic na tom nezměnil ani fakt, že vyhrála jen jeden titul, kdežto Sparta dva.

Třetí pozici obsadil Hradec Králové za 259 bodů, jenž si polepšil o sedm míst v porovnání s předchozí pětiletkou a přerušil hegemonii první trojice z předchozích

období. Tam patřila Ostrava, která klesla na čtvrtou příčku s hodnotou 242 bodů. Města od pátého do desátého místa mají na kontě více než 200 bodů. Řadí se mezi ně tradiční centra Plzeň (6. místo s 225 body), Brno (7. místo s 215 body), Zlín (9. místo, 207 bodů), České Budějovice (10. místo s 205 body), a pak také Teplice, jejichž bodový zisk vzrostl ze 153 a 158 bodů na 235 bodů a zajistil jim pátou příčku, a Mladá Boleslav. Středočeši i přes účast jen ve čtyřech sezónách předběhli Zlín, České Budějovice, Jihlavu a Slovácko a s 210 body skončili osmí. Zaznamenali tak progres, který dokonce vyústil v zisk titulu v ročníku 2012/13.

Posun Hradce Králové, Teplíc a Mladé Boleslavi je nejznatelnější. U Hradce Králové se lze domnívat, že při působení mužského A-týmu ve 2. lize v předchozím období, se klub ještě intenzivněji zaměřil na práci s mládeží, což mu přineslo zlepšení. U Mladé Boleslavi a Teplíc progres koresponduje s jiným charakterem fotbalového prostředí po roce 2008. I ekonomicky nejsilnější kluby se začaly mnohem více věnovat mládeži, budovat infrastrukturu a výchování svých fotbalistů představovalo hlavní filozofii.

Co se týče dalšího pořadí, tak 195 bodů zajistilo 11. místo Jihlavě, dvanácté skončilo se 189 body Uherské Hradiště. Zatímco celek z Vysočiny pokračoval ve stoupajícím trendu, Uherské Hradiště zaznamenalo pokles. Projevilo se kritické období Slovácka let 2006, 2007, kdy se klub pod majitelem Janem Řezníkem ocitl v existenčních potížích a na čas ztratila řád i práce s mládeží.

S odstupem se nacházejí další města Most se 134 body, Pardubice se 114 body, Opava se 114 body, Hlučín se 66 body, Příbram se 49 body a poslední, osmnáctý Liberec se 37 body. Na úrovni klubů Most, Pardubice a Hlučín se statutem SCM se v soutěži objevili poprvé, tyto kluby nepatří mezi prvoligové v mužích a zaměřují se na práci s mládeží, Opava navázala na předchozí výsledky, v Příbrami nastal úpadek a Liberec v sezóně 2012/13 podruhé za celé sledované období figuroval v 1. lize staršího dorostu.

Výše uvedené změny se promítly také do charakteru prostorového rozložení. Praha tvoří jádro v Čechách, Olomouc na Moravě a ve Slezsku, kde převzala prvotní pozici Ostravy. K tomu je obklopena dalšími krajskými městy Zlínem a Brnem a méně významnými jednotkami Opavou, Hlučínem a Uherským Hradištěm, které ztratilo silnější pozici ve Zlínském regionu. Na Moravě a ve Slezsku se udržela úspěšnost středisek, ale vzhledem k evidentnímu progresu mládežnického fotbalu v Čechách, není

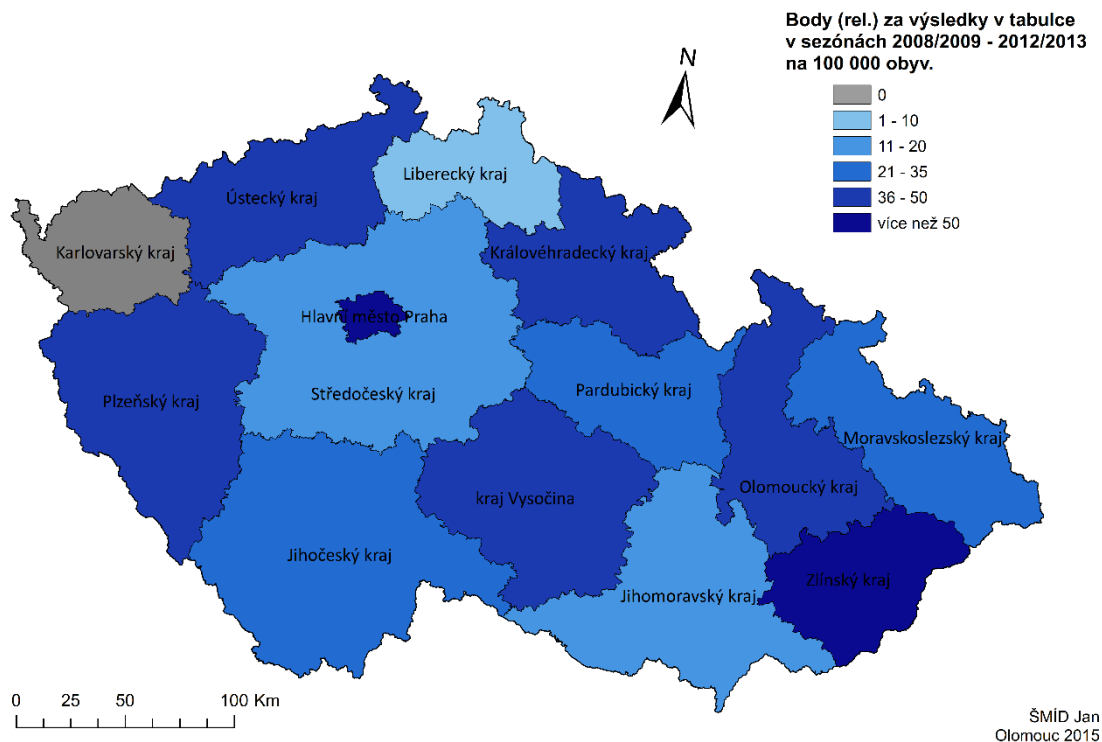
jejich koncentrace tak výrazná. V České republice vznikla pravidelná síť středisek s vysokou absolutní úspěšností. V Čechách silně vystoupili Teplice, Mladá Boleslav a Hradec Králové. Nově se pak objevili Most a Pardubice, jenž začali konkurovat blízkým centrům - Teplicím, respektive Hradci Králové. Stejně tak v Moravskoslezském kraji přibyl Hlučín, který narušuje rozsah Ostravy. Ze sportovního hlediska je nárůst absolutně úspěšných středisek a jejich přibližování kontraproduktivní. Zanedbatelnou pozici zastává mezi městy Liberec a málo významnou pozici má Příbram. Nezastoupen zůstal už jen Karlovarský kraj.

V rámci relativní úspěšnosti poté, co opustily 1. ligu Blšany a Drnovice, vykázalo nejlepší výsledek Uherské Hradiště – 73 bodů. Další tři místa obsadili se stejným počtem 47 bodů Teplice, Mladá Boleslav a Hlučín. 66 absolutních bodů Hlučina se vzhledem k počtu 14 000 obyvatel ukázalo jako velmi hodnotných. Naopak přepočtení absolutních bodů na 10 000 obyvatel katapultoval na spodní pozice pořadí tři největší česká města. Ostravu na 15. místo za osm bodů a Prahu a Brno na dělené 16. místo za šest bodů. Relativní vyjádření pasuje tato silná fotbalová centra na stejnou úroveň jako v absolutních bodech nejhoršího Liberce. Severočeši i zde obsadili poslední, osmnácté místo se ziskem čtyř bodů.

V rámci relativní úspěšnosti se vytvořily dvě silné oblasti. Jedna na střední a jižní Moravě, kde se koncentruje první Uherské Hradiště se 73 body, šestá Olomouc s 31 body a na děleném 7. místě Zlín s 27 body. Druhá vznikla na ose druhých Teplic a Mladé Boleslavi s 47 body a děleně sedmého Hradce Králové s 27 body. Tato města pak společně generují absolutně i relativně silnou linii středisek ze severozápadu území na jihovýchod.



### 7.3.2 Úspěšnost krajů



**Obr. 9:** Relativní úspěšnost krajů v 1. lize staršího dorostu v období sezón 2008/2009–2012/2013

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu, ČSÚ, 2013; vlastní zpracování

Na základě účasti Pardubic a tím pádem prvního zastoupení Pardubického kraje se v období sezón 2007/2008-2012/2013 hrála celostátní liga staršího dorostu namísto 12 regionů v 13 krajích, jak lze poznat na obrázku (Obr. 9). V relativních hodnotách, jež berou při vyjádření úspěšnosti v potaz počet obyvatel v územní jednotce, i v posledním období zvítězil Zlínský kraj reprezentovaný Zlínem a Uherským Hradištěm. V tomto případě s 68 body. Druhá skončila při podílu tří družstev Praha s 57 body, třetí pozici obsadil Olomoucký kraj zásluhou Olomouce. Následují Královéhradecký kraj s 47 body a Ústecký kraj s 46 body, kde vyšší počet obyvatel vyvážili bodovým ziskem dva zástupci – Teplice a Most. Následující pořadí je vyrovnané – Plzeňský kraj s krajem Vysočina si připsali 39 bodů a skončili šestí, 8. místo patří Moravskoslezskému kraji za 35 bodů, na 9. místo se zařadil Jihočeský kraj s 33 body a poté už s odstupem deseti bodů figuroval Pardubický kraj. K nejméně úspěšným patřili regiony s více než milionem obyvatel – Středočeský, jemuž k vyšším pozicím nepomohl ani vzestup Mladé Boleslavi, a

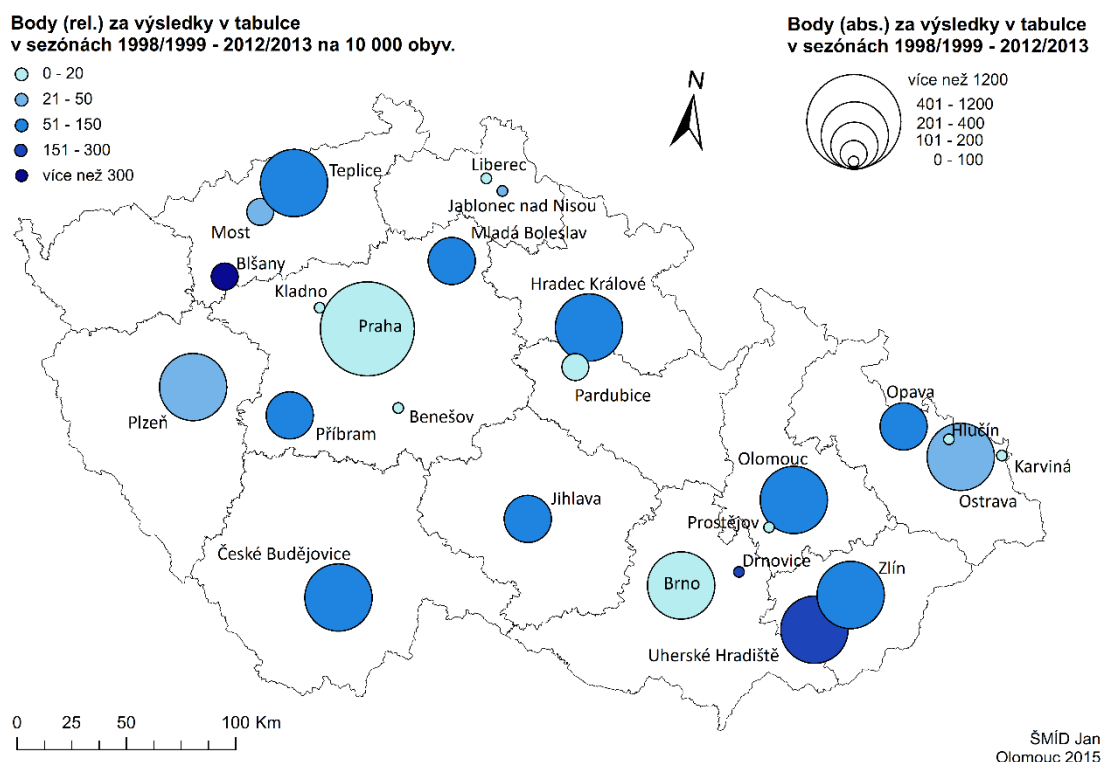
Jihomoravský. Nejhorším regionem v relativní úspěšnosti se stal opět Liberecký kraj, jemuž připadlo jen devět bodů. Karlovarský kraj s nejnižší populací ze všech zůstal v celostátní lize staršího dorostu po celou dobu bez zástupce.

V tomto období se vytvořily regionální rozdíly. Relativně neúspěšné území vytvořili Liberecký, Středočeský a Jihočeský kraj, vymyká se zde jen Praha. Ve východní části České republiky oslabila úspěšnost Moravskoslezského kraje.

## 7.4 Úspěšnost za patnáct sezón (1998/1999-2012/2013)

### 7.4.1 Úspěšnost měst a obcí

Během patnáctiletého vývoje ve fotbalové 1. lize staršího dorostu zasáhlo do dění 30 družstev lokalizovaných ve 25 městech a obcích. Absolutní a relativní úspěšnost měst a obcí znázorňuje obrázek. (Obr. 10).



**Obr. 10:** Absolutní a relativní úspěšnost měst a obcí v 1. lize staršího dorostu za patnáct sezón (1998/1999–2012/2013)

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu, ČSÚ, 2013; vlastní zpracování

Z obrázku (Obr. 10) vyplývá, že hlavní město České republiky Praha čítající 1,2 milionů obyvatel se stalo nejúspěšnějším i v mládežnickém fotbale v kategorii staršího dorostu. Získalo 1971 bodů, o což se přičinila družstva Sparta (881 bodů), Slavia (757 bodů) a Bohemians (333 bodů). Primárně lokalizace dvou celků, Sparty a Slavie, z první čtyřky klubového pořadí zajistily Praze bezkonkurenční vítězství. Bohemians se ve vývoji českého fotbalu po roce 1989 potýkali s problémy, ať už ekonomickými, sportovními či v oblasti vlastnictví stadionu, nejhorší byla situace v roce 2005, kdy klubu kvůli finančním potížím hrozil dokonce zánik, a nestabilní období zasáhla i mládež. V sezónách 2000/01 – 2005/06 Bohemka nefigurovala v 1. lize staršího dorostu a tím vznikla ztráta na nejlepší celky.

Druhou nejlepší absolutní úspěšnost vykazala Ostrava s 1013 body. K dominantnímu Baníku s 787 body se přidaly Vítkovice s 209 bodů a NH Ostrava s 17 body. Třetí figuruje Olomouc s 866 body zásluhou jediného zástupce Sigmy. S odstupem následují další silná města – čtvrtá Plzeň s 679 body, pátý Hradec Králové s 660 body, šesté Brno s 653 body, sedmé České Budějovice s 637 body a osmý Zlín s 619 body. Z těchto měst jen Brno zastupovala dvě družstva, kdy 635 bodů Zbrojovky<sup>9</sup> doplnilo 18 bodů Zemanu.

Osm nejúspěšnějších měst představují krajská centra, jež zároveň patří mezi dvanáct největších měst v České republice. Projevila se zde tradice fotbalových vrcholových středisek mládeže už od období před rokem 1989. V nastaveném výchovném systému místní kluby pokračovaly i po změnách na počátku 90. let, nenarušily strukturu a profitovaly z toho ve výsledcích v celostátní lize staršího dorostu, kde měly náskok před nově vznikajícími středisky. Navíc mají kluby v krajských městech potenciálně lepší podmínky pro úspěšné fungování, což se při efektivní práci promítne i do úrovně mládeže. Úspěšné centrum v rámci dvanácti měst s nejvíce obyvateli nebylo zaznamenáno jen v krajských Pardubicích, kde je sportem číslo jedna hokej, Ústí nad Labem, jehož v regionu nahrazují Teplice, Liberci, kde vykazuje výborné výsledky jen prvoligový tým mužů, a zbylým městem je Havířov, jenž je situován v Moravskoslezském kraji, kde dominantní Ostravu doplňují další fotbalové celky, a který se hlavně zaměřuje na hokej.

---

<sup>9</sup> V roce 2010 se Brno vrátilo k tradičnímu názvu Zbrojovka, o nějž přišla po nástupu podnikatele Lubomíra Hrstky na počátku 90. let uplynulého století. Usilovalo o něj dva roky, ale problém byl s ochrannou známkou, kterou vlastnila Česká Zbrojovka Uherský Brod. V roce 2010 se ji rozhodla pro sportovní účely uvolnit (IDnes.cz, 1999-2015).

Pořadí absolutní úspěšnosti mezi osmi nejlépe vyhodnocenými centry pak ovlivňovalo už více aspektů. Důležitá je spádovost, na čím rozlehlejším prostoru klub vyhledává talentované fotbalisty, tím se zvyšuje možnost, že objeví a vybere si naděje s největším potenciálem. Zároveň tak lze omezit pole působnosti konkurentů. Na tomto základě stojí i nejlepší výsledky Prahy, Olomouce a Ostravy. Sparta se Slavií dokáží mimo Čechy přivést talenty i ze zahraničí, Ostrava po dlouhou dobu ovládala území severní i jižní Moravy, pak po roce 2005 jeho pozici začala přebírat Olomouc, která rozšířila svůj vliv i do východních Čech, kde scházelo fotbalové centrum. V Olomouci hráči měli možnost výborně propojit fotbal se studiem. K pozici těmto městům, respektive klubům pomohla také značka vyprofilovaná dlouhodobými úspěchy. Mladí fotbalisté chtějí působit v nejlepších, nejslavnějších tuzemských klubech. A pak je podstatný i faktor personálního obsazení a systematičnosti při práci s mládeží. Tak z velké části byla úspěšná Ostrava v prvním pětiletém období či prakticky po celou dobu Olomouc, kde lze například uvést tým kolem Zdeňka Psotky od roku 2005.

Velmi hodnotný je výsledek Hradce Králové a Zlína, kteří oproti ostatním úspěšným městům, respektive klubům v 1. lize staršího dorostu, nepatřili v 1. lize mužů mezi stabilní účastníky. Ve dvacetiletém období Hradec Králové působil v nejvyšší soutěži ve dvanácti sezónách, Zlín jen v deseti. V mládežnickém fotbale se ovšem jedná o velmi významná centra, která udržela svou tradici, a jež ve společnosti Plzně jako jediná nikdy neseštopila z 1. ligy staršího dorostu. V Hradci Králové se na vybudování silného mládežnického střediska od roku 1970 podílel Ladislav Škorpil, jenž u dorostu vyjma období let 1991-1994 působil až do roku 1995. Ve Zlíně se hlavní osobností mládežnického fotbalu stal v 90. letech Vlastislav Mareček, který ve spolupráci s dalšími trenéry, zejména Janem Sombergem, vybudoval mimo jiné mládežnický, sportovní areál Vršava, toho času velmi moderní.

Při další konfrontaci výsledků klubů v 1. lize mužů a v 1. lize staršího dorostu dochází ke zjištění, že čelní pozice jednoznačně neopanovávají Sparta a Slavia Praha. Slavia skončila v klubovém pořadí čtvrtá, posunula se před ni Ostrava a také Olomouc, která v mládežnickém fotbale dokázala rovnocenně konkurovat Spartě. Zaostala za ní jen o 15 bodů. Oba kluby podtrhly svou úspěšnost ziskem nejvíce titulů – Sparta vyhrála soutěž pětkrát, Olomouc čtyřikrát. Nicméně plně relevantní by bylo srovnání, kdyby se 1. liga staršího dorostu hrála po dvacet let stejným systémem jako 1. liga mužů a byla umožněna konfrontace výsledků ve stejném časovém úseku.

Co se týče pořadí v absolutní úspěšnosti za osmi nejvýznamnějšími centry, tak silná střediska budovali také v Teplicích a Uherském Hradišti. Deváté Teplice nashromáždily 546 bodů a jsou nejúspěšnějším severočeským zástupcem, Uherské Hradiště zásluhou Slovácka obsadilo 10. místo s 513 body. Dokázalo se tak prosadit v konkurenci blízkých center Brna, Zlína a Olomouce a zintenzivnilo úspěšnost území ve střední a jižní Moravě. Je evidentní, že kluby se zde zaměřují na práci s mládeží. Zatímco ve Středních a severních Čechách se fotbal dlouhodobě těší silné podpoře sponzorů – Teplice podporuje sklářská společnost AGC Flat Glass Czech a.s., Liberec bižuterní firma Preciosa, Jablonec Baumit vyrábějící stavební materiály, Mladou Boleslav Škoda Auto, Spartu pojišťovna Generali, tak na Moravě a také ve Slezsku ekonomické zázemí není tak silné. K tomu, aby kluby tedy mohly konkurovat v nejvyšší soutěži, si systematicky snaží vychovávat hráče sami.

Za deseti nejúspěšnějšími městy s odstupem následují Jihlava s 385 body, Opava s 377 body, Mladá Boleslav s 370 body a s další ztrátou Příbram, která získala 287 bodů. Jihlava zaznamenávala postupně progres a zastoupila původně volný centrální prostor České republiky. Opava vyjma tří sezón sekundovala Ostravě v Moravskoslezském kraji, ekonomicky silná Mladá Boleslav se po postupu místního klubu do 1. ligy mužů postupně začala orientovat na práci s mládeží a na závěr zájmového období vyhrála už i titul, Příbram si body připsala hlavně v prostředním pětiletém období.

Další města a obce jsou s nízkou absolutní úspěšností v 1. lize staršího dorostu už nevýznamnými jednotkami, v soutěži nebyly ve sledovaném období déle než čtyři ročníky. Více než na 100 bodů z nich dosáhli jen Most (134), Blšany (123) a Pardubice (117). Karvinou, Drnovice, Benešov, Kladno a Blšany mimo jiné poznamenaly rozklady klubu, stejně tak Prostějov, jenž ovšem hrál v mužích nejvýše druhou ligu. Most, Pardubice a Hlučín představují nová Sportovní centra mládeže, zaměřují se na práci v této oblasti, v posledním období se dostali na mapu soutěže a je před nimi další perspektiva. Přitom jsou důkazem zvýšené rozptýlenosti SCM, nacházejí se v sousedství tradičního střediska. Nicméně Pardubice lze vymezit, neboť se jedná o jedno centrum v regionu, v němž do roku 2010 1. liga staršího dorostu chyběla. Specifickým případem jsou Liberec a Jablonec, jejichž pozice v mužském fotbale a v mládežnickém fotbale jsou protipólné. Naznačuje to, že se kluby zaměřují hlavně na sílu v profesionálním fotbale, kterou vytvářejí transfery hráčů, nikoliv výchovou vlastní mládeže.

Sumarizované výsledky se odráží i v rámci prostorového rozložení. V Čechách jsou nejúspěšnější střediska takřka pravidelně rozmístěná. Centrální prostor ovládá Praha, jež je jádrovou oblastí, východní část je pod vlivem Hradce Králové, na jihu vládnou České Budějovice, západ tradičně podmaňuje Plzeň a na severu, respektive severozápadě, vybudovaly silné středisko Teplice.

Na Moravě a ve Slezsku je vzhledem ke geografickému charakteru území, to znamená menší rozloze než Čechy, rozmístění krajských měst od severozápadu k jihovýchodu, a zároveň vysoké absolutní úspěšnosti mládežnického fotbalu rozložení center jiného charakteru. Silných středisek je rovněž pět. Krajská města Ostravu, Olomouc, Zlín a Brno doplňuje provinční Uherské Hradiště. V oblasti střední a jižní Moravy je tak patrná vysoká koncentrace absolutně úspěšných center v mládežnickém fotbale. Ostrava je mírně odlehlá na severovýchodě. Když se připočítá ještě Jihlava, lokalizovaná východně od skupiny silných center, a Opava v sousedství Ostravy, dojde ke zjištění, že Morava a Slezsko jsou zastoupeny sedmi středisky s nezanedbatelnými výsledky, respektive se ziskem nejméně 200 bodů, z jedenácti celkem figurujících měst a obcí na mapě zástupců v soutěži. V Čechách je po zakomponování Mladé Boleslavi a Příbrami takových středisek sedm z celkových jedenácti.

Na regionální úrovni je patrná lokalizace dvou vysoce úspěšných středisek jen ve Zlínském kraji. V periferní oblasti České republiky 25 kilometrů od sebe působí Zlín a Uherské Hradiště. I přes omezenou spádovost vzhledem k blízkým střediskům Brnu a Olomouci a vzájemné konkurenci vykazaly kluby ve městech vysoce hodnotné výsledky. Za daných podmínek to je projevem jejich kvalitní práce v oblasti mládeže. Zpočátku měl silnější pozici tradiční Zlín, ale po jeho sestupu z 1. ligy mužů v sezóně 2008/09 a naopak návratu Slovácka do nejvyšší soutěže získal vlivnější pozici právě celek z Uherského Hradiště. Ten svůj rozsah dále rozšiřoval i do brněnského teritoria, kde se Zbrojovka potýkala s úpadkem.

Za souhrnné období patnácti sezón 1. ligy staršího dorostu je pokryto mládežnickými centry prakticky celé území České republiky. Nezaplněno je jen území na severní Moravě a ve východní části Pardubického kraje, kde na základě přírodního prostředí a absence velkých měst a chybějící tradice fotbalu nefiguruje žádný zástupce, a území Karlovarského kraje. Zde dříve úspěchy zaznamenal Cheb, ale po jeho zániku vrcholový fotbal z regionu zmizel. Až v roce 2006 se do kraje vrátil profesionální fotbal

poté, co Sokolov odkoupil druholigovou licenci od Pardubic. Na absenci týmu z Karlovarského kraje v 1. lize staršího dorostu se ovšem nic nezměnilo.

Na obrázku (Obr. 10) je vyjádřena i relativní úspěšnost měst a obcí za patnáctileté období celostátní soutěže staršího dorostu. Ta přináší jiné pořadí. Bezkonkurenčně nejlepší výsledek zaznamenaly Blšany, když obdržely 1316 bodů. Za nimi následuje 202 bodů Drnovic. Dvě nejmenší obce v historii českého fotbalu na nejvyšší úrovni se tak při poměru počtu absolutních bodů a velikosti populace staly lídry i v mládežnickém fotbale. Vysokou relativní úspěšnost vykázalo i Uherské Hradiště, které jen tři body zůstalo pozadu za Drnovicemi. Více jak 100 bodů pak získaly ještě Teplice, konkrétně 110. Oproti tabulce s absolutními body se značně posunula ještě Příbram (87 bodů), a to ze 14. místa na páté, Mladá Boleslav (84 bodů), která ze 13. místa vystoupala na sedmé a polepšil si také Hlučín, jehož 47 bodů katapultovalo z 21. pozice na třinácté.

Největší propad se pak opět týká čtyř největších měst České republiky, jež byla v pořadí s absolutními hodnotami velmi úspěšná. Plzeň se 40 body skončila čtrnáctá, za ní s 34 body následovala Ostrava, Brno jen se 17 body obsadilo 18. místo a nejcitelnější pád potkal Prahu, která se z 1. místa sesunula na 19. místo při zisku 16 bodů.

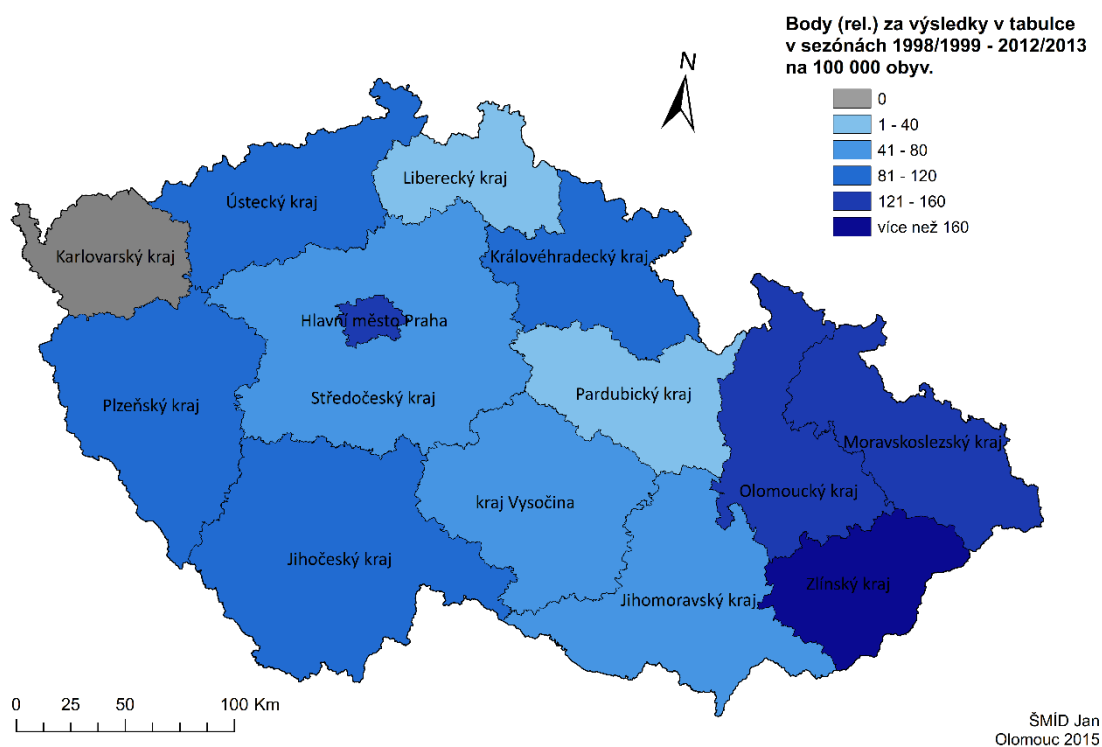
To ovlivňuje také pořadí v regionech. Ve Středních Čechách převzaly silnější pozici Příbram a Mladá Boleslav, v Jihomoravském kraji se do pozice lídra dostaly Drnovice a v Moravskoslezském kraji, do nějž se koncentruje nízká relativní úspěšnost, byla vyhodnocena jako nejlepší Opava. V Ústeckém kraji, ve kterém je soustředěna naopak nejvyšší relativní úspěšnost zásluhou Teplic a Blšan, se pak Blšany staly nejméně úspěšnou jednotkou. Vysokou relativní úspěšnost vykazuje i Zlínský kraj, kde Uherské Hradiště a Zlín jen potvrzují, jak hodnotné výsledky vzhledem k velikosti populace zaznamenávají.

Vůbec nejhoršími městy se v přepočtu bodů na 10 000 obyvatel stali Prostějov s pěti body a Kladno se čtyřmi body. Na deset bodů dále nedosáhli ani Benešov (9) a Liberec (7). Při srovnání účastníků 1. ligy mužů a 1. ligy staršího dorostu vyplyne, že z profesionálních prvoligových klubů neměli v období sezón 1998/99 – 2012/13 ani jednou družstvo v celostátní soutěži starších dorostenců<sup>10</sup> Viktoria Žižkov, Dukla Praha, FK Bohemians Praha (Střížkov), Ústí nad Labem a Lázně Bohdaneč.

---

<sup>10</sup> Konfrontována totožná období, neboť například Cheb, který v roce 1996 zanikl, nemohl mít poté účastníka v mládežnickém fotbale.

## 7.4.2 Úspěšnost krajů



**Obr. 11:** Relativní úspěšnost krajů v 1. lize staršího dorostu za patnáct sezón (1998/1999–2012/2013)

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu, ČSÚ, 2013; vlastní zpracování

V rámci zkoumaného období se 1. liga staršího dorostu hrála ve 13 krajích. Po celou dobu chyběl zástupce v Karlovarském kraji. Pořadí relativní úspěšnosti na úrovni krajů opět prokázaly úspěšnost mládežnického fotbalu ve východní části České republiky, jak je zcela evidentní z obrázku (Obr. 11). Moravskoslezský, Olomoucký a Zlínský kraj vytvořili rozsáhlý celek, do něž se koncentrují výborné výsledky v přepočtu na 100 000 obyvatel. První místo přitom získal Zlínský kraj za 195 bodů, Olomoucký kraj obsadil třetí pozici se 155 body a Moravskoslezský kraj skončil čtvrtý se 127 body.

Zlínskému kraji, který vládl i všem jednotlivým pět sezónním obdobím, vyprodukovali nejvyšší relativní úspěšnost dvě města – Zlín a Uherské Hradiště. Na výsledku Olomouckého kraje se rovněž podílela dvě města, avšak za naprosté dominance Olomouce. Moravskoslezský kraj profitoval z bodů čtyř měst – Ostravy, Opavy, Karviné



a Hlučína, přičemž Ostrava zde má nejsilnější pozici. Její body potom nastřádala družstva Baníku, Vítkovic a NH Ostravy. V populačně početném kraji početná ekipa vypověděla hodnotný zisk bodů, který region zařadila mezi nejúspěšnější.

Mezi úspěšné kraje na východě České republiky se vměstnala jen Praha, která s 155 body zaujmula druhé místo. Na jejím výsledku se podílela tři družstva – Sparta, Slavia, Bohemians. Pátou pozici obsadil Královéhradecký kraj se 120 body, jen o bod zpět je šestý Plzeňský kraj, na sedmou příčku se zařadil Jihočeský kraj se 101 body, osmé místo patří Ústeckému kraji s 99 body. Zatímco u prvních tří jmenovaných regionů generoval výsledek v poměru k počtu obyvatel kraje jeden zástupce, v populačně větším Ústeckém kraji se na něm podílela tři města a obce.

Další kraje vykazují už horší relativní úspěšnost. Půlmilionová Jihlava se se 76 body umístila devátá, Středočeský kraj s téměř 1,3 miliony obyvatel desátá za 54 bodů, pak následuje druhý nejmenší kraj v České republice – Liberecký s 39 body a z bodovaných regionů nejhůře dopadl Pardubický kraj s půl milionovou populací. Případlo mu pouze 23 bodů.

Oproti relativní úspěšnosti krajů v 1. lize mužů znatelný posun zaznamenávají kraje Zlínský (z 5. místa na první), Moravskoslezský (z 8. místa na čtvrté), Královéhradecký (z 10. místa na čtvrté) a Vysočina (ze 13. místa na deváté). Propad takřka celým pořadím, z 1. místa na dvanácté, naopak zaznamenal Liberecký kraj, a dílem neúspěšných výsledků Liberce a Jablonce. Posun směrem dolů postihl také Ústecký kraj, kde v 1. lize staršího dorostu oslabily bodové zisky Teplic a Blšan. Při této konfrontaci stejně jako u úspěšnosti měst a obcí chybí k nejvyšší míře hodnotnosti závěrů možnost porovnání výsledků v celém dvacetiletém období.

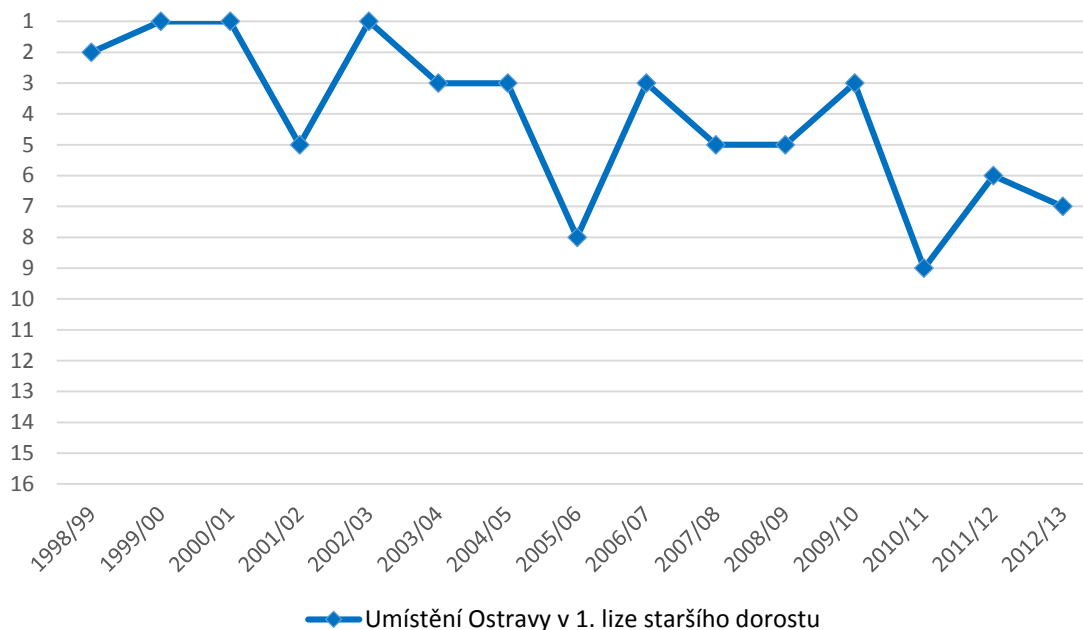
## **8 IMPLEMENTACE MLÁDEŽE DO 1. LIGY MUŽŮ**

Výsledky v mládežnických kategoriích jsou prvním stupněm k hodnocení úspěšnosti klubů v práci s vlastní mládeží. Tím dalším měřítkem, a zároveň stěžejním, je úspěšnost při následném zapracování odchovanců či hráčů z dorostu do profesionálního týmu. Ovlivňuje ji řada aspektů, zejména však ekonomická pozice klubu a s ní spojená filozofie. Je vysoký předpoklad, že kluby ekonomicky silné a velmi ambiciózní se budou soustředit na vytvoření co nejrychlejší kvality a snaží se nakoupit co nejlepší hráče na fotbalovém trhu, kdežto kluby s menší podporou se budou snažit čerpat z vlastních zdrojů a těžit ze systematické práce s mládeží. I tak lze ale docílit úspěchů. V této kapitole jsou uvedeny příklady, kdy kluby zapracovali v určitém období své odchovance a hráče do 21 let a přineslo jim to úspěšné pozice, a pak také příklad, kdy klub byl v 1. lize úspěšný, ale nepředcházela tomu implementace fotbalistů po dorostenecké kategorii.

### **8.1 Úspěšné příklady implementace hráčů do 21 let**

#### **8.1.1 Baník Ostrava v sezónách 1998/1999 – 2003/2004**

V předchozí kapitole bylo zřejmé, že Baník po celou dobu zájmového období patřil k nejúspěšnějším klubům v 1. lize staršího dorostu. Vývoj jeho umístění v soutěži ještě graficky zachycuje obrázek (Obr. 12).



**Obr. 12:** Umístění Ostravy v 1. lize staršího dorostu v sezónách 1998/99 - 2012/13

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu; vlastní zpracování

Obrázek (Obr. 12) potvrzuje, že nejúspěšnější období prožil klub v sezónách 1998/99 - 2002/03, kdy v soutěži třikrát vyhrál titul. Za tento úsek byl v České republice nejlepší, když při 308 bodech o 26 bodů porazil Spartu Praha. Silné mládeže dokázal v tomto období využít i v rámci mužského A-týmu, do kterého v sezónách 1998/99 – 2003/04 nově zapracoval 15 hráčů do 21 let, jež vychoval v dorostu. Jejich přehled s dalšími údaji včetně počtu minut v premiérové sezóně v 1. lize mužů je uveden v tabulce v příloze (Příloha 14). Z tabulky je také patrná regionální spádovost Baníku, kdy někteří hráči v žácích nejprve působili v okolních klubech a odtud si je Baník stáhl do svého střediska.

Mladí fotbalisté pomohli klubu, který ve druhé polovině 90. let smítaly ekonomické problémy, k vzestupu. Po 11. místě v ročníku 1999/00 a 14. místě v sezóně 2000/01 skončil Baník šestý, poté pátý a vrchol nastal v sezóně 2003/04, kdy klub vyhrál poprvé v historii samostatné České republiky titul. Podílelo se na něm devět fotbalistů implementovaných do mužstva v období 1998/99 – 2003/04<sup>11</sup>. Ti v nejúspěšnější sezóně Baníku odehráli dohromady 12 077 minut (Synot liga, 2015), což představovalo 40,6 %

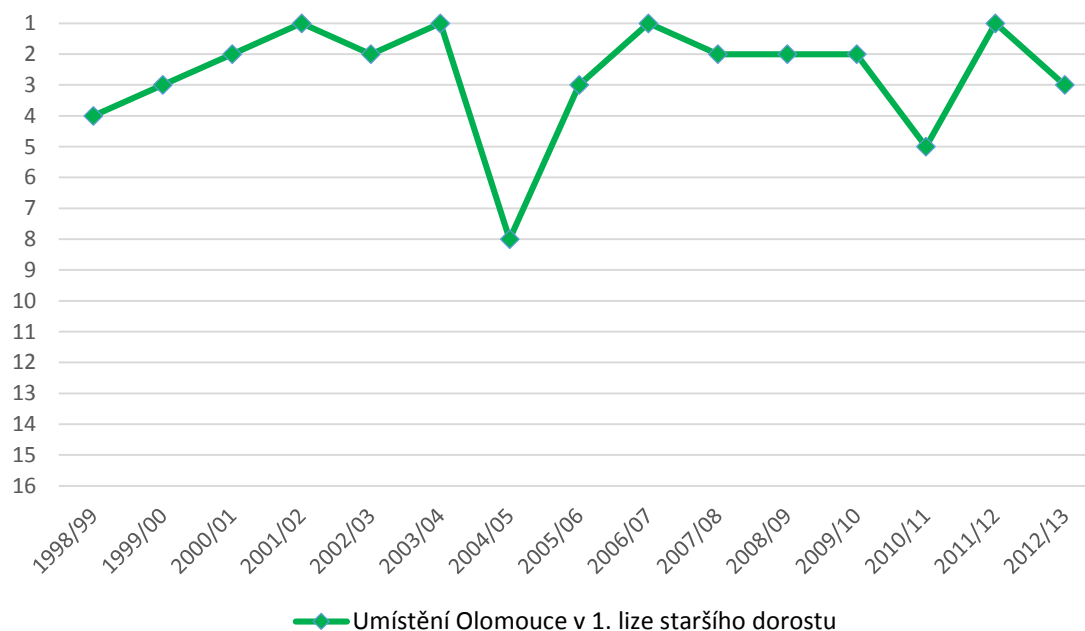
<sup>11</sup> Fotbalisté jsou vytučněni v tabulce v příloze (Příloha 14)

z maximálního možného počtu minut<sup>12</sup>. Asistentem hlavního trenéra Františka Komňackého byl ve vítězné sezóně Pavel Vrba, jenž působil u mládežnických družstev v letech 1996-2002.

Ostravě v těžkých časech na přelomu tisíciletí tak pomohla strategie založená na práci s mládeží. Mimo úspěch v 1. lize klub v tomto období zapracoval do profesionálního fotbalu Milana Baroše, který v roce 2002 přestoupil do anglického Liverpoolu, a Václava Svěrkoše, jenž zamířil do německého Mönchengladbachu. To Baníku přineslo finanční injekci a než se po letech, v roce 2010, opět dostavily ekonomické problémy, klub figuroval výhradně v první polovině tabulky.

### 8.1.2 Sigma Olomouc v sezónách 2006/2007 – 2008/2009

Dalším klubem, který byl vyhodnocen jako vysoce úspěšný v absolutních bodech z 1. ligy staršího dorostu, byla Sigma Olomouc. Vývoj v umístění je zobrazen na obrázku (Obr. 13).



<sup>12</sup> V sezóně hráči svým působením na hřišti vytvoří celek 29 700 minut. V jednom zápase 11 hráčů nastoupí na 90 minut (případně dojde k rozdělení minut vzhledem k možným střídáním), čímž vyjde hodnota 990. A utkání je v sezóně 30.

### **Obr. 13:** Umístění Sigmy Olomouc v 1. lize staršího dorostu v sezónách 1998/99 - 2012/13

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu; vlastní zpracování

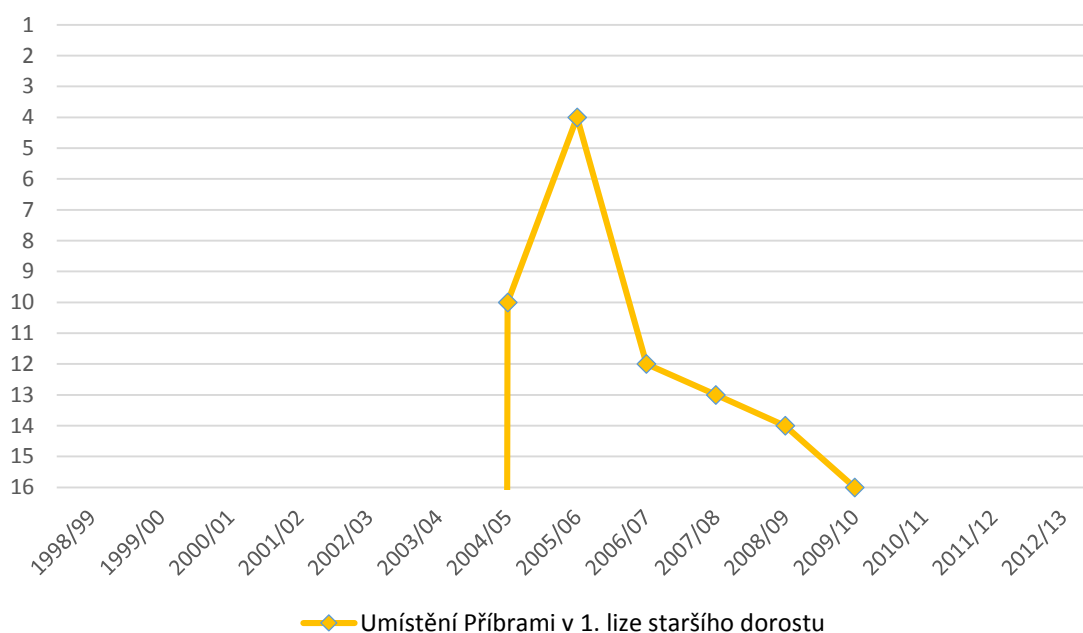
Z obrázku (Obr. 13) je patrné, že se Olomouc až na sezónu 2004/05 konstantně pohybovala na předních příčkách. Příkladem její velmi vydařené implementace mládeže do 1. ligy mužů je období sezón 2006/07-2008/09. Sigma začlenila do A-týmu, potažmo do 1. ligy, nově 10 fotbalistů do 21 let, se kterými pracovala v dorostu. Jejich přehled s dalšími údaji je k dispozici v tabulce v příloze (Příloha 15). Devět z těchto hráčů působilo v sestavě v 1. lize mužů v sezóně, když Sigma po dvou nevydařených ročnících, 14. a 11. místě, vystoupala na 4. místo. Odehráli dohromady 5773 minut (Synot liga, 2015), jejich podíl byl tedy 19,4 %. Jedná se o 21,2 % méně než v úspěšné sezóně Baníku, ale období implementace bylo rovněž poloviční, tedy tři ročníky, a někteří fotbalisté ještě nedosáhli tolika zkušeností.

Klub v roce 1995 přešel na formu akciové společnosti po názvem SK Sigma Olomouc a.s. a víc než na atraktivní přestupy se začal spoléhat na výchovu svých vlastních hráčů (SK Sigma Olomouc, 2013). Olomouc dokázala pravidelně zapracovat kvalitní odchovance, v letech 1999 – 2004 například Davida Rozehnal, Aleše Urbánka, Romana a Michala Hubníka atd., ale až po roce 2008 byly její výsledky výsledkem dlouhodobé systematické práce s mnohem intenzivnější implementací mládeže.

Mužský tým začal trénovat Zdeněk Psoška, který tři roky předtím vedl starší dorost Sigmy a mohl tak pokračovat v koncepční práci. Olomouc znázorňuje úspěšnost práce s mládeží na Moravě a ve Slezsku, přičemž po roce 2005 získala nejsilnější pozici a jak již bylo vyhodnoceno – v období sezón 2008/09-2012/13 byla vůbec nejúspěšnější v 1. lize staršího dorostu. Na svůj úspěch v profesionální soutěži v sezóně 2008/09 navázala i dále, následně skončila šestá, čtvrtá, jedenáctá vinou odpočtu bodů v korupční aféře a poté se vrátila do popředí, když obsadila páté místo.

### 8.1.3 1. FK Příbram v sezónách 2008/09-2011/12

Zcela jiný příklad úspěšné implementace než u Ostravy a Olomouce představuje 1. FK Příbram. Její starší dorost nebyl úspěšný v soutěži, v nejvyšší soutěži v zájmovém období figuroval jen v období sezón 2002/03 2009/10. Vývoj umístění je znázorněn grafem na obrázku (Obr. 14).



**Obr. 14:** Umístění 1. FK Příbram v 1. lize staršího dorostu v sezónách 1998/99 - 2012/13

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu; vlastní zpracování

Jak lze zaregistrovat na obrázku (Obr. 14), tak kromě 4. místa v ročníku 2005/06 se starší dorost umísťoval jen ve spodní polovině tabulky a následný klesající trend vyústil v sestup a absenci v soutěži. Přesto Příbram v období 2008/09- 2011/12 zapracovala do mužského týmu nově 14 fotbalistů do 21 let, z toho sedm v ročníku 2011/12. Jejich přehled je uveden v tabulce v příloze (Příloha 16). Hned deset hráčů přitom bylo odchovanci Příbrami už od žáků.

V ročníku 2011/12 1. ligy mužů se třináct těchto fotbalistů objevilo poprvé sestavě týmu a přispělo po sedmi letech k nejlepšímu umístění klubu, a to na deváté pozici. Hráči odehráli dohromady 8985 minut (Synot liga, 2015), což představuje 30,3 % podílu na

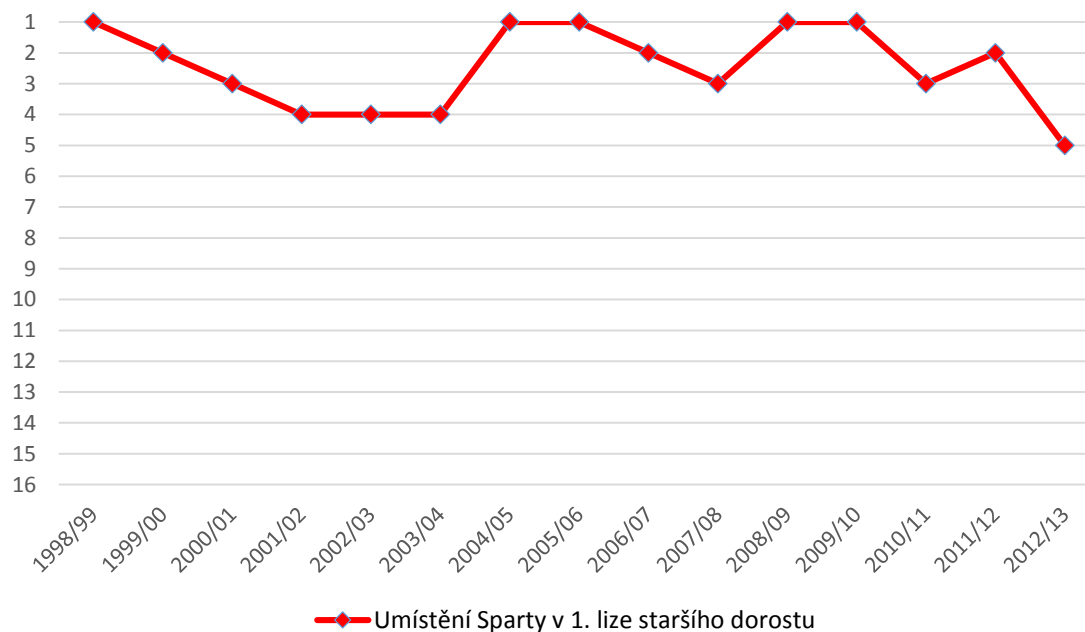
celkovém počtu minut. Pro Příbram, jejíž rozpočet je každoročně jedním z nejnižších v 1. lize, jež se nachází ve Středních Čechách, kde mají mnohem lepší podmínky k fotbalu pražské týmy a Mladá Boleslav, a navíc je i situovaná východně od krajské Plzně sousedního regionu, mělo 9. místo hodnotu.

Příbrami přináší vysokou produkci talentovaných fotbalistů sportovní třídy a Fotbalová akademie, jež je cestou jak uchovat v provinčním městě nejvyšší fotbalovou soutěž (Fotbalová akademie 1. FK Příbram, 2015). Ta vztahuje i nadějně hráče z ciziny. Kolem mládeže pracují v Příbrami odborníci, z nějž lze vyzdvihnout Antonína Baráka, šéfa místního SpSM. Zaslouhuje se o propojení studijního procesu s fotbalovým.

## 8.2 Příklad méně úspěšné implementace hráčů do 21 let

### 8.2.1 AC Sparta Praha v sezónách 1998/1999 – 2007/2008

Sparta Praha byla vyhodnocena jako nejúspěšnější klub v 1. lize staršího dorostu, před Olomoucí a Ostravou. Vývoj umístění je znázorněn na obrázku (Obr. 15).



**Obr. 15:** Umístění Sparty Praha v 1. lize staršího dorostu v sezónách 1998/99 - 2012/13

Zdroj: Fotbal.cz, 2000 - 2012. Historie 1. ligy staršího dorostu; vlastní zpracování

Na obrázku (Obr. 15) je znatelné, že se družstva Sparty trvale umísťovala na předních pozicích tabulky. V oblasti implementace hráčů prakticky ihned bezprostředně či s jednoročním odstupem po dokončení dorostenecké kategorie je klub ovšem protipólem Ostravy a Olomouce. Týkalo se hlavně období sezón 1998/99-2008/09, ve kterém Sparta nově do české 1. ligy zapracovala jen devět fotbalistů – čtyři do roku 2003, pět poté. Jejich přehled je uveden v tabulce v příloze (Příloha 17). Z toho navíc tři vyrůstali v dorostu jinde<sup>13</sup>.

Na šesti titulech, třech druhých místech a jednom pátém se tak podíleli fotbalisté, kteří byli implementováni do týmu až po věku starším 21 let, potažmo hráči, kteří byli nakoupení. V mistrovské sezóně 2002/03 se na titulu z uvedených hráčů v tabulce v příloze podíleli jen Daniel Cesarec 66 odehranými minutami a Tomáš Jun 1065 minutami (Synot liga, 2015), což tvořilo 3,8 % na celkovém počtu minut. Druhé místo v ročníku 2007/08 pak z pěti implementovaných hráčů po roce 2003 zažili Martin Zeman (211 minut), Jan Šimůnek (90 minut) a Jiří Jeslínek (307 minut) (Synot liga, 2015). Tím podíl těchto fotbalistů činil dvě procenta.

Souvislosti těchto nízkých čísel lze hledat mezi ekonomickým a sportovním hlediskem. Sparta je nejbohatším českým klubem, na přelomu tisíciletí se její rozpočet pohyboval mezi 400 až 500 miliony Kč (Jelínek, Jenšík, 2006: 92), což ji zároveň předurčuje k úspěšnosti ve fotbale, a to i v zápasech evropských pohárů. K tomu potřebuje vysoce kvalitní fotbalisty, hráči do 21 let se však teprve rozvíjí. Za daných okolností se prosazují jen ti výjimečně talentovaní, jako byl Tomáš Rosický, který debutoval ve Spartě už v 18 letech. O tři roky později přestoupil do slavného Dortmundu a stal se i základním článkem reprezentace.

Na druhou stranu lze také přemítat, jestli se odchovanci Sparty, kteří nedostali šanci v mateřském klubu, poté neprosadili více než někteří nakoupení fotbalisté. Ale to už je podnět pro další výzkum, stejně tak to, jak se situace konkrétně vyvíjí v posledních letech, kdy se v A-týmu Sparty začalo objevovat daleko více mladých hráčů, mezi nimi například Ladislav Krejčí a Václav Kadlec.

---

<sup>13</sup> V tabulce v příloze (Příloha 17) nejsou vytučnění.



## 9 ZÁVĚR

V diplomové práci byla zkoumána úspěšnost měst a obcí a krajů ve fotbalové 1. lize staršího dorostu, a to na základě dostupnosti dat a systému soutěže v patnáctiletém období (období fotbalových sezón 1998/1999 – 2012/13). Dle zisku absolutních bodů za výsledky v soutěži bylo zjištěno osm neúspěšnějších center. Jedná se o krajská města Prahu, Ostravu, Olomouc, Plzeň, Hradec Králové, Brno, České Budějovice a Zlín, která byla zastoupena nejvyšší mládežnickou soutěží ve všech patnácti ročnících. Projevila se zde tradice vrcholových středisek mládeže. Absolutně nejlepší přitom byla Praha zejména díky lokalizaci dvou nejslavnějších klubů Sparty a Slavie, jež patřily v 1. lize staršího dorostu mezi čtyři nejlepší celky. Druhé místo obsadila Ostrava, kterou zastupovala tři družstva, přičemž dominantní byl Baník Ostrava. Třetí pozici zaujmula Olomouc zásluhou jediného týmu – Sigmy Olomouc. Nejsilnější pozici těchto center si lze spojit se spádovostí území a prestiží klubu. V pozicích Ostravy a Olomouce přitom došlo ke změně v čase. Prvotně pozice jádra na Moravě a ve Slezsku patřila Ostravě, od roku 2005 ovšem vyšší úspěšnost vykazovala Olomouc.

Dále byla zjištěná vysoká úspěšnost měst na Moravě a ve Slezsku. Koncentruje se především v pomyslném trojúhelníku Olomouc – Brno – Zlín, kde tradiční centra významně podpořilo Uherské Hradiště. Kluby zde nemají tak silné sponzory jako například celky ve Středních a severních Čechách, a tak se úspěchy snaží docílit prostřednictvím výchovy vlastních hráčů. Po roce 2008 ovšem zaznamenalo progres i území Čech. Ukázalo se, že s novou dimenzí českého fotbalu se i ekonomicky silné kluby zaměřily na práci s mládeží. Nárůst v čase zaznamenala také Jihlava a tím došlo prakticky k pokrytí celého území České republiky silnými středisky. Nezaplněno je jen území na severní Moravě a ve východní části Pardubického kraje, kde na základě přírodního prostředí a absence velkých měst a chybějící tradice fotbalu nefiguruje žádný zástupce, a území Karlovarského kraje. Zde dříve úspěchy zaznamenal Cheb, ale po jeho zániku vrcholový fotbal z regionu zmizel.

Po přepočtu bodů na 10 000 obyvatel zaznamenala výrazný propad čtyři největší města České republiky – Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. Nejlépe si naopak vedly nejmenší obce – Blšany a Drnovice. Byť v absolutním vyjádření patřily mezi neúspěšné jednotky, relativní vyjádření ukázalo, že vzhledem k nízké populaci a s tím stíženými podmínkami, například v nalezení talentovaných fotbalistů, bylo jejich účinkování hodnotné.

Úspěšnost mládežnického fotbalu na Moravě a ve Slezsku se promítla také do výsledků na úrovni krajů. Mezi nejúspěšnější Zlínský kraj, třetí místo Olomouckého kraje a čtvrtou pozici Moravskoslezského kraje, tedy všechno regiony ve východní části České republiky, se vměstnala jen druhá Praha, které v relativním vyjádření, tedy přepočtu bodů na 100 000 obyvatel profitovala z toho, že její velikost populace zůstala stejná jak při výpočtech na úrovni měst. Kromě nezastoupeného Karlovarského kraje a Pardubického kraje, kde v Pardubicích má tradici hokej, si nejhůře vedl Liberecký kraj. Jedná se o specifický výsledek, neboť v 1. lize mužů se jedná o nejúspěšnější region zásluhou Liberce a Jablonce, byť v období dvaceti let.

V práci byly také uvedeny příklady implementací fotbalistů do 21 let do profesionálního mužstva. U Olomouce, druhého nejúspěšnějšího celku v 1. lize staršího dorostu, a u Ostravy, třetího nejúspěšnějšího týmu, byly zdokumentovány úspěšné implementace mládeže, kdy systematické zapracování mladých hráčů vedlo k úspěšným výsledkům v soutěži po nevydařeném období. U Sparty Praha, nejúspěšnějšího celku v dorostenecké kategorii hráčů do 19 let, byl zjištěn příklad, kdy klub nenavázal na výsledky družstev v 1. lize staršího dorostu zapracováním odchovanců do svého A-týmu. Tento kontrast lze hledat v ekonomických a sportovních souvislostech, kdy Sparta Praha je nejbohatším klubem v českém fotbale, má nejvyšší ambice a tomu přizpůsobenou filozofii. K tomu byla vypracována ještě úspěšná implementace hráčů do 21 let v Příbrami, která i přes slabé výsledky v dorostenecké soutěži dokázala po roce 2008 úspěšně začlenit do svého mužstva odchovance a v sezóně 2011/12 vyrovnala po sedmi letech své nejlepší umístění – 9. místo. Příbram je klubem v provinčním městě, jenž se zaměřuje na práci s mládeží, aby dokázala setrvat v nejvyšší soutěži.

Práce představuje prvotní vstup do tématu, které si zasluhuje řadu dalších šetření. Především se lze zabývat zapracováváním mládeže do profesionálního fotbalu u všech klubů. Dále lze také sledovat přestupy mladých hráčů v prostoru, zkoumat podíly odchovanců v týmech, mateřské kluby reprezentantů a v neposlední řadě také implementaci mládeže u nás v porovnání se zahraničními soutěžemi.

## 10 SUMMARY

The aim of this thesis was to evaluate the most successful cities and regions in the football Premier league of older juniors by using quantitative methods. The survey was conducted in all cities and regions in the Czech Republic represented in the highest league and based on points of teams obtained under the results of matches. The success rate was investigated in a fifteen-year period, during the seasons 1998/99–2012/13.

According to obtained absolute points under the contest results were found eight most successful centers. They are regional cities Praha, Ostrava, Olomouc, Plzeň, Hradec Králove, Brno, České Budějovice and Zlín, which was represented by the highest youth competitions in all fifteen years. There was demonstrated a tradition of top youth centers. Absolutely the best was Praha mainly due to the localization of the two most famous clubs Sparta and Slavia, which belonged in the 1st league of older juniors among the four best teams. On the second place was Ostrava, represented by three teams, with the dominant Banik Ostrava. Olomouc took the third place thanks to one team - Sigma Olomouc. The strongest position of these centers may be associated with impact of these areas on the surrounding areas and the with a prestige of clubs. The positions Ostrava and Olomouc has changed over time. First, Ostrava was the center of Moravia and Silesia, but since 2005 Olomouc had a higher success rate. There was also found a high success rate of towns in Moravia and Silesia. It is concentrated mainly in the imaginary triangle Olomouc - Brno - Zlín, where the traditional centers was largely supported by Uherské Hradiště. After recording of increase in Jihlava, there was practically coverage of the entire territory of the Czech Republic by strong centers.

After recalculating points on 10,000 inhabitants, there was recorded a significant drop in the four largest cities in the Czech Republic - Praha, Brno, Ostrava and Plzeň. The contrary, the smallest municipalities performed the best – Blšany and Drnovice. The success rate of youth football in Moravia and Silesia is also reflected in the results at the regional level. Among the most successful Zlin region, Olomouc Region on the third place and Moravian-Silesian Region on the fourth place, regions in the eastern part of the Czech Republic, was telescoped only Praha on the second place.

## 11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

### Tištěné zdroje:

ALDSKOGIUS, Hans : *Leksand, Leksand, Leksand! : en studie av ishockeyns betydelse för en bygd*. Hedemora: Gidlund, 1993.

AUGUSTIN, J., P. : *Géographie des sports en France*. Paris: Vuibert. 2008.

BALE, John : *Sports geography. 2nd ed.* New York: Routledge, 2003.

BALE, John : *Sport, space, and the city*. New York: Routledge, 1993.

ČECH, Zdeněk, SNĚTIVÝ, Josef : *Český fotbal : Radost jen po kapkách...V Řitce : Daranus*, 2009. 222 s.

ČERMÁK, Marek : *Sport a město Olomouc : příspěvek ke geografii sportu*. Olomouc, 2012. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci.

DAM, F. : *Refurbishment, redevelopment or relocation? The changing form and location of football stadiums in the Netherlands*. *Area*, 32, 2. 2000. s. 133-143.

DEJONGHE, T. : *Restructuring the Belgian professional football league: A location-allocation solution. Economics, Management and Optimization in Sports*. Springer Berlin Heidelberg, s. 79-100.

FK STARÉ MĚSTO, o. s. : *Dáme góla, dáme ... historie fotbalu ve Starém Městě a Uherském Hradišti*. 2007. s. 327-328.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: MARSfoto, 2002.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: MARSfoto, 2003.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: MARSfoto, 2004.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: MARSfoto, 2005.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: MARSfoto, 2006.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: MARSfoto, 2007.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: MARSfoto, 2008.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: Frontpage, 2009.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: BENE SPORT, 2010.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: BENE SPORT, 2011.

*HATTRICK SPECIÁL*. Praha: BENE SPORT, 2012.

HORÁK, Jindřich, KRÁL, Lubomír : *Sto let českého a slovenského fotbalu : domácí soutěže*. 1. vyd. Praha: Libri, 1997. s. 601.

JENŠÍK, Miloslav, MACKŮ, Jiří : *Kronika českého fotbalu : II. díl – od roku 1945*. 1. vyd. Praha : Olympia, 1998. 597 s.

JELÍNEK, Radovan, JENŠÍK, Miloslav : *Atlas českého fotbalu od roku 1890*. 1. vyd. Praha: Radovan Jelínek, 2006. 383 s.

MACHO, Milan : *Zlatá kniha fotbalu*. 1. vyd. Praha: XYZ, 2009. s. 533-534

ŠICHAN, Jan : *Časoprostorový vývoj kolektivních sportů v České republice*. Olomouc, 2011. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci.

TOMEŠ, Jiří : *Sport a geografie I*. Geografické rozhledy 2012, 21, 4, s. 6–9.

VINTR, Tomáš : *Sport a město Olomouc : příspěvek ke geografii sportu*. Olomouc, 2014. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci.

WAYLEN, P.R., SNOOK, A.M. : *Patterns of regional success in the football league, 1921 to 1987*. Area, 22(4). 2012.

### **Elektronické zdroje:**

Fotbalové centrum mládeže AC Sparta Praha. *AC Sparta Praha* [online]. 2015 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://www.sparta.cz/cs/klub/fotbalove-centrum-mladeze.shtml>

Vlastimil Košťál: Kardinál Richelieu českého fotbalu. *Aktuálně.cz* [online]. 1999 - 2015 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://sport.aktualne.cz/vlastimil-kostal-kardinal-richelieu-ceskeho-fotbalu/r~i:article:415914/>

Statistický lexikon obcí - 2013. *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/czso/4116-13-n\\_2013-05](https://www.czso.cz/csu/czso/4116-13-n_2013-05)

Drnovický boss: Fotbal mě stál 136 milionů. *Deník.cz* [online]. 2005 - 2015 [cit. 2015-03-29]. Brněnský deník. Dostupné z: <http://brnensky.denik.cz/serialy/drnovicky-boss-fotbal-me-stal--milionu20080519.html>

Fotbalová akademie. *1. FK Příbram* [online]. 2014 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.fapribram.cz/>

Historie v kostce. *FC Baník Ostrava* [online]. 2014 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.fcb.cz/klub/historie/#historie-klubu>

O nás. *FC Ostrava - jih* [online]. 2015 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.fcostravajih.cz/o-nas.html>

3. etapa - Parta okolo Miroslava Pely zachránila fotbal. *FK BAUMIT Jablonec* [online]. 2014 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: [http://www.fkjablonec.cz/historie\\_etapy.asp?t=historie-etapa-3#historie-etapy](http://www.fkjablonec.cz/historie_etapy.asp?t=historie-etapa-3#historie-etapy)

Historie klubu. *FK Dukla Praha* [online]. 2015 [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.fkdukla.cz/zobraz.asp?t=historie-klubu>

Historie. *FK Teplice* [online]. 2008 - 2012 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.fkteplice.cz/klub/historie.html>

Historie 1. ligy staršího dorostu. *FOTBAL.CZ* [online]. 2000 - 2012 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://nv.fotbal.cz/domaci-souteze/1liga-st-dorostu/historie/index.php>

Fotbalový klub v Brně se vrátil k tradici, ponese jméno Zbrojovka. *IDnes.cz* [online]. 1999-2015 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: [http://fotbal.idnes.cz/fotbalovy-klub-v-brne-se-vratil-k-tradici-ponese-jmeno-zbrojovka-pxc-/fotbal.aspx?c=A100616\\_120655\\_fotbal\\_min](http://fotbal.idnes.cz/fotbalovy-klub-v-brne-se-vratil-k-tradici-ponese-jmeno-zbrojovka-pxc-/fotbal.aspx?c=A100616_120655_fotbal_min)

Kdo je Daniel Křetínský, šéf Sparty a spoluvlastník holdingu, který zakládají PPF a J&T. *IDnes.cz* [online]. 1999 - 2015 [cit. 2015-04-04]. Dostupné z: [http://zpravy.idnes.cz/kdo-je-daniel-kretinsky-sef-sparty-a-spoluvlastnik-holdingu-ktery-zakladaji-ppf-a-j-t-gn8-/zpr\\_archiv.aspx?c=A090203\\_131721\\_kavarna\\_bos](http://zpravy.idnes.cz/kdo-je-daniel-kretinsky-sef-sparty-a-spoluvlastnik-holdingu-ktery-zakladaji-ppf-a-j-t-gn8-/zpr_archiv.aspx?c=A090203_131721_kavarna_bos)

Od Chvalovského po Haška. Tvrdý šéf, figurka i popleta řízený Košťálem. *IDnes.cz* [online]. 1999-2015 [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: [http://fotbal.idnes.cz/od-chvalovskeho-po-haska-tvrdy-sef-figurka-i-popleta-rizeny-kostalem-1j1-/fot\\_reprez.aspx?c=A110708\\_143856\\_fot\\_reprez\\_min](http://fotbal.idnes.cz/od-chvalovskeho-po-haska-tvrdy-sef-figurka-i-popleta-rizeny-kostalem-1j1-/fot_reprez.aspx?c=A110708_143856_fot_reprez_min)

Ze stříbrné party zůstal hráčem jen Berger. Co dnes dělají ostatní?. *IDnes.cz* [online]. 1999-2015 [cit. 2015-03-30]. Dostupné z: [http://fotbal.idnes.cz/ze-stibrne-party-zustal-hracem-jen-berger-co-dnes-delaji-ostatni-pym-/fot\\_reprez.aspx?c=A091110\\_153646\\_fotbal\\_min](http://fotbal.idnes.cz/ze-stibrne-party-zustal-hracem-jen-berger-co-dnes-delaji-ostatni-pym-/fot_reprez.aspx?c=A091110_153646_fotbal_min)

Historie. *MFK Vítkovice* [online]. 2015 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.mfkv.cz/klub/historie>

100 let kopané v Benešově. *SK Benešov* [online]. 2012 [cit. 2015-03-29]. Dostupné z: <http://www.skbenesov.cz/cz/historie>

Období od roku 1989 do roku 1993. *SK Dynamo České Budějovice* [online]. 2003-2015 [cit. 2015-03-24]. Dostupné z: <http://www.dynamocb.cz/zobraz.asp?t=historie-8993>

Dějiny klubu. *SK Sigma Olomouc: Oficiální stránky fotbalového klubu* [online]. 2013 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.sigmafotbal.cz/historie/dejiny-klubu/>

AC Sparta Praha. *SYNOT liga* [online]. 2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.synotliga.cz/klub//2-ac-sparta-praha.html>

1. FK Příbram. *SYNOT liga* [online]. 2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.synotliga.cz/klub//15-1-fk-pbram.html>

FC Baník Ostrava. *SYNOT liga* [online]. 2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.synotliga.cz/klub//14-fc-bank-ostrava.html>

SK Sigma Olomouc. *SYNOT liga* [online]. 2015 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.synotliga.cz/klub//13-sk-sigma-olomouc.html>

Tabulka 1993/1994 - 2012/2013. *SYNOT liga* [online]. 2015 [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.synotliga.cz/tabulka/1994/aktualni.html>

### **Ostatní zdroje:**

- Informace o výchovném systému mládeže před rokem 1989 a jeho dalším vývoji sdělili:  
Bohumil Páník – fotbalový trenér  
Zdeněk Psočka – fotbalový trenér  
Jan Somberg – fotbalový trenér

Milan Alex – ředitel Základní školy Komenského II

- Dokumenty v příloze (Příloha 1,2,3) týkající se sportovních tříd poskytl:

Milan Alex



## 12 SEZNAM PŘÍLOH

**PŘÍLOHA 1:** Dopis oddílu TJ Gottwaldov vedoucímu odboru školství ONV Gottwaldov – organizační záležitost při zavádění sportovních tříd

**PŘÍLOHA 2:** Oznámení základní škole z MŠMT o zařazení do projektu „Intenzifikace“

**PŘÍLOHA 3:** Přehled sportovních tříd se zaměřením na fotbal zařazených do projektu „Intenzifikace“

**PŘÍLOHA 4:** Přehled 20 nejlepších českých klubů v období federální ligy sezón 1945/46-1992/93

**PŘÍLOHA 5:** Přehled účastníků 1. ligy mužů v sezónách 1993/94-1997/98 a jejich umístění

**PŘÍLOHA 6:** Přehled účastníků 1. ligy mužů v sezónách 1997/98-2002/03 a jejich umístění

**PŘÍLOHA 7:** Přehled účastníků 1. ligy mužů v sezónách 2003/04-2007/08 a jejich umístění

**PŘÍLOHA 8:** Přehled účastníků 1. ligy mužů v sezónách 2008/09-2012/13 a jejich umístění

**PŘÍLOHA 9:** Přehled účastníků 1. ligy staršího dorostu v sezónách 1998/99-2002/03 a jejich umístění

**PŘÍLOHA 10:** Přehled účastníků 1. ligy staršího dorostu v sezónách 2003/04-2007/08 a jejich umístění

**PŘÍLOHA 11:** Přehled účastníků 1. ligy staršího dorostu v sezónách 2008/09-2012/13 a jejich umístění

**PŘÍLOHA 12:** Města a obce zastoupené 1. ligou mužů v období sezón 1993/1994-2012/2013 a jejich počet obyvatel

**PŘÍLOHA 13:** Kraje ČR a jejich počet obyvatel

**PŘÍLOHA 14:** Fotbalisté do 21 let zapracování do A-týmu Baníku Ostrava v sezónách 1998/99 – 2003/04

**PŘÍLOHA 15:** Fotbalisté do 21 let zapracování do A-týmu Sigmy Olomouc v sezónách 2006/07 – 2008/09

**PŘÍLOHA 16:** Fotbalisté do 21 let zapracování do A-týmu 1. FK Příbram v sezónách 2008/09 – 2011/12

**PŘÍLOHA 17:** Fotbalisté do 21 let zapracování do A-týmu Sparty Praha v sezónách 1998/99 – 2007/08

**PŘÍLOHA 1:** Dopis oddílu TJ Gottwaldov vedoucímu odboru školství ONV Gottwaldov – organizační záležitost při zavádění sportovních tříd

6

Soudruh  
Vítězslav Kratochvíl  
vedoucí odboru školství  
ONV

Gottwaldov

17. 5. 1985

Vážený soudruhu vedoucí odboru,

od školního roku 1984-85 bylo nám oficiálně povoleno Ministerstvem školství ČSR zřídit sportovní třídy se zaměřením na fotbal.

Několikaletá spolupráce s 5. ZŠ, postoj a starostlivost vedení školy, především s ředitelky Rozšípílové, s Červinky a s. Binderové na této škole je velmi dobrá. Oddíl kopané naší TJ vytváří pro tuto školu sportovní-technické předpoklady, t.j. výběr talentů, treninkový proces, zápasovou činnost atd. Naproti tomu vedení školy zabezpečuje pedagogickou a výchovnou činnost včetně části sportovní-technických předpokladů, zejména pokud jde o zvýšený počet hodin tělesné výchovy pro ST.

V letošním roce jsme dospěli k závěru, že ke vstupu žáků do ST pro fotbal od 5. postupného ročníku je zapotřebí minimálně jednorocní sportovní-technický předstih. V praxi to znamená, že žáci přicházející v úvahu pro ST od 5. ročníku, musí již provozovat aktivně fotbal nejméně jeden - dva roky. Proto jsme zřídili již v předcházejících letech tzv. přípravku, podle vzoru hokejového oddílu TJG. Zjišťujeme však, že rozšířenost žáků v různých školách gottwaldovských ZŠ v poměrně široké aglomeraci a vysoká míra tzv. dobrovolného sportování nám nedovoluje pravidelný a hlavně časově stejný kolektivní trenink těchto chlapců ze 3. a 4. tříd ZŠ.

Obrátili jsme se proto na ředitelku s. Rozšípílovou se žádostí soustředit tyto chlapce v jedné třídě na 5. ZŠ bez zvýšení povoleného počtu 4. tříd a bez nároku na další stav učitelů na této škole. Přípravka by zajišťovala sportovní činnost žáků 4. třídy se zaměřením k jejich vstupu do oficiální ST od 5. třídy. Podle našich současných výhledů nedošlo by při vstupu do 5. ST k žádným změnám v počtu žáků. Předpokládáme totiž, že všichni žáci 4. třídy přípravky (v počtu 12 - 15)

by byli přeřazeni do 5. postupného ročníku ST. Výběr žáků pro tuto 4. třídu přípravy byl již v letošním roce proveden, byly uskutečněny nezávazné pohovory s rodiči, kteří se vstupem svých dětí do této přípravy, od 1. 9. 1985, souhlasí.

Názor s. ředitelky Rozátípilové při jednání s činovníky naší TJ dne 15. 5. 1985, za přítomnosti s. Cervinky, s. Binderové, s. Bekeského a s. Marka vyzněl asi takto:

Vedení 5. ZŠ není kompetentní rozhodnout o tom, zda tito žáci v počtu 12 - 15 mohou přejít na 5. ZŠ či nikoliv. Vedení školy po důkladném zvážení všech okolností je toho názoru, aby byla svolána schůzka vedení odboru školství ONV, s vedením školy a činovníky TJG. Na této schůzce by bylo s konečnou platností rozhodnuto, jaká alternativa řešení bude nejvhodnější pro další sportovní i výchovný rozvoj mladých fotbalistů v podmínkách ST.

Žádáme Vás proto, vážený soudruhu vedoucí odboru, abyste svolal schůzku zainteresovaných pracovníků k projednání výše uvedené záležitosti. Naléhavost schůzky je odůvodněna i v tom případě, je-li stanovisko odboru školství v této době z jakýchkoliv důvodů záporné. Máme totiž připravenu i náhradní alternativu řešení, která závisí jen na možnostech a pravomoci odboru školství ONV.

Děkujeme Vám předem za kladný přístup k naší záležitosti.

Se sportovním pozdravem

  
Ing. Vlastimil Olivka  
předseda TJG

  
Bohumír Fröhlich  
vedoucí tajemník TJG

Příloha: 1  
Seznam žáků

Kopie: OV ČSTV Gottwaldov

Vyřizuje: Jan Perák  Matěj Bekeský

**PŘÍLOHA 2: Oznámení základní škole z MŠMT o zařazení do projektu „Intenzifikace“**



**MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY**

náměstek skupiny mládeže a tělovýchovy

**PaedDr. Ladislav MALÝ**

V Praze dne 6. září 1999

Čj. 28 044/99-50

Vážený pane řediteli /ředitelko/,

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připravilo od září 1999 projekt intenzifikace činnosti tříd s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy na ZŠ /dále pracovně „sportovní třídy“, které jsou zřizovány v souladu s vyhláškou č. 291 ze dne 14.6.1991 o základní škole § 6. Projekt spočívá ve finanční podpoře zabezpečení sportovní přípravy /tréninku/ žáků zařazených do sportovních tříd, především v oblasti pokrytí nákladů na mzdy trenérů.

V této souvislosti zpracovaly vybrané olympijské sportovní svazy síť sportovních tříd, které v rámci uvedeného projektu budou finančně podpořeny. Při výběru míst sportovní svazy zohlednily zda třídy na škole dlouhodobě existují, vybavenost a kvalitu tělovýchovného zařízení školy i sportovního klubu, kvalifikaci trenérů, úroveň spolupráce škola – klub a v neposlední řadě úroveň účasti klubu ve sportovních soutěžích. Finanční prostředky **jsou poskytovány zásadně cestou příslušných sportovních svazů na sportovní oddíly a kluby.**

Vedle finančně podporovaného sportovního oddílu lze do sportovních tříd, k doplnění počtu žáků, zařadit i další olympijské sportovní oddíly. K tomu je nezbytný souhlas /dohoda/ ředitele školy kde jsou ST zřízeny, sportovního klubu který zajišťuje sportovní přípravu v rámci projektu „Intenzifikace ST“ a sportovního klubu který chce nově žáky zařadit do třídy. Pokud k takové dohodě dojde lze prostřednictvím sportovního svazu požádat o finanční příspěvek i pro mzdu trenéra doplňkového sportu.

Vážený pane řediteli /ředitelko/, informujeme Vás, že sportovní třídy které pracují na vaší škole byly vybrány příslušným sportovním svazem do výše uvedeného projektu. Žádáme Vás proto, v rámci Vaší působnosti, o vytváření podmínek k optimalizaci jejich činnosti /např. výběr žáků, učitelů tělesné výchovy/. O síti sportovních tříd na ZŠ byly informovány i příslušné školské úřady.

Ředitelství základní školy



**PŘÍLOHA 3: Přehled sportovních tříd se zaměřením na fotbal zařazených do projektu „Intenzifikace“**

**Fotbal**

1. Praha 2, Botičská 8/130
2. Praha 6, Laudova 1024
3. Praha 8, Burešova 14/1130
4. Praha 9, Na Balabence 800
5. Praha 10, Vladivostocká 6
6. Čáslav, Žižkovo nám. 182
7. Kladno, Norská 2633
8. Mladá Boleslav, Václavkova 1082
9. Příbram VI, Prokopská 337
10. Velký Osek, Vrchlického 236
11. České Budějovice, Grünwaldova 13
12. Český Krumlov, T.G.Masaryka 213
13. Jindřichův Hradec, sídl. Hvězdárna 54
14. Sezimovo Ústí, Školní nám. 628
15. Strakonice, ul. Jiřího z Poděbrad 882
16. Cheb, Americká 36
17. Klatovy, Plánická 194
18. Plzeň, Západní 18
19. Plzeň, Terezie Brzkové 31
20. Sokolov, Pionýrů 1614
21. Jablonec n/N, Mozartova 24
22. Liberec 3, Barviřská 38/6
23. Most, Zd.Štěpánka 2912
24. Teplice, Na Stínadlech 2386
25. Žatec, Jižní 2777
26. Havlíčkův Brod, V Sadech 560
27. Hradec Králové 3, Lužická 1208
28. Chrudim III, U Stadionu 756
29. Nový Bydžov, Klicperova 561
30. Pardubice - Polabiny IV, Mozartova
31. Karviná 8 - Hranice, tř. Rudé Armády 59/2935
32. Ostrava - Poruba, J.Šoupala 1609
33. Ostrava - Dubina, Václava Košáře 6
34. Ostrava - Hrabůvka, Klegova 27
35. Opava, Krnovská 101
36. Třinec, Jablůnková 501
  
37. Jeseník, B.Němcové 1256
38. Hranice, Nová 1820
39. Olomouc, J.Heyrovského 33
40. Prostějov, Palackého tř. 14
41. Přerov, Za Mlýnem 1
42. Hodonín, U Červených domků
43. Kroměříž - Slovan, Zeyerova 3354
44. Uherské Hradiště, nám. Míru 777
45. Zlín, Zálešná 2567
46. Brno, Janouškova 2
47. Jihlava, Rošického 2
48. Třebíč - Borovině, Bartušková 700
49. Vyškov, Purkyňova 39
50. Znojmo, ul. Mládeže 3

**PŘÍLOHA 4: Přehled 20 nejlepších českých klubů v období federální ligy sezón 1945/46-1992/93**

<b>POŘADÍ A KLUB</b>	<b>ROK ZALOŽENÍ</b>	<b>POČET SEZÓN</b>	<b>BODY</b>
<b>1. AC SPARTA PRAHA</b>	<b>1893</b>	<b>47</b>	<b>1577</b>
<b>2. DUKLA PRAHA</b>	<b>1948</b>	<b>45</b>	<b>1439</b>
<b>3. FC BANÍK OSTRAVA OKD</b>	<b>1922</b>	<b>46</b>	<b>1350</b>
<b>4. SK SLAVIA PRAHA</b>	<b>1892</b>	<b>44</b>	<b>1272</b>
<b>5. TJ BOHEMIANS PRAHA</b>	<b>1905</b>	<b>38</b>	<b>1063</b>
<b>6. FC BOBY BRNO</b>	<b>1913</b>	<b>24</b>	<b>627</b>
7. TJ SKLO UNION TEPLICE	1945	21	557
<b>8. TJ ŠKODA PLZEŇ</b>	<b>1911</b>	<b>22</b>	<b>526</b>
<b>9. TJ VÍTKOVICE</b>	<b>1919</b>	<b>15</b>	<b>441</b>
<b>10. SKP HRADEC KRÁLOVÉ</b>	<b>1905</b>	<b>16</b>	<b>389</b>
<b>11. SKP UNION CHEB</b>	<b>1951</b>	<b>13</b>	<b>366</b>
12. TJ SONP KLADNO	1903	16	334
<b>13. SK SIGMA OLOMOUC MŽ</b>	<b>1919</b>	<b>10</b>	<b>313</b>
14. TJ TŽ TŘINEC	1921	6	148
<b>15. TJ GOTTWALDOV</b>	<b>1919</b>	<b>6</b>	<b>113</b>
16. TJ RUDÁ HVĚZDA BRNO	1953	4	103
<b>17. SK ČESKÉ BUDĚJOVICE JČE</b>	<b>1905</b>	<b>5</b>	<b>103</b>
18. VTJ DUKLA PARDUBICE	1956	3	66
19. ZSJ ČKD DUKLA PARDUBICE	1898	4	62
20. TJ LIAZ JABLONEC	1945	2	52

Zdroj: Jelínek, Jenšík, 2006: 44

**PŘÍLOHA 5:** Přehled účastníků 1. ligy mužů v sezónách 1993/94-1997/98 a jejich umístění

KLUB	SEZÓNA					Počet sezón
	1993/94	1994/95	1995/96	1996/97	1997/98	
AC SPARTA PRAHA	1.	1.	4.	1.	1.	5
SK SLAVIA PRAHA	2.	2.	1.	2.	2.	5
FC SLOVAN LIBEREC	9.	4.	7.	5.	5.	5
FC BANÍK OSTRAVA	3.	11.	12.	10.	4.	5
SK SIGMA OLOMOUC	7.	8.	2.	8.	3.	5
FC BOBY BRNO	12.	3.	8.	4.	10.	5
FK VIKTORIA ŽIŽKOV	8.	5.	10.	12.	8.	5
FC VIKTORIA PLZEŇ	5.	9.	9.	11.	13.	5
SK ČESKÉ BUDĚJOVICE	6.	7.	11.	6.	15.	5
FC PETRA DRNOVICE	10.	6.	5.	7.	9.	5
FC HRADEC KRÁLOVÉ	13.	12.	14.	14.	12.	5
FK JABLONEC	-	10.	3.	3.	6.	4
BOHEMIANS PRAHA	14.	15.	-	16.	-	3
FC SVIT ZLÍN	11.	14.	15.	-	-	3
FC KAUČUK OPAVA	-	-	6.	9.	11.	3
UNION CHEB	4.	13.	13.	-	-	3
FK TEPLICE	-	-	-	13.	7.	2
FK PŘÍBRAM	-	-	-	-	14.	1
FK DUKLA PRAHA	16.	-	-	-	-	1
FC VÍTKOVICE	15.	-	-	-	-	1
FK ŠVARC BENEŠOV	-	16.	-	-	-	1
FC JOKO UHERSKÉ HRADIŠTĚ	-	-	16.	-	-	1
FC KARVINÁ	-	-	-	15.	-	1
ATLANTIC LÁZNĚ BOHDANEČ	-	-	-	-	16.	1

Zdroj: Synot liga, 2015, vlastní zpracování

**PŘÍLOHA 6:** Přehled účastníků 1. ligy mužů v sezónách 1997/98-2002/03 a jejich umístění

KLUB	SEZÓNA					Počet sezón
	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	
AC SPARTA PRAHA	1.	1.	1.	2.	1.	5
SK SLAVIA PRAHA	3.	2.	2.	5.	2.	5
FC SLOVAN LIBEREC	9.	8.	6.	1.	3.	5
FC BANÍK OSTRAVA	5.	11.	14.	6.	5.	5
SK SIGMA OLOMOUČ	4.	12.	3.	10.	11.	5
FC BRNO	7.	4.	13.	9.	9.	5
FK VIKTORIA ŽIŽKOV	10.	9.	5.	3.	4.	5
FK TEPLICE	2.	5.	9.	7.	6.	5
FK JABLONEC	12.	13.	12.	8.	12.	5
FC MARILA PŘÍBRAM	13.	6.	4.	13.	10.	5
FK CHMEL BLŠANY	6.	10.	10.	14.	14.	5
BOHEMIANS PRAHA	-	7.	8.	4.	15.	4
FC HRADEC KRÁLOVÉ	8.	16.	-	12.	16.	4
FC PETRA DRNOVICE	11.	3.	7.	15.	-	4
SK ČESKÉ BUDĚJOVICE	-	14.	15.	-	13.	3
SFC OPAVA	14.	15.	-	16.	-	3
1. FC SYNOT	-	-	11.	11.	8.	3
FC VIKTORIA PLZEŇ	15.	-	16.	-	-	2
FC TESCO MA ZLÍN	-	-	-	-	7.	1
FC KARVINÁ	16.	-	-	-	-	1

Zdroj: Synot liga, 2015, vlastní zpracování



**PŘÍLOHA 7:** Přehled účastníků 1. ligy mužů v sezónách 2003/04-2007/08 a jejich umístění

KLUB	SEZÓNA					Počet sezón
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	
AC SPARTA PRAHA	2.	1.	5.	1.	2.	5
SK SLAVIA PRAHA	4.	2.	3.	2.	1.	5
FC SLOVAN LIBEREC	6.	4.	1.	4.	6.	5
FC BANÍK OSTRAVA	1.	7.	6.	7.	3.	5
SK SIGMA OLOMOUC	3.	3.	9.	14.	11.	5
FC BRNO	13.	11.	12.	5.	4.	5
FK TEPLICE	9.	3.	4.	8.	5.	5
FK JABLONEC	10.	6.	8.	9.	12.	5
FC TESCO MA ZLÍN	7.	10.	11.	13.	8.	5
1. FC SYNOT/SLOVÁCKO	5.	12.	7.	16.	-	4
FK MARILA PŘÍBRAM	11.	9.	13.	15.	-	4
SK ČESKÉ BUDEJOVICE	8.	15.	-	10.	13.	4
FC VIKTORIA PLZEŇ	16.	-	14.	6.	9.	4
FK MLADÁ BOLESLAV	-	14.	2.	3.	7.	4
FK CHMEL BLŠANY	14.	13.	16.	-	-	3
FK SIAD MOST	-	-	10.	12.	16.	3
SK Kladno	-	-	-	11.	14.	2
FK VIKTORIA ŽIŽKOV	15.	-	-	-	10.	2
SFC OPAVA	12.	16.	-	-	-	2
BOHEMIANS PRAHA	-	-	-	-	15.	1
FC VYSOČINA JIHLAVA	-	-	15.	-	-	1
FK DRNOVICE	-	8.	-	-	-	1

Zdroj: Synot liga, 2015, vlastní zpracování

**PŘÍLOHA 8:** Přehled účastníků 1. ligy mužů v sezónách 2008/09-2012/13 a jejich umístění

KLUB	SEZÓNA					Počet sezón
	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	
AC SPARTA PRAHA	2.	1.	2.	2.	2.	5
SK SLAVIA PRAHA	1.	7.	9.	12.	7.	5
FC SLOVAN LIBEREC	3.	9.	7.	1.	3.	5
FC BANÍK OSTRAVA	9.	3.	14.	14.	14.	5
SK SIGMA OLOMOUC	4.	6.	4.	11.	5.	5
FC VIKTORIA PLZEŇ	8.	5.	1.	3.	1.	5
FK TEPLICE	7.	4.	10.	5.	12.	5
FK JABLONEC	5.	2.	3.	8.	4.	5
FK MLADÁ BOLESLAV	6.	8.	5.	4.	8.	5
1.FK PŘÍBRAM	12.	10.	13.	9.	11.	5
SK ČESKÉ BUDEJOVICE	10.	13.	11.	10.	15.	5
FC BRNO	11.	11.	15.	-	13.	4
1. FC SYNOT/SLOVÁCKO	-	14.	12.	7.	9.	4
BOHEMIANS PRAHA	-	12.	6.	15.	-	3
FC HRADEC KRÁLOVÉ	-	-	8.	13.	16.	3
SK KLADNO	14.	15.	-	-	-	2
FK VIKTORIA ŽIŽKOV	16.	-	-	16.	-	2
FK DUKLA PRAHA	-	-	-	6.	6.	2
FK STŘÍŽKOV	13.	16.	-	-	-	2
FC VYSOČINA JIHLAVA	-	-	-	-	10.	1
FC TESCO MA ZLÍN	15.	-	-	-	-	1
FK ÚSTÍ NAD LABEM	-	-	16.	-	-	1

Zdroj: Synot liga, 2015, vlastní zpracování

**PŘÍLOHA 9:** Přehled účastníků 1. ligy staršího dorostu v sezónách 1998/99-2002/03 a jejich umístění

KLUB	SEZÓNA					Počet sezón
	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03	
AC SPARTA PRAHA	1.	2.	3.	4.	4.	5
SK SLAVIA PRAHA	11.	4.	4.	3.	3.	5
SK SIGMA OLOMOUC	4.	3.	2.	1.	2.	5
FC BANÍK OSTRAVA	2.	1.	1.	5.	1.	5
FC HRADEC KRÁLOVÉ	5.	7.	13.	7.	7.	5
FC BRNO	13.	5.	12.	6.	6.	5
SK ČESKÉ BUDĚJOVICE	3.	6.	6.	9.	11.	5
FC VIKTORIA PLZEŇ	6.	11.	5.	2.	14.	5
FC TESCO MA ZLÍN	7.	9.	10.	10.	5.	5
FK TEPLICE	9.	8.	11.	15.	-	4
SFC OPAVA	8.	14.	-	12.	12.	4
FC VÍTKOVICE	14.	-	7.	8.	15.	4
BOHEMIANS PRAHA	10.	10.	15.	-	-	3
FC KARVINÁ	12.	12.	16.	-	-	3
1. FC SYNOT	-	-	8.	11.	10.	3
FK CHMEL BLŠANY	-	-	14.	13.	13.	3
FK MLADÁ BOLESLAV	-	-	9.	16.	-	2
FK JABLONEC	-	-	-	14.	8.	2
ZEMAN BRNO	15.	-	-	-	-	1
FC VYSOČINA JIHLAVA	16.	-	-	-	-	1
FC SLOVAN LIBEREC	-	13.	-	-	-	1
NH OSTRAVA	-	15.	-	-	-	1
FK BENEŠOV	-	16.	-	-	-	1
FC MARILA PŘÍBRAM	-	-	-	-	9.	1
FK PROSTĚJOV	-	-	-	-	16.	1

Zdroj: FOTBAL.CZ, 2000 – 2012, vlastní zpracování

**PŘÍLOHA 10:** Přehled účastníků 1. ligy staršího dorostu v sezónách 2003/04-2007/08 a jejich umístění

KLUB	SEZÓNA					Počet sezón
	2003/04	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	
AC SPARTA PRAHA	4.	1.	1.	2.	3.	5
SK SLAVIA PRAHA	5.	2.	2.	4.	4.	5
SK SIGMA OLOMOUC	1.	8.	3.	1.	2.	5
FC BANÍK OSTRAVA	3.	3.	8.	3.	5.	5
FC HRADEC KRÁLOVÉ	10.	14.	11.	10.	14.	5
FC BRNO	11.	4.	9.	8.	6.	5
SK ČESKÉ BUDĚJOVICE	13.	9.	5.	7.	7.	5
FC VIKTORIA PLZEŇ	2.	6.	13.	13.	1.	5
FC TESCO MA ZLÍN	8.	11.	10.	5.	10.	5
1. FC SLOVÁCKO	7.	7.	6.	11.	8.	5
FK MARILA PŘÍBRAM	9.	10.	4.	12.	13.	5
FC VYSOČINA JIHLAVA	14.	12.	12.	6.	16.	5
FK TEPLICE	-	5.	7.	14.	9.	4
SFC OPAVA	12.	13.	15.	-	11.	4
FK MLADÁ BOLESLAV	6.	16.	-	-	15.	3
FC VÍTKOVICE	-	15.	-	15.	-	3
FK DRNOVICE	-	-	14.	16.	-	2
BOHEMIANS PRAHA	-	-	-	9.	12.	2
FK CHMEL BLŠANY	16.	-	-	-	-	1
FK JABLONEC	15.	-	-	-	-	1
SK KLADNO	-	-	16.	-	-	1

Zdroj: FOTBAL.CZ, 2000 – 2012, vlastní zpracování

**PŘÍLOHA 11:** Přehled účastníků 1. ligy staršího dorostu v sezónách 2008/09-2012/13 a jejich umístění

KLUB	SEZÓNA					Počet sezón
	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	
AC SPARTA PRAHA	1.	1.	3.	2.	5.	5
SK SLAVIA PRAHA	7.	6.	2.	7.	2.	5
SK SIGMA OLOMOUC	2.	2.	5.	1.	3.	5
FC BANÍK OSTRAVA	5.	3.	9.	6.	7.	5
FC HRADEC KRÁLOVÉ	3.	8.	1.	8.	6.	5
FC BRNO	13.	13.	4.	11.	8.	5
SK ČESKÉ BUDĚJOVICE	11.	9.	14.	5.	13.	5
FC VIKTORIA PLZEŇ	12.	5.	7.	3.	11.	5
FC TESCO MA ZLÍN	4.	11.	11.	14.	9.	5
1.FC SLOVÁCKO	16.	14.	12.	9.	10.	5
FK TEPLICE	6.	10.	6.	10.	4.	5
FC VYSOČINA JIHLAVA	9.	7.	8.	13.	17.	5
SFC OPAVA	15.	-	15.	18.	16.	4
FK MLADÁ BOLESLAV	-	4.	13.	4.	1.	4
BOHEMIANS PRAHA	10.	15.	-	15.	14.	4
FK MOST	8.	12.	16.	17.	-	3
FK PARDUBICE	-	-	10.	16.	12.	3
1.FK PŘÍBRAM	14.	16.	-	-	-	2
FK HLUČÍN	-	-	-	12.	18.	2
FC SLOVAN LIBEREC	-	-	-	-	15.	1

Zdroj: FOTBAL.CZ, 2000 – 2012, vlastní zpracování

**PŘÍLOHA 12:** Města a obce zastoupené 1. ligou mužů v období sezón 1993/1994-2012/2013 a jejich počet obyvatel

<b>Město/Obec</b>	<b>Počet obyvatel</b>	<b>Město/Obec</b>	<b>Počet obyvatel</b>
<b>Praha</b>	1 268 796	<b>Karviná</b>	56 897
<b>Brno</b>	385 913	<b>Jihlava</b>	50 075
<b>Ostrava</b>	296 224	<b>Teplice</b>	49 640
<b>Plzeň</b>	170 322	<b>Jablonec</b>	44 567
<b>Liberec</b>	102 754	<b>Mladá Boleslav</b>	44 303
<b>Olomouc</b>	101 003	<b>Příbram</b>	33 084
<b>Hradec Králové</b>	94 314	<b>Cheb</b>	32 401
<b>České Budějovice</b>	93 715	<b>Uherské Hradiště</b>	25 818
<b>Ústí nad Labem</b>	93 000	<b>Benešov</b>	16 264
<b>Zlín</b>	75 318	<b>Lázně Bohdaneč</b>	3 349
<b>Kladno</b>	68 103	<b>Drnovice</b>	2 321
<b>Most</b>	65 193	<b>Bílšany</b>	935
<b>Opava</b>	58 351		

Zdroj: ČSÚ, 2013

**PŘÍLOHA 13: Kraje ČR a jejich počet obyvatel**

<b>Kraj</b>	<b>Počet obyvatel</b>	<b>Kraj</b>	<b>Počet obyvatel</b>
<b>Středočeský kraj</b>	1 289 211	<b>Zlínský kraj</b>	579 944
<b>Hlavní město Praha</b>	1 268 796	<b>Plzeňský kraj</b>	570 401
<b>Moravskoslezský kraj</b>	1 205 834	<b>Královéhradecký kraj</b>	547 916
<b>Jihomoravský kraj</b>	1 163 508	<b>Pardubický kraj</b>	511 627
<b>Ústecký kraj</b>	808 961	<b>Kraj Vysočina</b>	505 565
<b>Olomoucký kraj</b>	628 427	<b>Liberecký kraj</b>	432 439
<b>Jihočeský kraj</b>	628 336	<b>Karlovarský kraj</b>	295 595

Zdroj ČSÚ, 2013

**PŘÍLOHA 14:** Fotbalisté do 21 let zapracování do A-týmu Baníku Ostrava v sezónách 1998/99 – 2003/04

<b>Hráč</b>	<b>Rok narození</b>	<b>Premiérová sezóna v 1. lize</b>	<b>Počet minut</b>	<b>Klub v žácích</b>
Radim Wozniak	1978	1998/99	180	Lokomotiva Ostrava
Milan Baroš	1981	1998/99	139	Rožnov p. R./Baník
<b>Libor Žůrek</b>	<b>1979</b>	<b>1998/99</b>	<b>85</b>	<b>Přerov</b>
Lubomír Kubica	1979	1999/00	514	Hranice
<b>Pavel Besta</b>	<b>1982</b>	<b>2000/01</b>	<b>310</b>	<b>Baník</b>
<b>Miroslav Matušovič</b>	<b>1980</b>	<b>2000/01</b>	<b>18</b>	<b>Haviřov</b>
<b>Jan Laštuvka</b>	<b>1982</b>	<b>2001/02</b>	<b>2098</b>	<b>Karviná</b>
<b>David Bystroň</b>	<b>1982</b>	<b>2001/02</b>	<b>1592</b>	<b>Baník</b>
Aleš Besta	1983	2001/02	5	Baník
Michal Papadopoulos	1985	2001/02	5	NH Ostrava/Baník
Václav Svěrkoš	1983	2001/02	944	Frýdek-Místek
<b>Mario Lička</b>	<b>1982</b>	<b>2002/03</b>	<b>1963</b>	<b>Baník</b>
<b>Adam Varadi</b>	<b>1985</b>	<b>2002/03</b>	<b>1</b>	<b>Frýdek-Místek</b>
<b>Aleš Neuwirth</b>	<b>1985</b>	<b>2003/04</b>	<b>260</b>	<b>Baník</b>
<b>Lukáš Magera</b>	<b>1983</b>	<b>2003/04</b>	<b>117</b>	<b>Dolní Benešov/Baník</b>

Zdroj: Synot liga, 2015, Hattrick, 2002, 2003



**PŘÍLOHA 15:** Fotbalisté do 21 let zapracování do A-týmu Sigmy Olomouc v sezónách 2006/07 – 2008/09

<b>Hráč</b>	<b>Rok narození</b>	<b>Premiérová sezóna v 1. lize</b>	<b>Počet minut</b>	<b>Klub v žácích</b>
Lukáš Bodeček	1988	2006/07	45	Drnovice
<b>Tomáš Hořava</b>	<b>1988</b>	<b>2006/07</b>	<b>155</b>	<b>Drnovice</b>
<b>Radim Nepožitek</b>	<b>1988</b>	<b>2006/07</b>	<b>90</b>	<b>Námešť na Hané/Olomouc</b>
<b>Jakub Petr</b>	<b>1990</b>	<b>2006/07</b>	<b>23</b>	<b>Olomouc</b>
<b>Jakub Heidenreich</b>	<b>1989</b>	<b>2007/08</b>	<b>936</b>	<b>Olomouc</b>
<b>Martin Šustr</b>	<b>1990</b>	<b>2008/09</b>	<b>180</b>	<b>Boskovice/Drnovice</b>
<b>Tomáš Nuc</b>	<b>1989</b>	<b>2008/09</b>	<b>401</b>	<b>Přerov</b>
<b>Vít Štětina</b>	<b>1989</b>	<b>2008/09</b>	<b>213</b>	<b>Chrudim</b>
<b>Martin Doležal</b>	<b>1990</b>	<b>2008/09</b>	<b>265</b>	<b>Bystřice p. H.</b>
<b>Tomáš Pospíšil</b>	<b>1989</b>	<b>2008/09</b>	<b>248</b>	<b>Olomouc</b>

Zdroj: Synot liga, 2015, Hattrick, 2006 - 2009

**PŘÍLOHA 16:** Fotbalisté do 21 let zapracování do A-týmu 1. FK Příbram v sezónách 2008/09 – 2011/12

<b>Hráč</b>	<b>Rok narození</b>	<b>Premiérová sezóna v 1. lize</b>	<b>Počet minut</b>	<b>Klub/Země v žácích</b>
<b>Milan Mišůn</b>	<b>1990</b>	<b>2008/2009</b>	<b>946</b>	<b>Příbram</b>
Antonín Fantiš	1992	2008/2009	1086	Příbram
<b>Matěj Štochl</b>	<b>1989</b>	<b>2008/2009</b>	<b>374</b>	<b>Příbram</b>
<b>Tomáš Wágner</b>	<b>1990</b>	<b>2008/2009</b>	<b>14</b>	<b>Příbram</b>
<b>Claude Videgla</b>	<b>1990</b>	<b>2009/2010</b>	<b>155</b>	<b>Togo</b>
<b>Josef Divíšek</b>	<b>1990</b>	<b>2010/2011</b>	<b>1085</b>	<b>Sparta</b>
<b>Pavel Pilík</b>	<b>1992</b>	<b>2010/2011</b>	<b>740</b>	<b>Příbram</b>
<b>Alexandar Andrejevič</b>	<b>1992</b>	<b>2011/2012</b>	<b>399</b>	<b>Srbsko</b>
<b>Michal Kdolský</b>	<b>1993</b>	<b>2011/2012</b>	<b>179</b>	<b>Příbram</b>
<b>Jiří Mareš</b>	<b>1992</b>	<b>2011/2012</b>	<b>1765</b>	<b>Příbram</b>
<b>Dominik Mašek</b>	<b>1995</b>	<b>2011/2012</b>	<b>7</b>	<b>Příbram</b>
<b>Mirza Bašič</b>	<b>1991</b>	<b>2011/2012</b>	<b>35</b>	<b>Bosna a Hercegovina</b>
<b>Lukáš Brotánek</b>	<b>1993</b>	<b>2011/2012</b>	<b>116</b>	<b>Příbram</b>
<b>Jakub Dušek</b>	<b>1994</b>	<b>2011/2012</b>	<b>59</b>	<b>Příbram</b>

Zdroj: Synot liga, 2015, Hattrick, 2008 - 2012

**PŘÍLOHA 17:** Fotbalisté do 21 let zpracování do A-týmu Sparty Praha v sezónách 1998/99 – 2007/08

<b>Hráč</b>	<b>Rok narození</b>	<b>Premiérová sezóna v 1. lize</b>	<b>Počet minut</b>	<b>Klub/Země v žácích</b>
<b>Tomáš Rosický</b>	<b>1980</b>	<b>1998/99</b>	<b>225</b>	<b>Sparta</b>
<b>Tomáš Jun</b>	<b>1983</b>	<b>1999/00</b>	<b>1</b>	<b>Sparta</b>
<b>Martin Klein</b>	<b>1984</b>	<b>2000/01</b>	<b>1</b>	<b>Brno</b>
Daniel Cesarec	1983	2002/03	66	Chorvatsko
Pavel Malchárek	1986	2004/05	2	Vítkovice
<b>Jan Šimůnek</b>	<b>1987</b>	<b>2004/05</b>	<b>89</b>	<b>Bohemians/Sparta</b>
Marek Jungr	1987	2005/06	16	Kladno (v dorostu Bohemians)
<b>Jiří Jeslínek</b>	<b>1987</b>	<b>2005/06</b>	<b>86</b>	<b>Sparta</b>
<b>Martin Zeman</b>	<b>1989</b>	<b>2007/08</b>	<b>211</b>	<b>Sparta</b>

Zdroj: Synot liga, 2015, Hattrick, 1998 - 2008